

PUROSZ ALEXANDROSZ

GÖRÖG NYELVTAN

LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE

– FELADATOKKAL ÉS HANGANYAGGAL –

TÁMOGATÓK:

**Coca-Cola HBC
Magyarország**

Budaörsi Görög Nemzetiségi Önkormányzat • Budapest Főváros II. kerületi Görög Önkormányzat •
Budapest Főváros XIII. Kerületi Görög Önkormányzat • Budapest XVI. kerületi Görög Önkormányzat •
Budapest XXII. kerületi Görög Nemzetiségi Önkormányzat • Csepeli Görög Nemzetiségi Önkormányzat •
Egri Görög Önkormányzat • Fővárosi Görög Önkormányzat • III. kerületi Görög Önkormányzat • Józsefvárosi
Görög Önkormányzat • Kecskeméti Görög Nemzetiségi Önkormányzat • Miskolc Megyei Jogú Város Görög
Nemzetiségi Önkormányzata • Terézvárosi Görög Nemzetiségi Önkormányzat • Tiszaszőlős Község Görög
Nemzetiségi Önkormányzat • Zuglói Görög Önkormányzat

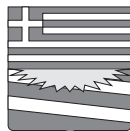

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Bakó Márton • Barla Gyöngyi • Bertus Attila • Eperjesi Hajnalka • Gyollai Ildikó •
Hegyesi Nikolett • Karajorgis Maria • Kátai Ferenc • Király Norbert • Konczné Gombkötő Csilla •
Koutis Georgios • Kurbucz Jánosné • Leitner Karina • Lénárt Csilla • Mitropoulos Ágnes •
Nánási Andrea • Olympos Panzió • Pálfi Gyula • Pap Piroška • Papp László • Stavrakakis Georgios
és Stavrakakis Hajas Lilla • Talpai Gábor • Tóth Lóránt • Varga Bence Dénes • Zgurali Vasziliki

Kiemelt támogató:

Szegedi Görög Nemzetiségi Önkormányzat

PUROSZ ALEXANDROSZ

GÖRÖG NYELVTAN

LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE

– FELADATOKKAL ÉS HANGANYAGGAL –

Magyarországi Görögök Kulturális Egyesülete
Csongrád Megyei Helyi Csoport
Szeged • 2017

A kiadványt szerkesztette:
Purosz Alexandrosz

Lektorálta:
Kakukné Partics Krisztina

A görög nyelvű szöveget korrektúrázta:
Szivília Arjiró
A magyar nyelvű szöveget korrektúrázta:
Purosz Leonidasz

A görög nyelvű vicceket magyarra fordította (Haladó szint):
Efsztratiadis Szartosz
A magyar nyelvű párbeszédet görögre fordította (Haladó szint):
Szivília Arjiró

Illusztrálta:
Cangosz Ioannis, Falcione Sarolta

A hanganyagot szerkesztette:
Sarantis Mantzourakis

A hanganyag elkészítésében közreműködtek:

Angelatakis Michail
Athanasiadis Ioannis
Avgouropoulou Voula
Christoforatos Lykourgos
Constantinides Demetris
Constantinou Kypros
Dratsay Dénes
Dratsay Katalin
Ikonomu Sophia
Koumentakis Alexandros
Lefkopoulos Arion
Nikoloutsopoulos Andreas
Oikonomou Andreas
Paschali Ekaterine
Purosz Alexandrosz
Szivília Arjiró

Borítóterv és nyomdai előkészítés:
Jacob Péter, Losjak László

Nyomdai kivitelezés:
Innovariant Nyomdaipari Kft.

© Purosz Alexandrosz

A kiadásért felel: Magyarországi Görögök Kulturális Egyesülete – Csongrád Megyei Helyi Csoport

ISBN 978-615-80715-0-5
ISSN 2063-2762

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	5
ELŐSZÓ	9
KEZDŐ SZINT	11
A kezdő szintről	13
1. A görög írás és kiejtés	14
1.1 Ábécé – az egyszerű betűk	14
1.2 Megjegyzések az írással és kiejtéssel kapcsolatban	16
1.3 Az összetett betűk	17
1.4 A központosításról	18
2. A névszó	20
2.1 A főnév neme	20
2.2 A határozott névelő és a melléknév egyeztetése a főnévvel	20
3. A létige	22
3.1 A létige használata	22
3.2 A létige ragozása	23
4. A személyes névmás alanyesete	24
5. Igeragozás első nekifutásra	26
6. A tagadás	28
7. A szórend	29
8. A névszó tárgyesete	32
8.1 A határozott névelő és a főnév tárgyesete	32
8.2 A melléknév tárgyesete	33
8.3 A határozatlan névelő alany- és tárgyesete	34
8.4 A birtoklást kifejező, tárgyesetet vonzó <i>έχω</i> ige	34
9. Tárgyeset használata a <i>mióta? mennyi ideje?</i> kérdésre adott válaszban	37
10. A személyes névmás tárgy- és birtokos esete	38
11. Fonetikai sajátosságok	43
12. Számnevek 1-től 199-ig	44
13. A jövő idő és a <i>θα</i> segédszó	45
14. Az előjárósók	47
14.1 <i>Σε</i>	47
14.2 <i>Από</i>	47
14.3 <i>Με</i>	48
14.4 <i>Για</i>	48
15. A melléknévből képzett határozószó	50
16. A mutató névmás	51
17. A <i>που</i> vonatkozó névmás	52
18. A „gyenge birtokos névmás”	53

19. A névszó többes száma	58
19.1 A többes szám képzése	58
19.2 Az -ος, -α, -ο végű melléknevek	59
19.3 A πόσος kérdő névmás használata	59
19.4 A πολύς melléknév ragozása és használata	60
20. A birtokos eset	63
20.1 A birtokos eset képzése és használata	64
20.2 Birtokos eset használata az életkor kifejezésénél	65
21. A megszólító eset	67
22. A kicsinyítés	68
23. Az óra	69
24. Számnevek 200-tól	72
25. Az igékről általában	77
26. A να segédszó	77
27. A cselekvő személyragú igék	80
27.1 A cselekvő személyragú igék csoportosítása	80
27.2 A cselekvő személyragú igék ragozása	81
28. A célhatározói értelemben használt πάω για + főnév szerkezet	84
29. A van ige görög megfelelői	86
30. Az összetett előljárósók	88
31. A sorszámnevek	92
32. Néhány mondat a ποιος kérdő névmás kapcsán	94
33. A milyen kérdő névmás görög megfelelői	96
34. A görög nyelv időben és térben	101
34.1 A tudós hagyomány hatása az újjörögre	101
34.2 Nyelvjárási sajátosságok az újjörögben	102
35. A tárgyeset időhatározói jelentése	102
36. Melléknév fokozás a πιο segédszóval	108
37. Hasonlító szerkezetek (I.)	109
37.1 Hasonlóság	110
37.2 Azonosság	110
37.3 Különbözőség	110
38. A személyes névmás tárgy- és birtokos esetének erős alakjai	112
38.1 Képzésük	112
38.2 Használatuk	113
39. Az erős birtokos névmás	115
40. Ez-az röviden	118
40.1 A „gyenge birtokos névmás” helye a jelzős szerkezetben	118
40.2 A sokat és keveset fordítása tárgyatlan és tárgyas igék után	118
40.3 A nőnemben -ια végű melléknevek	119
40.4 A μόνος-η-ο μου/σου/του... összetett névmás	119
40.5 A mind(-) értelemben használt μόνος számnevek előtt	119
Tudásfelmérő teszt	122

KÖZÉPHALADÓ SZINT	125
A középhaladó szintről	127
41. Az igeismerlet	129
41.1 A folyamatos-beálló igeismerlet kérdése	129
41.2 A folyamatos-beálló igeismerlet használatának szemléltetése kötőmódban	130
41.3 A beálló alak képzése	135
42. A többes számban -εις végű nőnemű főnevek	140
43. A múlt idő	144
43.1 A múlt idő képzése	144
43.2 A múlt idő használata	146
44. A rendhagyó igék	149
45. A szenvedő személyragú igékről eljáróban	154
46. Az <i>av</i> kötőszó használata kérdő mellékmondatban	157
47. Az <i>ο ποιος</i> vonatkozó névmás	158
48. Az általános alany	160
49. A <i>hogy</i> kötőszó leggyakoribb görög megfelelői	161
50. Az előidejű igeismerlet	166
51. Tagadó és határozatlan értelmű névmások	170
52. Az <i>ενάμιση</i> és az <i>(-ή)μισι</i> utótagú számnevek	174
53. -ος végű nőnemű és semlegesnemű főnevek	176
54. A felszólítás	178
54.1 A felszólító mód képzése	179
54.2 A felszólító mód használata	180
54.3 A tiltás	183
55. A feltételesség kifejezése	190
56. A valószínűség kifejezése	194
57. A hímnemben -υς és -ης végű melléknevek	197
58. Melléknévfokozás a -τερος képzővel	200
59. Hasonlító szerkezetek (II.)	203
60. A névszók eseteiről	207
60.1 A tárgyeset	208
60.2 A birtokos eset	208
61. Az igekötős igék múlt idejének képzése	214
62. Közvetlen jövő a <i>va</i> segédszóval	217
63. Kötőmódot bevezető szavak	218
64. A műveltetés	222
65. Ez-az röviden	223
65.1 Folyamatos igeismerlettel álló igék	223
65.2 A magyartól eltérő szerkezetű kérdő mondatok	224
65.3 A <i>που</i> -ról még többet	224
65.4 Az elválasztás szabályai	225
65.5 Néhány helyesírási szabály	226
Tudásfelmérő teszt	231

HALADÓ SZINT	235
A haladó szintről	237
66. A szenvedő személyragú igék	240
66.1 Igenem és jelentés	240
66.2 Ragozás szerinti csoportosításuk	242
66.3 A beálló alakok képzése	245
66.4 Ragozásuk múlt időben	248
66.5 A felszólító mód képzése	250
66.6 Rendhagyó igék	251
67. A visszaható és a kölcsönös jelentés kifejezése névmással	256
68. Az igenevek	262
68.1 A határozói igenév	262
68.2 A melléknévi igenév	263
68.3 Az igei melléknév	265
69. A főnévragozás áttekintése	269
69.1 Hímnem	269
69.2 Nőnem	271
69.3 Semlegesnem	273
70. Az előjárósók áttekintése	282
70.1 Az egytagú előjárósók	282
70.2 Az összetett előjárósók	290
71. A magyartól eltérő igei vonzatok	295
71.1 Alanyesettel álló igék	295
71.2 Tárgyesettel álló igék	295
71.3 Σε-vel álló igék	298
71.4 Από-vel álló igék	299
71.5 Με-vel álló igék	299
71.6 Για-vel álló igék	300
72. A melléknévragozás áttekintése	307
72.1 Ragozás	307
72.2 A melléknévből képzett határozósók	314
73. Névszóval összetett igei szerkezetek	318
73.1 Igésítő szerkezetek	318
73.2 Névmással összetett szerkezetek	321
74. A kötőszók	328
74.1 Mellérendelő kötőszók	328
74.2 Alárendelő kötőszók	331
75. Ez-az röviden	338
75.1 A számnevekről ráadásként	338
75.2 Személytelenül szerkesztett igék	339
75.3 Fordítás a nyelv sajátosságainak megfelelően	340
75.4 A görög tulajdonnevek átírása	341
Tudásfelmérő teszt	346
FOGALMAK	350
MEGOLDÁSOK	353
FELHASZNÁLT IRODALOM	384

ELŐSZÓ

A *Görög nyelvtan lépésről lépésre* egy beszédcentrikus nyelvtankönyv, tehát olyan nyelvkönyv, amelynek vázát a grammatika alkotja. De fenntarthatja-e egy ilyen kiadvány a tanuló figyelmét? Segítheti-e a magabiztos kommunikációban? Bízunk benne, hogy igen. A nyelvtan ugyanis nem más, mint a nyelv logikai szerkezete, amelynek alkotó elemeit, vagyis a különféle nyelvi jelenségeket jelen könyv abban a sorrendben helyezi egymás mellé, illetve építi egymásra, ahogy az a megértés és továbbhaladás szempontjából a legcélszerűbbnek tűnik. Három szint (kezdő, középhaladó, haladó), tizenöt fejezet és hetvenöt lépés a görög grammatika világában. Mintegy kétezer szó, számtalan példamondat, fordítási feladatok, párbeszéd, dalszövegek, viccek, újságcikkek, beszélgető kérdések, és mindez nemcsak írásban, hanem hanganyag formájában is.

Túl azon, hogy a könyv rengeteg példával alátámasztott, – szándékunk szerint – érthető és akár egyedül is értelmezhető magyarázatokkal szolgál a nyelvtan megértéséhez, lehetőséget biztosít arra is, hogy a tanuló ne csak haladjon a megértésben, de a hanganyagban (www.szegedigorogok.hu) szereplő példamondatokat, magyar-görög és görög-magyar mondatfordításokat, olvasmányokat a lehető legtöbbször hallgassa és ismételgesse.

A könyv a közvetített ismeretanyag és az alkalmazott terminológia tekintetében elsősorban Mohay András *Újgörög-magyar kéziszótárának* (Budapest, Akadémiai Kiadó, 1988) nyelvtani függelékére támaszkodik, amely a mai napig a legteljesebb hangtani és alaktani leírását adja az újgörög nyelvnek. Ezen kívül ajánljuk még a tanuláshoz, illetve a tanításhoz – többek között – Solti Dóra *Kézikönyv az újgörög nyelvtan oktatásához* c. könyvét (Budapest, Eötvös Loránd Tudományegyetem, 2015), valamint a *Szegedi görög füzetek* sorozaton belül eddig megjelent nyelvkönyveket (lásd a hátoldalon), amelyek a jelen kiadványhoz is technikai háttérrel biztosító www.szegedigorogok.hu oldalról megrendelhetők.

A kiadvány használatát középiskolás kortól javasoljuk. A tanuláshoz jó kedvet és kitartást kívánunk!

A lapszéli ikonok jelentései:

A hanganyag-mellékletéről meghallgatható: www.szegedigorogok.hu

Lapozz a könyv végére, és ellenőrizd a megoldást!

Lásd a Fogalmak című fejezetet!

Lásd ezzel kapcsolatban a jelzett részt!

Nikosz

Mária

Kosztasz

Eleni

KEZDŐ SZINT

A KEZDŐ SZINTRŐL

A görögben használt hangok kiejtésétől, valamint a görög betűk leírásától vezet végig minket a könyv első része az A2 – B1-es szintig, tehát megközelítőleg az alapfokú nyelvvizsga tudásszintjének kapujáig.

Kezdő szintről lévén szó, az egyes nyelvtani egységek még rövidebbek, a magyarázatok lényegre törőek. A könyv a tanulót magyar anyanyelvűnek képzelet, éppen ezért az egyes nyelvi jelenségek értelmezésekor a magyarhoz viszonyít, és ott, ahol ez segítséget jelenthet, angol példákkal is szolgál.

Néhány lépés megtétele után kezdetét veszik a párbeszéddek, amelyek négy Athénban tanuló fiatal egyetemista (Nikosz, Mária, Kosztasz és Eleni) mindennapos beszélgetéseit rögzítik. Mivel a kitűzött cél a kommunikációs készség kialakítása és fejlesztése, a tanulás egyik legfontosabb javasolt módszere a hanganyagmelléklet minél gyakoribb hallgatása és a mondatok ismételtetése. Ne feledjük, hogy a szavak és a nyelvtan megtanulása csak eszköz a cél eléréséhez!

Mindhárom egység (kezdő, középhaladó, haladó) végén található egy tudásfelmérő teszt, így a Kezdő szint utolsó lapjain is, amellyel a tanuló lemérheti, hogy milyen mértékben sajátította el a tananyagot, s hogy készen áll-e a továbbhaladásra.

1. A GÖRÖG ÍRÁS ÉS KIEJTÉS

A görög betűk nem teljesen ismeretlenek számunkra. Általános és középiskolai tanulmányaink alatt matematika- és fizikaórán, esetleg ókori vonatkozású tanulmányaink során találkozhattunk velük, használtuk azokat. Ki ne ismerné az első betűket: *alfa, béta, gamma, delta*! Ez sokat segíthet, hiszen a görög írás – és helyesírás – az ókor óta nem változott, a kiejtés viszont annál többet. Ha csak a fenti négy betűt nézzük, egyiket sem helyes (már *a*-nak, *b*-nek, *g*-nek vagy *d*-nek ejteni).

Az idegen írásképp többeket elrettent. „Meg lehet ezt tanulni?” – kérdik. Igen, meg lehet, sőt 2-3 órás gyakorlást követően már az olvasás is menni fog.

A görög írás 24 egyszerű betűt, valamint összetett betűket használ. Ezek közül néhány olyan hangot jelöl, amely a magyarban nem létezik. A kiejtésük némi gyakorlással elsajátítható.

1.1 ÁBÉCÉ – AZ EGYSZERŰ BETŰK

Betű	A betű neve	Átírás	Magyarázat a kiejtéshez
A	α	άλφα	[a] mint a magyar á , röviden
B	β	βήτα	[v] mint a magyar v
Γ	γ	γάμα	[ɣ] a zárhang <i>g</i> réshang párja, mintha a torok mélyén próbálnánk <i>h</i> -t ejteni [ɣ'] a γ magas hangrendű magánhangzók ([e], [i]) előtt lágyul, ejtése kb., mint a j hangé a <i>várj</i> szóban
Δ	δ	δέλτα	[ð] a zárhang <i>d</i> réshang párja, ejtése, mint a <i>th</i> -é az angol that szóban
E	ε	έψιλον	[e] nyílt e , <i>sosem é</i>
Z	ζ	ζήτα	[z] a magyar z -nél kissé hátrébb képzett, enyhén <i>zs</i> -be hajló hang
H	η	ήτα	[i] mint a magyar i
Θ	θ	θήτα	[θ] a zárhang <i>t</i> réshang párja, ejtése, mint a <i>th</i> -é az angol thank szóban [i] mint a magyar i
I	ι	ιώτα	[j] a legtöbb szóban magánhangzó előtt, hangsúlytalan helyzetben ejtése kb., mint a j -é, illetve „ <i>lágyságjel</i> ”
K	κ	κάπα	[k] mint a magyar k [k'] a <i>k</i> magas hangrendű magánhangzók ([e], [i]) előtt enyhén lágyul, ejtése kb., mint a kj -é a <i>rajk</i> szóban
Λ	λ	λάμδα	[l] mint a magyar l
M	μ	μι	[m] mint a magyar m
N	ν	νι	[n] mint a magyar n
Ξ	ξ	ξι	[ks] ksz , de az <i>sz</i> a magyarénál kissé hátrébb képzett, enyhén <i>s</i> -be hajló hang
O	ο	όμικρον	[o] röviden ejtett o
Π	π	πι	[p] mint a magyar p
P	ρ	ρω	[r] mint a magyar r
Σ	σ, ς	σίγμα	[s] a magyar sz -nél kissé hátrébb képzett, enyhén <i>s</i> -be hajló hang
T	τ	ταυ	[t] mint a magyar t

Υ	υ	ύψιλον	[i]	mint a magyar <i>i</i>
Φ	φ	φι	[f]	mint a magyar <i>f</i>
Χ	χ	χι	[χ]	a magyar <i>h</i> -nál érdesebben ejtett hang
			[χ']	a χ magas hangrendű magánhangzók ([e], [i]) előtt lágyul, ejtése kb. <i>hj</i> , mint a német <i>ich</i> szóban
Ψ	ψ	ψι	[ps]	psz , de az sz a magyarénál kissé hátrébb képzett, enyhén s-be hajló hang
Ω	ω	ωμέγα	[o]	röviden ejtett <i>o</i>

PÉLDÁK

A kiejtés szerint átírt szavak magánhangzóin található fordított ékezet nem a magánhangzó hosszúságát, hanem a szótag nyomatékát jelöli. Tehát pl. a [tilèfono] ejtése semmiféleképpen sem *tiléfono* magyar *é*-vel, hanem *tilefono*, ahol az [e] hangot nyomatékosan ejtjük.

A	άνθρωπος	[ànθropos]	ember
B	βάρκα	[vàrka]	csónak
Γ	γάλα	[γàla]	tej
	Γερμανία	[γ'ermanìa]	Németország
Δ	δέκα	[ðèka]	tíz
E	εγώ	[evò]	én
Z	ζώο	[zòo]	állat
H	ήλιος	[ìljos]	nap
Θ	θεός	[θeòs]	isten
I	Ιταλία	[italia]	Olaszország
K	καλός	[kalòs]	jó
	κιλό	[k'ilò]	kiló
Λ	λαός	[laòs]	nép
M	μικρός	[mikròs]	kicsi
N	νέος	[nèos]	új
Ξ	ξέρω	[ksèro]	tud
O	όμορφος	[òmorfos]	szép
Π	παρακαλώ	[parakalò]	kér
P	ραδιόφωνο	[raðiòfono]	rádió
Σ	σαλάτα	[salàta]	saláta
T	τηλέφωνο	[tilèfono]	telefon
Υ	ύπνος	[ìpnos]	alvás
Φ	φίλος	[filos]	barát
Χ	χαρτί	[χarti]	papír
	χέρι	[χ'èri]	kéz
Ψ	ψωμί	[psomì]	kenyér
Ω	ώρα	[òra]	óra

1.2 MEGJEGYZÉSEK AZ ÍRÁSSAL ÉS KIEJTÉSSEL KAPCSOLATBAN

A görögben nincs **folióírás**, legfeljebb néhány betű összekapcsolására van lehetőség.

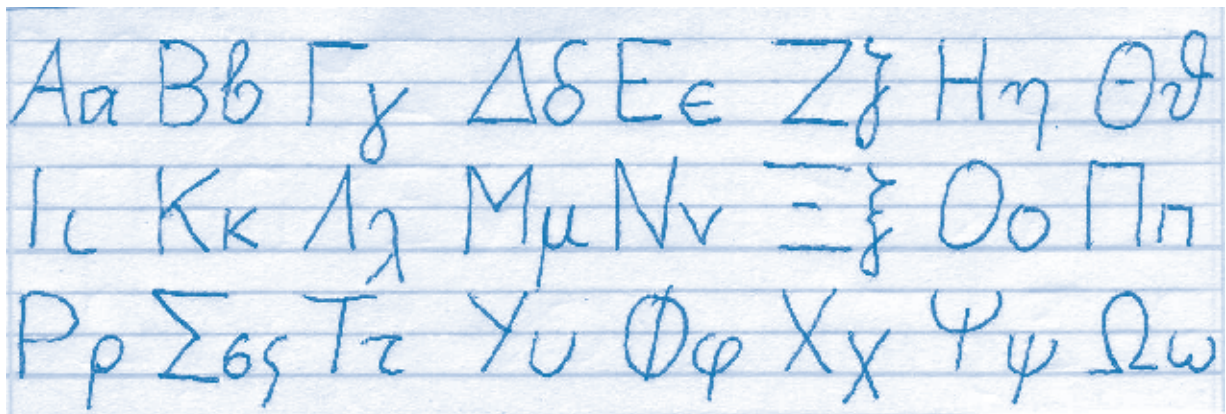
Kisbetűs írásban a Σ-nak két megfelelője van: σ és ς. Utóbbit a szó végén használjuk: Σίσυφος (Szisizofosz).

A **kettőzött mássalhangzókat** szimplán ejtjük: θάλασσα [θàlasa] = tenger.

Gyakori hiba a θ-t úgy ejteni, mint a φ-t. A kiejtésben segíthet az angol: az *I think*-ben ejtett [θ] hang ugyanaz, mint amit az *Aθήνα*-ban (Athén) mondunk.

A magas hangrendű magánhangzók ([e], [i]) előtt a **torokhangok** (pl. [k], [γ], [g], [χ]) **lágynak**: Γερμανία [γ'ermania], χέρι [χ'èri].

A legtöbb szóban magánhangzó előtt, hangsúlytalan helyzetben az *i* betűket (η, ι, υ, ει, οι) – leggyakrabban az *i*-t – **[j] félhangzónak** (kb. *j*-nek) ejtjük (βιολί [vjoli] = hegedű), illetve azok bizonyos esetekben **lágyságjelként** viselkednek, ami azt jelenti, hogy az előttük álló mássalhangzót meglágyítják, és beléjük olvadnak (γιαγιά [jáγ'á] = nagymama).

Hangsúlyjellel – ékezzettel (´) – jelöljük a nyomatékos szótagot. Az egy szótagú szavak esetében jellemzően a πώς (hogy?), πού (hol/hova?), ή (vagy) és vá (íme) kap hangsúlyjelet. Ezeknél a jelnek értelem-megkülönböztető szerepe van. A hangsúlyos szótagot **nyomatékosabban** ejtjük, de a magánhangzók sosem nyúlnak meg annyira, mint a magyar hosszú magánhangzók (pl. á, é, í, ó, ú). A szóvégi hangsúlyos magánhangzó hosszúsága nem változik: παρακαλώ.

Gyakoroljuk az alábbi nevek olvasását és kiejtését!

Νίκος, Πέτρος, Ελένη, Κώστας, Μαρία, Αναστασία, Σοφία, Νίκη, Όλγα, Κατερίνα, Δανάη, Αθανάσιος, Βασίλης, Θεοδοσία, Ανδρέας, Ηλίας, Αλέξανδρος, Αφροδίτη, Αθηνά, Λεωνίδας, Φίλιππος, Αχιλλέας, Οδυσσέας, Γιάννης, Γιώργος, Αθήνα, Κρήτη, Ρόδος

1.3 AZ ÖSSZETETT BETŰK

Az egyszerű betűkön kívül használunk még összetetteket is. Ennek oka részben a nyelvtörténetben keresendő. Az újkörög nyelvről ugyanis tudni kell, hogy a helyesírása meglehetősen konzervatív, ami abban mutatkozik meg, hogy ragaszkodik az ógörög helyesíráshoz akkor is, ha az adott betűkombináció már nem az eredeti kettős hangzót jelöli, pl. *Δελφοί* (*Delphoi*), újkörögösen [*ðelfi*], *Ἡφαίστος* (*Héphaisztosz*) újkörögösen [*ifosztosz*].

Ífesztoz!

Egy másik érdekes csoport azon összetett betűké, amelyek azokat a zöngés zárhangokat jelölik, amelyek eredeti ógörög betűjele az újkörögben már réshangot jelöl:

[b] = ógörög β újkörög μπ
[g] = ógörög γ újkörög γκ
[d] = ógörög δ újkörög ντ

Magánhangzók

Betű	Átírás	Magyarázat a kiejtéshez	Példák
αι	[e]	ejtése ugyanúgy, mint az ε-é	και [k'e] és
ου	[u]	röviden ejtett u	πού [pu] hol
ει	[i], [j]	mint a többi [i] hang, az ι után a leggyakoribb [j] félhangzó	εκεί [ek'i] ott δουλειά [ðuljə] munka
οι	[i]	mint a többi [i] hang	Δελφοί [ðelfi] Delfi
ευ	[ev] [ef]	magánhangzó és zöngés mássalhangzó előtt ev zöngétlen mássalhangzó előtt ef	Εύα [èva] Éva ευχαριστώ [efxaristò] köszönöm
αυ	[av] [af]	magánhangzó és zöngés mássalhangzó előtt av zöngétlen mássalhangzó előtt af	Αύγουστος [ànɣustos] augusztus αυτός [aftòs] ő

Ha a **magánhangzó hangsúlyos**, akkor az ékezet a betűkapcsolat második elemére kerül: *Αύγουστος*. Ha az ékezet az elsőn van, akkor az összetett betű két tagját külön kell ejteni: *Μάιος* [*maìos*].

Ha a betűkapcsolat **nem hangsúlyos** és a két magánhangzót külön ejtjük, akkor a második elem fölé két pontot teszünk: *Αῖ-Βασίλης* [*ai-vasilis*] *Télapó*.

Ha a betűkapcsolatot **két külön hangként** ejtjük, amelyekből a **második hangsúlyos**, akkor a második betűre ékezet és két pont is kerül: *1ⁿ Μαῖου* [*maiù*] *május 1.*

Mássalhangzók

Betű	Átírás	Magyarázat a kiejtéshez	Példák
μπ	[mb]	mint az mb az ember szóban, ahol az <i>m</i> -et röviden ejtjük	εμπρός! [embròs] <i>halló!</i>
	[b]	mint a magyar b , szó elején, és főleg idegen eredetű szavaknál szó közben is	μπάλα [bàla] <i>labda</i>
ντ	[nd]	nd , röviden ejtett <i>n</i> -nel	άντρας [àndras] <i>férfi</i>
	[d]	mint a magyar d , szó elején, és főleg idegen eredetű szavaknál szó közben is	ντομάτα [domàta] <i>paradicsom</i>
γγ	[ng]	mint az ng az angol szóban, ahol az <i>n</i> -t röviden ejtjük	Ουγγαρία [ungarià] <i>Magyarország</i>
	[ng']	a [g] magas hangrendű magánhangzó előtt lágyul, kiejtése kissé a <i>gy</i> -hez közelít, kb. ngj	άγγελος [àng'elos] <i>angyal</i>
γκ	[ng]	mint az ng az angol szóban, ahol az <i>n</i> -t röviden ejtjük	αγκαλιάζω [angaljàzo] <i>átölel</i>
	[ng']	a [g] magas hangrendű magánhangzó előtt lágyul, kiejtése kissé a <i>gy</i> -hez közelít, kb. ngj	ανάγκη [anàng'i] <i>szükség</i>
	[g]	mint a magyar g , szó elején, és főleg idegen eredetű szavaknál szó közben is	γκολ [gol] <i>gól</i>
	[g']	a [g] magas hangrendű magánhangzó előtt lágyul, kiejtése kissé a <i>gy</i> -hez közelít, kb. gj	Φολκσβάγκεν [folksvåg'en] <i>Volkswagen</i>
γχ	[nχ]	ejtése kb. nh , ahol az <i>n</i> röviden, a <i>h</i> érdesen ejtett	με συγχωρείτε! [mesinchoríte] <i>elnézést!</i>
	[nχ']	a [χ] magas hangrendű magánhangzó előtt lágyul, ejtése kb. nhj	συγχαίρω [sinχ'èro] <i>gratulál</i>
τσ	[ts]	a magyar c -hez hasonló, enyhén <i>cs</i> -be hajló hang	τσιγάρο [tsiγàro] <i>cigaretta</i>
τζ	[dz]	a magyar dz -hez hasonló, enyhén <i>dzs</i> -be hajló hang	τζατζίκι [dzadzìki] <i>joghurtos-fokhagymás uborkasaláta</i>

Gyakoroljuk az alábbi nevek olvasását és kiejtését!

Αικατερίνη, Φαίδρα, Φωτεινή, Δέσποινα, Ευτυχία, Ελευθερία, Ευδοξία, Λουκάς, Ευάγγελος, Αγγελική, Ολυμπία, Αντώνιος, Παντελής, Ποσειδών, Ήφαιστος, Μπάλιντ, Γκάμπορ, Σέγκεντ, Τσέγκλεντ, Μπάλασαγκιαματ

1.4 A KÖZPONTOZÁSRÓL

A **kérdőjel** görög megfelelője a pontosvessző (;), a **pontosvesszőé** pedig a felső pont (·). Az **idézőjel** formája: «...»

A **vessző** és **felkiáltójel** használata kevésbé szabályozott, mint a magyarban. Előbbivel tagmondatok között, utóbbival felszólító mondat végén, üdvözlés és megszólítás után ritkábban találkozunk.

SZÓSZEDET AZ 1. FEJEZETHEZ

αγγλικά *angolul*
 αγοράζω *vesz, vásárol*
 αγόρι (το) *fiú*
 αδερφή (η) *lánytestvér*
 αδέρφια (τα) *testvérek*
 αδερφός (ο) *fiútestvér*
 αεροπλάνο (το) *repülőgép*
 Αθήνα (η) *Athén*
 αλλά *de, hanem*
 αρέσω *tetszik, szeret vmit; ízlik*
 αυτοκίνητο (το) *autó*
 βιβλίο (το) *könyv*
 βλέπω *lát*
 γιατρός (ο/η) *orvos*
 γιος (ο) *vki fia*
 γράμμα (το) *levél, betű*
 γράφω *ír*
 γυναίκα (η) *nő, feleség*
 δεν (ige tagadásánál) *nem*
 διαβάζω *olvas, tanul (tanórára készül)*
 διαβατήριο (το) *útlevél*
 δίνω *ad*
 δουλεύω *dolgozik*
 δύσκολος-η-ο *nehéz*
 (ε)βδομάδα (η) *hét (7 nap)*
 εγώ, εσύ, αυτός/αυτή/αυτό, εμείς, εσείς, αυτοί/αυτές/αυτά
 (a személyes névmás alanyesete) *én, te, ő, mi, ti/ön/önök,ők*
 εδώ *itt*
 είμαι (létege) *van*
 Ελλάδα (η) *Görögország*
 Έλληνας (ο) Ελληνίδα (η) *görög (ember/férfi - nő)*
 ελληνικά *görögül*
 ελληνικός-ή-ό *görög*
 ένας, μια, ένα *egy*
 έξυπνος-η-ο *okos*
 έτοιμος-η-ο *kész*
 εύκολος-η-ο *könnyű*
 εφημερίδα (η) *újság, napilap*
 έχω (+ tárgyaset) *van vmije, birtokol vmit*
 ή *vagy*
 θάλασσα (η) *tenger*
 θέλω *akar, kér vmit*
 καθηγητής (ο) *tanár*
 καθηγήτρια (η) *tanárnő*
 και és, (kiemelt szó előtt) *is, (tagadásnál) sem*
 καιρός (ο) *idő, időjárás*
 καλός-ή-ό *jó*
 κάνω *csinál*
 καταλαβαίνω *ért*
 κάτι *valami*
 καφές (ο, tsz. -έδες) *káv*
 κόρη (η) *vki lánya*
 κορίτσι (το) *lány*
 κοτόπουλο (το) *csirke*
 κρασί (το) *bor*

λεμονάδα (η) *citromlé*
 λέω *mond, hív vhog*
 λεωφορείο (το) *autóbusz*
 λογαριασμός (ο) *számla*
 μαθαίνω *tanul*
 μάθημα (το) *tanóra*
 μαθητής (ο) *tanuló*
 μαθήτρια (η) *tanuló(lány)*
 μεγάλος-η-ο *nagy*
 μένω *lakik*
 μήνας (ο) *hónap*
 μήπως (kérdésben) *talán, esetleg*
 μικρός-ή-ό *kicsi*
 μπίρα (η) *sör*
 ναι *igen*
 νόστιμος-η-ο *finom*
 ξέρω *tud, ismer*
 ο, η, το (határozott névelő) *a, az*
 όμορφος-η-ο *szép*
 ότι (köötőszó) *hog*
 ουγγρικά *magyarul*
 ουγγρικός-ή-ό *magyar*
 Ούγγρος (ο) – Ουγγαρέζα (η) *magyar (ember/férfi – nő)*
 ούτε *sem*
 όχι *nem*
 παγωτό (το) *fagylalt*
 παιδί (το) *gyerek*
 περιμένω *vár*
 πίνω *iszik*
 πληρώνω *fizet*
 ποιος-α-ο (kérdő névmás) *ki, melyik, mi*
 πόλη (η) *város*
 πολύ *nagyon*
 πορτοκαλάδα (η) *narancslé*
 πόση ώρα; (egy napon belül) *mennyi ideje?*
 πόσον καιρό; (hosszabb idő esetén) *mennyi ideje?*
 πού *hol, hova*
 πρόβλημα (το) *probléma, gond*
 πώς (kérdőszó) *hog*
 πως (köötőszó) *hog*
 σήμερα *ma*
 σοκολάτα (η) *csokoládé*
 σπίτι (το) *ház, lakás, otthon*
 σπουδάζω *tanul, tanulmányokat folytat*
 στο σπίτι *otthon*
 σύγχρονος-η-ο *modern*
 τι *mi, milyen*
 τώρα *most*
 φίλη (η) *barátnő*
 φίλος (ο) *barát*
 φοιτητής (ο) *egyetemista (fiú)*
 φοιτήτρια (η) *egyetemista (lány)*
 χάρτης (ο) *térkép*
 χρόνος (ο, tsz. τα χρόνια) *én, idő*
 χώρα (η) *ország*

2. A NÉVSZÓ

A névszónak **három neme** (hím-, nő- és semleges-), **két száma** (egyes és többes) és **négy esete** (alany-, tárgy-, birtokos és megszólító) van. Ez azt jelenti, hogy a **határozott névelőt** (*a, az*), a **határozatlan névelőt** (*egy*), a **melléknévet**, valamint egyes **névmásokat** és **számneveket** a **főnév** nemével, számával és esetével egyeztetni kell.

2.1 A FŐNÉV NEME

A főnevek neme a szó végződése alapján általában megállapítható. A **leggyakoribb végzések** a következők:

Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
-ος φίλος	-η φίλη	-ο παγωτό
-ας άντρας	-α γυναίκα	-ι παιδί
-ης χάρτης		-μα γράμμα

2.2 A HATÁROZOTT NÉVELŐ ÉS A MELLÉKNÉV EGYEZTETÉSE A FŐNÉVVEL

A **határozott névelő alanyesetben**, nemek szerint a következő:

Hímnem	ο
Nőnem	η
Semlegesnem	το

A határozott névelő használata a magyaréval nagyjából megegyezik (*το παιδί a gyerek*), ugyanakkor alapvető különbség, hogy a **tulajdonnevek** (pl. személy- és földrajzi nevek) **elé** rendszerint kitesszük azt: **ο Κώστας** (Kosztasz), **η Μαρία** (Maria), **η Ουγγαρία** (Magyarország).

A **melléknév** hímnemben az **-ος** végű, nőnemben az **-η** végű, semlegesnemben az **-ο** végű főnevek ragozását követi. A *καλός* melléknév alanyesetben, a három nemben a következő:

Hímnem	καλός
Nőnem	καλή
Semlegesnem	καλό

Nézzük meg a határozott névelőt, a melléknévet és a főnevet alanyesetben együtt:

Hímnem	ο	καλός	φίλος άντρας χάρτης
Nőnem	η	καλή	φίλη γυναίκα
Semlegesnem	το	καλό	παγωτό παιδί γράμμα

PÉLDÁK

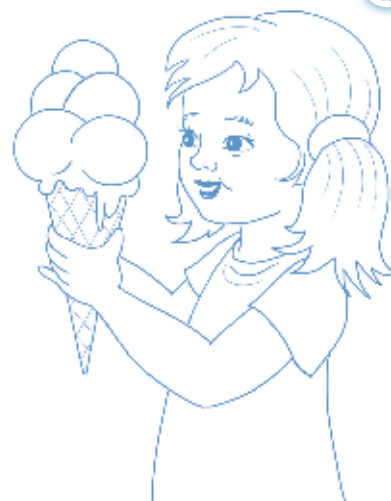
ο καλός άνθρωπος	<i>a jó ember</i>
ο έξυπνος άντρας	<i>az okos férfi</i>
ο μεγάλος χάρτης	<i>a nagy térkép</i>
η όμορφη φίλη	<i>a szép barátnő</i>
η νόστιμη σαλάτα	<i>a finom saláta</i>
η έξυπνη Ελληνίδα	<i>az okos görög nő</i>
το μεγάλο παγωτό	<i>a nagy fagyolt</i>
το καλό παιδί	<i>a jó gyerek</i>
το μικρό γράμμα	<i>a kis levél</i>

Személyekre vonatkozó népneveknél a görög nem melléknevet, hanem főnevet használ, amit nagy kezdőbetűvel kell írni:

<i>a görög barát</i>	↔	<i>a görög útlevel</i>
ο Έλληνας φίλος		το ελληνικό διαβατήριο
<i>a magyar barát</i>	↔	<i>a magyar saláta</i>
η Ουγγαρέζα φίλη		η ουγγρική σαλάτα

Ezen főnevek magukban foglalják az *ember*, *férfi*, illetve *nő* jelentéseket is, ezért ezeket görögre fordításkor elhagyjuk:

magyar ember/férfi = **Ούγγρος** görög ember/férfi = **Έλληνας**
magyar nő = **Ουγγαρέζα** görög nő = **Ελληνίδα**

το μεγάλο παγωτό

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

το μεγάλο σπίτι

ο έξυπνος μαθητής

το δύσκολο μάθημα

το νόστιμο κοτόπουλο

η καλή φίλη

η όμορφη Ελλάδα

το εύκολο μάθημα

η όμορφη μαθήτριά

Ο Νίκος είναι (van) Έλληνας.

Η Εύα είναι Ουγγαρέζα.

a nagy probléma

a görög útleveél

a szép csónak
 a finom fagyalt
 a modern telefon
 a nehéz tanóra
 az okos tanuló
 a szép Olaszország
 Tibor magyar.
 Maria görög.

3. A LÉTIGE

A létige **είμαι** (van, tagadva *nincs ...*, *nem ...*) a legfontosabb ige.
 (A görög ige szótári alakja az egyes szám 1. személy: *είμαι* = van.)

3.1 A LÉTIGE HASZNÁLATA

Először nézzünk néhány példát a létige állítmányi használatára a magyarban:

Én jó vagyok.
Te jó vagy.
A telefon jó volt.
A telefon jó lesz.
A telefonok jók voltak.
A telefonok jók lesznek.

A telefon jó. (↔ *A telefon ott van.*)

A telefonok jók. (*A telefonok ott vannak.*)

A fenti mondatokban az állítmány első és második személyben névszói-igei (névszó + létige), jelen idő egyes és többes szám 3. személyben csak névszói, tehát ott hiányzik a létige.

A görögben – akárcsak az angolban – a létigét **3. személyben is** használjuk, tehát ahol a magyar állítmány névszói, ott a görög névszói-igei (a görög szórend szerint: igei-névszói), azaz összetett. Az alábbi mondatok érthetővé teszik a lényegét:

magy.	Kosztasz görög .
gör.	Ο Κώστας είναι Έλληνας .
ang.	Kostas is Greek .

PÉLDÁK

Ο Νίκος **είναι** έξυπνος.
 Ο Κώστας **είναι** καλός φίλος.
 Ο Ζόλι **είναι** Ούγγρος.
 Η Κάτι **είναι** Ουγγαρέζα.
 Η σαλάτα **είναι** νόστιμη.
 Η Ελλάδα **είναι** όμορφη.
 Το τηλέφωνο **είναι** καλό.
 Το μάθημα **είναι** δύσκολο.
 Το χαρτί **είναι** εδώ.

Nikosz **okos**.
 Kosztasz jó **barát**.
 Zoli **magyar**.
 Kati **magyar**.
 A saláta **finom**.
 Görögország **szép**.
 A telefon **jó**.
 A tanóra **nehéz**.
 A papír **itt van**.

Το μάθημα είναι δύσκολο.

3.2 A LÉTIGE RAGOZÁSA

	Egyes szám		Többes szám	
1. személy	είμαι	vagyok	είμαστε	vagyunk
2. személy	είσαι	vagy	είστε/είσαστε	vagytok
3. személy	είναι	van	είναι	vannak

PÉLDÁK

Είμαι Ούγγρος.
Είμαι στο σπίτι.
 Πού **είσαι**;
Είσαι όμορφο παιδί.
 Η Ελλάδα **είναι** όμορφη.
 Η Μαρία **είναι** καλή μαθήτρια.
Είμαστε εδώ.
Είμαστε στο σπίτι.
 Πού **είστε**;
Είστε εκεί;
 Πού **είναι** ο Κώστας και η Ελένη;
Είναι εκεί.

Magyar **vagyok**.
 Otthon **vagyok**.
 Hol **vagy**?
 Szép gyerek **vagy**.
 Görögország szép.
 Maria jó tanuló.
 Itt **vagyunk**.
 Otthon **vagyunk**.
 Hol **vagytok**?
 Ott **vagytok**?
 Hol **van** Kosztasz és Eleni?
 Ott **vannak**.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Είμαι καλός άνθρωπος.
 Το αυτοκίνητο είναι σύγχρονο.
 Το καλό βιβλίο είναι εδώ.
 Πού είναι το ραδιόφωνο;
 Το αυτοκίνητο είναι εδώ.
 Το ψωμί είναι νόστιμο.
 Πού είναι η Μαρία;

Είμαστε στο σπίτι.

Το μάθημα είναι δύσκολο.

Πού είμαστε;

Είμαι Ούγγρος.

Η Μαρία και η Ελένη είναι στο σπίτι.

Hol van az autó?

Az autó jó.

Kosztasz jó barát.

Otthon vagyunk.

Maria, görög vagy?

Kati, magyar vagy?

A kenyér finom.

Nikosz ott van.

Otthon vagytok?

Görögország szép.

Itt vagyunk.

Hol vagytok?

4. A SZEMÉLYES NÉVMÁS ALANYESETE

A névmások más szófajokat – leggyakrabban főneveket és mellékneveket – helyettesítő szavak. Például: *én, te, ő* (személyes névmás), *ez, az* (mutató névmás), *aki, ami* (vonatkozó névmás), *enyém, tied* (birtokos névmás), *ki? mi?* (kérdő névmás), stb.

A személyes névmás személyeket vagy dolgokat helyettesít, éppen ezért – akárcsak a főnévnél – itt is használunk számot, személyt, harmadik személyben nemet, valamint esetet.

A magyarhoz hasonlóan – de az angoltól eltérően – **alanyesete hangsúlyos**, ezért azt csak akkor használjuk, ha nyomatékot hordoz: *olvasok* – én olvasok (nem más).

Nézzük mondatba foglalva a három nyelven:

magy. **Olvasok** angolul.

gör. **Διαβάζω** αγγλικά.

ang. **I read** in English.

A személyes névmás egyes és többes számú alakjai **alanyesetben** a következők:

	Egyes szám		Többes szám	
1. személy	εγώ	<i>én</i>	εμείς	<i>mi</i>
2. személy	εσύ	<i>te</i>	εσείς	<i>ti</i>
3. személy	αυτός	<i>ő (hímnem)</i>	αυτοί	<i>ők (hímnem)</i>
	αυτή	<i>ő (nőnem)</i>	αυτές	<i>ők (nőnem)</i>
	αυτό	<i>ő (semlegesnem)</i>	αυτά	<i>ők (semlegesnem)</i>

PÉLDÁK

Ποιος είναι ο καθηγητής;	<i>Ki a tanár?</i>
Εγώ.	Έν.
Εσύ είσαι ο καθηγητής;	Τε vagy a tanár?
Ναι, εγώ είμαι.	Igen, έν vagyok.
Εγώ είμαι άντρας.	Έν férfi vagyok.
Εσύ είσαι γυναίκα.	Τε nő vagy.
Αυτός είναι ο Νίκος.	Ό Nikosz.
Αυτή είναι η Μαρία.	Ό Maria.
Εμείς είμαστε εδώ.	Μι itt vagyunk.
Εσείς είστε εκεί.	Τι ott vagytok.
Αυτοί είναι στο σπίτι.	Όκ otthon vannak.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Εγώ είμαι Ούγγρος φοιτητής.

Ο Νίκος είναι στο σπίτι, εγώ είμαι εδώ.

Εσύ είσαι Ελληνίδα;

Αυτός είναι καλός καθηγητής.

Εμείς είμαστε εδώ. Εσείς πού είστε;

Αυτοί είναι εδώ.

Τε vagy Nikosz?

Igen, én vagyok.

Ő szép nő.

Én itt vagyok. Ők hol vannak?

Ő Kosztasz.

Ti ott vagytok?

5. IGERAGOZÁS ELSŐ NEKIFUTÁSRA

27.

Fentebb megfigyelhettük, hogy a személyes névmást azért nem szükséges alanyesetben az ige mellett mindig feltüntetni, mert **minden számnak és személynek** van **saját igeragja**. Ez a jelen mellett igaz lesz majd a múlt időre is, a jövő időt pedig egy segédszóval fogjuk képezni.

Az igékkel sokat fogunk még foglalkozni. Csoportosítjuk majd azokat különböző szempontok alapján, egyelőre azonban elégedjünk meg a leggyakoribb személyragú igék ragozásának megtanulásával. Ezeket nevezzük majd **hangsúlytalan személyragúaknak**.

A ξέρω (tud, ismer) ige ragozása:

	Egyes szám		Többes szám	
1. személy	ξέρω	tudok	ξέρουμε	tudunk
2. személy	ξέρεις	tudsz	ξέρετε	tudtok
3. személy	ξέρει	tud	ξέρουν(ε)	tudnak

Tehát az igetőhöz járuló személyragok:

-ω, -ΕΙΣ, -ΕΙ, -ΟΥΜΕ, -ΕΤΕ, -ΟΥΝ(Ε)

A fentiek alapján ragozzuk el az alábbi igéket!

αγοράζω (vesz, vásárol), βλέπω (lát), διαβάζω (olvas), δουλεύω (dolgozik), κάνω (csinál), μένω (lakik), θέλω (akar, kér vmit)

A **magázást** a görög többes szám 2. személlyel fejezi ki:

Ti **θέλετε**; = Mit **kérték**? / Mit **kér** (ön)? / Mit **kérnek** (önök)?

PÉLDÁK

Εσύ **ξέρεις** ουγγρικά;

Ναι, εγώ **ξέρω** ουγγρικά.

Ξέρετε ελληνικά;

Εμείς **ξέρουμε**. Εσείς **ξέρετε**;

Τι **αγοράζετε**;

Αγοράζουμε σοκολάτα.

Βλέπεις το παιδί;

Ναι, **βλέπω** το παιδί.

Τι **διαβάζει** ο Νίκος;

Ο Βασίλης **διαβάζει** εφημερίδα.

Te **tudsz** magyarul?

Igen, én **tudok** magyarul.

Tudtok/Tud/Tudnak görögül?

Mi **tudunk**. Ti **tudtok**?

Mit **vesztek/vesz/vesznek**?

Csokoládét **veszünk**.

Látod a gyereket?

Igen, **látom** a gyereket.

Mit **olvas** Nikosz?

Vaszilisz újságot **olvas**.

Ο Βασίλης διαβάζει.

Πού **δουλεύει** η Μαρία;
 Η Μαρία **δουλεύει** στο σπίτι.
 Τι **κάνεις**;
 Τι **κάνετε** εδώ;
 Πού **μένεις**, Ελένη;
 Εγώ **μένω** εδώ. Και εσύ;
 Τι **θέλεις**;
Θέλω το βιβλίο.

Hol **dolgozik** Maria?
 Maria otthon **dolgozik**.
 Mit **csinálsz**? / Hogy vagy?
 Mit **csináltok/csinál/csinálnak** itt?
 Hol **laksz**, Eleni?
 Én itt **lakom**. És te?
 Mit **kérsz**? / Mit **szeretnél**?
Kérem a könyvet.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Τι διαβάζεις;

Διαβάζω εφημερίδα.

Εσύ ξέρεις ελληνικά;

Ναι, ξέρω.

Πού δουλεύει η Μαρία;

Η Μαρία δουλεύει στο σπίτι.

Εσείς πού μένετε;

Εμείς μένουμε εδώ.

Ποιος μένει εκεί;

Τι κάνουν αυτοί εκεί;

Ön tud görögül?

Igen, tudok.

Mit szeretnél?

Mit kértek?

Hol laksz?

Mit csináltok itt?

Mit olvastok?

Én tanár vagyok.

Te hol dolgozol?

Orvos vagyok, és itt dolgozom.

6. A TAGADÁS

A legáltalánosabb tagadószók az **όχι** (*nem*) és a **δεν** (*nem*). Előbbivel egész mondatot és az igén kívül bármilyen szófajt, utóbbival csak igét tagadunk:

Ο Γιώργος είναι Έλληνας;
Δεν ξέρω.
 Εσείς ξέρετε ελληνικά;
Όχι, δεν ξέρουμε.
 Ο Νίκος είναι εκεί;
Όχι, δεν είναι εδώ.
 Ξέρεις ελληνικά;
 Ξέρω, αλλά **όχι** καλά.

Jorgosz görög?
Nem tudom.
 Ti tudtok görögül?
Nem, nem tudunk.
 Nikosz ott van?
Nem, nincs itt.
 Tudsz görögül?
 Tudok, de **nem** jól.

Fontos tagadószó még az **ούτε** (*sem*), amely a vonatkoztatott szó előtt áll. A kettős tagadás lehetséges:

Δεν θέλω **ούτε σαλάτα ούτε ψωμί**.
 Δεν μαθαίνουμε **ούτε αγγλικά ούτε ελληνικά**.
Ούτε εγώ θέλω πορτοκαλάδα.
 Δεν θέλω **ούτε εγώ** πορτοκαλάδα.

Nem kérek **sem salátát, sem kenyeret**.
 Nem tanulunk **sem angolul, sem görögül**.
Én sem kérek narancslét.
 Nem kérek **én sem** narancslét.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ξέρεις ελληνικά;
 Όχι, δεν ξέρω ελληνικά.
 Καταλαβαίνεις ουγγρικά;
 Όχι, δεν καταλαβαίνω ουγγρικά.
 Διαβάζεις αγγλικά;
 Διαβάζω, αλλά όχι καλά.
 Δεν είμαι καλός μαθητής.
 Η Ελένη δεν είναι καλή μαθήτρια.
 Ο Βασίλης δεν είναι εδώ.
 Μαθαίνουμε ελληνικά, όχι αγγλικά.
 Δεν διαβάζω ούτε βιβλίο ούτε εφημερίδα.
 Ούτε εγώ ξέρω πού είναι ο Νίκος.
 Δεν θέλουμε ούτε εμείς τζατζίκι.

Tudtok angolul?

Nem, nem tudunk angolul.

Nem értetek görögül?

Értünk, de nem jól.

Nem vagy otthon most?

Maria nincs otthon.

Kosztasz nincs ott.

Nikosz nem magyar. Ő görög.

Otthon nem olvasunk újságot.

Nem tudom, hol laktok.

Nem várok sem itt, sem ott.

Nem kérek sem tzatzikit, sem narancslét.

Én sem tudom, mit csinál Kosztasz.

7. A SZÓREND

Mivel a görögben az egyes szófajok könnyen megkülönböztethetők egymástól, s azok végződése tanúskodnak a számról, személyről, nemről, esetről, a mondaton belül elfoglalt helyük – a magyarhoz hasonlóan – **nem annyira kötött**, mint az angolban:

gör. *Αύριο (holnap) ο Κώστας (Kosztasz) θα πάει (megy) στην Ελλάδα (Görögországba).*
magy. *Holnap Kosztasz megy Görögországba.*

gör. *Αύριο θα πάει ο Κώστας στην Ελλάδα.*
magy. *Holnap megy Kosztasz Görögországba.*

gör. *Ο Κώστας αύριο θα πάει στην Ελλάδα.*
magy. *Kosztasz holnap megy Görögországba.*

gör. *Θα πάει αύριο ο Κώστας στην Ελλάδα.*
magy. *Megy holnap Kosztasz Görögországba.*

A fenti mondatoknál láthatjuk, hogy – akárcsak a magyarban – az egyes mondatrészek helye viszonylag szabadon változtatható anélkül, hogy bármelyikre különösebb nyomaték kerülne. Egy **különbségre** azonban érdemes felhívni a figyelmet: azt, **ami új a közlésben**, a **magyar** többnyire az **állítmány előtt**, a **görög** viszont inkább az **állítmány után** tünteti fel. Ellenőrizzük ezt két korábbi mondaton:

gör.	Ο Νίκος διαβάζει εφημερίδα.	(alany-állítmány-tárgy)
magy.	Nikosz újságot olvas.	(alany-tárgy-állítmány)
gör.	Η Μαρία δουλεύει στο σπίτι.	(alany-állítmány-határozó)
magy.	Maria otthon dolgozik.	(alany-határozó-állítmány)

Tehát a bővítmény (**tárgy** és **határozó**) a görög mondatban általában az **állítmány után** következik, s ha az állítmány összetett, annak névszói része a létige után áll. Ennek szem előtt tartásával figyeljünk a szórendre!

Ο Νίκος πίνει πορτοκαλάδα.	Nikosz narancslét iszik.
Ο Κώστας θέλει παγωτό.	Kosztasz fagylaltot kér.
Η Μαρία δουλεύει στο σπίτι.	Maria otthon dolgozik.
Η Ελένη διαβάζει εδώ.	Eleni itt olvas.
Είμαι καθηγητής.	Tanár vagyok.
Είσαι έξυπνος.	Okos vagy.
Είσαι όμορφο παιδί.	Szép gyerek vagy.
Η Ουγγαρία είναι όμορφη.	Magyarország szép.

A **kérdő mondat**, valamint a **kérdő mellékmondat** szórendje a görögben és a magyarban azonos:

Πού μένει ο Κώστας;	Hol lakik Kosztasz?
Δεν ξέρω πού μένει ο Κώστας.	Nem tudom, (hogy) hol lakik Kosztasz.
	↔ ang. I don't know <u>where</u> Kostas lives.

Különbség viszont, hogy míg a magyarban a kérdő mellékmondatban megfér egymás mellett a **hogy kötőszó** és a **kérdőszó**, addig ez a görögben nem lehetséges. Ott a kérdőszó közvetlenül kapcsolódik a főmondatához. Különbséget tapasztalhatunk még a **vesszőhasználatban** is: tagmondatok között a vessző feltüntetése szabaddabb, mint a magyarban.

Ξέρω πού μένεις.	Tudom, (hogy) hol laksz.
Ξέρω τι θέλεις.	Tudom, (hogy) mit akarsz.

Az udvarias eldöntendő kérdést a **μήπως** (talán, esetleg, „véletlenül”) szó vezeti be:

Μήπως είστε Έλληνας;	Ön esetleg görög? / Nem görög ön véletlenül?
Μήπως ξέρεις πού μένει η Μαρία;	Tudod esetleg, hol lakik Maria? / Nem tudod véletlenül, hol lakik Maria?

Hasonló mondatok magyarról görögre fordításánál ügyeljünk arra, hogy a **véletlenül**-t „még véletlenül se” akarjuk szó szerint fordítani.

PÉLDÁK

Ο Νίκος δουλεύει στην Ελλάδα, **όχι** εδώ.
 Ο Κώστας είναι εδώ, **όχι** εκεί.
Ξέρω ότι είσαι καλός φίλος.
Ξέρω πως είσαι έξυπνο κορίτσι.
 Ξέρεις ότι **δεν είμαι** μικρό παιδί.
Ξέρεις πως η Ελένη περιμένει;
 Ξέρεις ότι **δεν θέλω ούτε** σαλάτα **ούτε** ψωμί.
 Ο Νίκος **δεν είναι ούτε** εδώ **ούτε** στο σπίτι.

Nikosz Görögországban dolgozik, **nem** itt.
 Kosztasz itt van, **nem** ott.
Tudom, hogy jó barát vagy.
Tudom, hogy okos lány vagy.
 Tudod, hogy **nem vagyok** kis gyerek.
Tudod, hogy Eleni vár?
 Tudod, hogy **nem kérek sem** salátát, **sem** kenyeret.
 Nikosz **nincs sem** itt, **sem** otthon.

Ξέρεις τι θέλω;
Ξέρεις πού μένω;
Δεν ξέρω τι θέλεις.
Δεν ξέρω ποιος καταλαβαίνει εδώ ελληνικά.
Μήπως ξέρεις πού είναι ο καθηγητής;
Μήπως ξέρετε πού δουλεύει ο γιατρός;

Tudod, (hogy) mit akarok?
Tudod, (hogy) hol lakom?
Nem tudom, (hogy) mit akarsz.
Nem tudom, (hogy) ki ért itt görögül.
Nem tudod véletlenül, (hogy) hol van a tanár?
Nem tudjátok véletlenül, (hogy) hol dolgozik az orvos?

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ξέρεις ότι η Μαρία ξέρει ελληνικά;
 Ξέρεις ότι ο Βασίλης σπουδάζει στην Ελλάδα;
 Δεν ξέρω πού είναι το τηλέφωνο.
 Ούτε εγώ ξέρω τι θέλει ο καθηγητής.
 Δεν ξέρω ποιος είναι ο καλός γιατρός.
 Μήπως ξέρετε τι σπουδάζει ο Νίκος στην Ελλάδα;
 Μήπως ξέρεις πού μένει ο Βασίλης;
 Μήπως ξέρετε ποιος θέλει κρασί;

A tanár Görögországban lakik.
 Kosztasz görögül olvas.
 Nem tudom, hogy hol van a jó könyv.
 A telefon nincs sem itt, sem ott.
 Nem tudod véletlenül, hogy hol dolgozik Maria?
 Nem tudjátok véletlenül, mit olvas Kosztasz?
 Nem tudom, hogy ki az egyetemista.
 Nem tudja véletlenül, ki itt az egyetemista?

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

Ο Νίκος μένει και σπουδάζει στην Ελλάδα. Είναι φοιτητής. Δεν είναι Ούγγρος. Είναι Έλληνας, αλλά καταλαβαίνει και ουγγρικά. Μαθαίνει από την φίλη του που (a barátinójától, aki) είναι Ουγγαρέζα. Ο Νίκος τώρα είναι στο σπίτι και διαβάει εφημερίδα. Είναι έξυπνο αγόρι.

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Ο Νίκος μένει στην Ιταλία;
- Δουλεύει ή σπουδάζει;
- Είναι Ούγγρος;
- Καταλαβαίνει ουγγρικά;
- Τι κάνει τώρα στο σπίτι;
- Είναι έξυπνος;

8. A NÉVSZÓ TÁRGYESETE

A névszó leggyakrabban használt – mondhatnánk természetes – esete a tárgyeset. Ezzel találkozunk jellemzően a tárgyas igék vonzataként, elöljárószók után, és az idő kifejezésénél is leggyakrabban.

Képzése roppant egyszerű: a hímnemű főneveknél és mellékneveknél elmarad a szóvégi -ς, a nő- és semlegesneműek tárgyesete megegyezik az alanyesettel. A **határozott névelő**nél a változás: hímnemben **ο**→**το(ν)**, nőnemben **η**→**τη(ν)**, a semlegesnem mindkét esetben **το**.

11.

8.1 A HATÁROZOTT NÉVELŐ ÉS A FŐNÉV TÁRGYESETE

Alanyeset				Tárgyeset			
	Határozott névelő	Főnév			Határozott névelő	Főnév	
Hímnem	ο	φίλος άντρας χάρτης	a barát a férfi a térkép	Hímnem	το(ν)	φίλο άντρα χάρτη	a barátot a férfit a térképet
Nőnem	η	φίλη γυναίκα	a barátnő a nő	Nőnem	τη(ν)	φίλη γυναίκα	a barátnőt a nőt
Semleges-nem	το	παγωτό παιδί γράμμα	a fagylalt a gyerek a levél	Semleges-nem	το	παγωτό παιδί γράμμα	a fagylaltot a gyereket a levelet

ΠΕΛΔΑΚ

Ο άντρας πληρώνει **τον** λογαριασμό.
Η φοιτήτρια περιμένει **τον** καθηγητή.
Ο καθηγητής πίνει **τον** καφέ.
Η Μαρία βλέπει **τον** Κώστα.

Ο Κώστας περιμένει **την** Ελένη.
Ο Νίκος διαβάζει **την** εφημερίδα.
Η Μαρία αγοράζει **την** σαλάτα.

Ο Νίκος περιμένει **το** αεροπλάνο.
Το αγόρι βλέπει **το** κορίτσι.
Το κορίτσι βλέπει **το** αγόρι.
Η γυναίκα γράφει **το** γράμμα.

A férfi fizeti a számlát.
Az egyetemista lány várja a tanárt.
A tanár issza a kávé.
Maria látja Kosztaszt.

Kosztasz várja Elenit.
Nikosz olvassa az újságot.
Maria megveszi a salátát.

Nikosz várja a repülőt.
A fiú látja a lányt.
A lány látja a fiút.
A nő írja a levelet.

8.2 A MELLÉKNÉV TÁRGYESETE

A legtöbb melléknév hímnemben az -ος, nőnemben az -η, semlegesnemben az -ο végű főnevek ragozását követi. Így tárgyesetben **a hímnemnél elmarad** a szónégyi -ς, a **νό- és a semlegesnem változatlan** marad:

	Alanyeset	Tárgyeset
Hímnem	καλός	καλό
Νόνη	καλή	καλή
Semlegesnem	καλό	καλό

Nézzük meg a határozott névelőt, a melléκνεvet és a főνεvet tárgyesetben együtt:

Hímnem	τον	καλό	φίλο άντρα χάρτη
Νόνη	την	καλή	φίλη γυναίκα
Semlegesnem	το	καλό	παγωτό παιδί γράμμα

Ο Χρήστος βλέπει την
όμορφη γυναίκα.

ΠΕΛΔΑΚ

Ο Νίκος πληρώνει **τον** νόστιμο καφέ.
Η Μαρία περιμένει **τον** καλό γιατρό.
Αγοράζω **τον** μεγάλο χάρτη.
Ο Χρήστος βλέπει **την** όμορφη γυναίκα.
Βλέπεις **την** μεγάλη πόλη;
Η Ελένη πίνει **την** νόστιμη πορτοκαλάδα.
Το αγόρι θέλει **το** μεγάλο παγωτό.
Περιμένουμε **το** έξυπνο παιδί.
Εσύ δεν ξέρεις **το** μεγάλο πρόβλημα;

Nikosz kifizeti a finom kávé.
Maria várja a jó orvost.
Megveszem a nagy térképet.
Hrisztosz látja a szép nő.
Látod a nagy várost?
Eleni issza a finom narancslét.
A fiú a nagy fagyaltot kéri.
Várjuk az okos gyereket.
Te nem ismered a nagy problémát?

8.3 A HATÁROZATLAN NÉVELŐ ALANY- ÉS TÁRGYESETE

Akárcsak a magyarban, a határozatlan névelő a görögben is megegyezik az *egy* számnévvel, használata is hasonló. Nemben és esetben a főnévvel egyeztetjük:

11.

	Alanyeset	Tárgyeset
Hímnem	ένας	ένα(ν)
Nőnem	μία/μια	μία/μια
Semlegesnem	ένα	ένα

PÉLDÁK

Παρακαλώ **έναν** καφέ.

Μια μικρή μπίρα, παρακαλώ!

Θέλεις **μια** νόστιμη σαλάτα;

Παρακαλώ **μία** σοκολάτα και **έναν** καφέ.

Θέλω **ένα** μεγάλο παγωτό και **μια** μικρή λεμονάδα.

Ο Νίκος θέλει **μία** μπίρα.

Τι θέλετε;

Θέλουμε **ένα** μεγάλο κοτόπουλο.

Ο Νίκος αγοράζει **μια** ελληνική εφημερίδα.

Κέρεκ szépen egy kávé.

Egy kis (üveg) sör, legyen szíves!

Kérsz egy finom salátát?

Κέρεκ szépen egy csokoládét és egy kávé.

Κέρεκ egy nagy fagyit és egy kis citromlét.

Nikosz kér egy sör.

Mit kértek?

Kérünk egy nagy csirkét.

Nikosz vesz egy görög újságot.

8.4 A BIRTOKLÁST KIFEJEZŐ, TÁRGYASETET VONZÓ EXΩ IGE

29.

Az **έχω** jelentése *van valamije* (birtokol valamit), tehát birtoklást fejez ki. A magyartól eltérően a görög szerkezetben **a birtokos a mondat alanya** (sokszor hiányzik), **a birtok a mondat tárgya**. Az igét számban és személyben az alannal egyeztetjük, **vonzata tárgyesetben** áll:

Έχω έναν καλό φίλο.

Van egy jó barátom. (Birtokolok egy jó barátot.)

Έχουμε έναν καλό φίλο.

Van egy jó barátunk. (Birtokolunk egy jó barátot.)

Ragozása az eddig gyakorolt hangsúlytalan személyragú igék példáját követi:

έχω	van ...-m
έχεις	van ...-d
έχει	van ...-(j)a/(j)e
έχουμε	van ...-nk
έχετε	van ...-tok/tek/tök
έχουν(ε)	van ...-(j)uk/(j)ük

Fontos, hogy a görög fordítást ne birtokos névmással akarjuk megoldani. A görög szerkezet megértésében az angol lehet segítségünkre:

magy. *Van egy jó barátom.*

gör. *Έχω έναν καλό φίλο.*

ang. *I have a good friend.*

PÉLDÁK

Έχω έναν πολύ καλό φίλο.

Van egy nagyon jó barátom.

Έχετε ελληνικό καφέ;

Van görög kávétok? / Van görög kávéja/kávéjuk?

Η Μαρία **έχει** μια καλή φίλη.
Έχετε μπίρα;
 Σήμερα δεν **έχουμε** μπίρα.
Έχω έναν αδερφό, αλλά δεν **έχω** αδερφή.
 Δεν **έχω** αδέρφια.
Έχω ένα καλό ελληνικό βιβλίο.
 Και εγώ **έχω**.
 Δεν **έχω** ουγγρική εφημερίδα.
 Ούτε εγώ **έχω**. / Και εγώ δεν **έχω**.
Έχουμε ένα μεγάλο πρόβλημα.

Mariának van egy jó barátja.
 Van sörötök? / Van söre/sörük?
 Ma nincs sörünk.
 Van egy fiútestvérem, de nincs lánytestvérem.
 Nincs testvérem. (Nincsenek testvéreim.)
 Van egy jó görög könyvem.
 Nekem is van.
 Nincs magyar újságom.
 Nekem sincs.
 Van egy nagy problémánk.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ποιος πληρώνει τον λογαριασμό;
 Τι θέλει ο καθηγητής;
 Ο καθηγητής περιμένει τον φοιτητή.
 Θέλουμε μία νόστιμη σαλάτα.
 Ο Νίκος αγοράζει έναν καλό χάρτη.
 Τι θέλετε, κρασί ή μπίρα;
 Βλέπω μια όμορφη γυναίκα.
 Δεν βλέπεις το αεροπλάνο;
 Ο Νίκος διαβάζει μια ελληνική εφημερίδα.
 Ξέρω έναν Ούγγρο φοιτητή.
 Ξέρεις τον Νίκο;
 Θέλεις κάτι, αλλά δεν καταλαβαίνω τι.
 Τι θέλεις;
 Ο Νίκος έχει έναν γιο και μία κόρη.
 Και εγώ έχω έναν γιο.
 Δεν έχουμε καιρό.
 Ούτε εμείς έχουμε καιρό. / Και εμείς δεν έχουμε καιρό.
 Έχω μία μικρή αδερφή.
 Ο Νίκος έχει έναν μεγάλο αδερφό.
 Ο Νίκος έχει ένα πολύ όμορφο αυτοκίνητο.

Ismered Mariát?

Látok egy szép férfit.

Most egy levelet írok.

Mit csinálsz ott?

Nikosz várja Kosztaszt.

Kérsz egy narancslét?

Kérek egy kis (üveg) sört.

Nem ismerjük a tanárnőt.

Ismerünk egy magyar férfit.

Én fizetem a számlát.

Van egy öcsém.

Nekem is van egy bátyám.

Van egy jó barátunk.

Mariának van egy okos férje.

Nincs lánytestvérem.

Nekem sincs lánytestvérem.

Van autótok?

Van egy nagy problémánk.

Ismerek egy nagyon szép várost.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

Η Μαρία είναι Ουγγαρέζα. Έχει έναν αδερφό, αλλά δεν έχει αδερφή. Η Ελένη είναι Ελληνίδα. Έχει μία αδερφή, αλλά δεν έχει αδερφό. Ο Νίκος είναι Έλληνας. Έχει δύο αδέρφια, τον Λεωνίδα και την Ευδοξία. Ο Κώστας είναι Έλληνας. Δεν έχει αδέρφια.

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Η Μαρία είναι Ελληνίδα; Έχει αδέρφια;
- Η Ελένη είναι Ουγγαρέζα; Έχει και αδερφό και αδερφή;
- Ο Νίκος και ο Κώστας έχουν αδέρφια;

9. TÁRGYESET HASZNÁLATA A MIÓTA? MENNYI IDEJE? KÉRDÉSRE ADOTT VÁLASZBAN

A tárgyesettel többször fogunk még találkozni időhatározói értelemben. A **πόσον καιρό; πόση ώρα;** kérdések jelentése **mióta? mennyi ideje?** Maguk a kérdések is tárgyesetben állnak. Az elsőt hosszabb, napokban, hónapokban, években mérhető idő esetén használjuk, utóbbit egy napon belül értett időnél. **Az e kérdésekre adott válaszokban a névszó tárgyesetbe kerül.**

PÉLDÁK

Πόσον καιρό μένεις εδώ;

Μαθαίνω ελληνικά **έναν χρόνο**.

Ο Νίκος μένει στην Ελλάδα **έναν μήνα**.

Είμαι εδώ **μία εβδομάδα**.

Πόση ώρα περιμένεις εδώ;

Πόση ώρα διαβάζεις την εφημερίδα;

Μία ώρα.

Μιότα laksz itt?

Egy éve tanulok görögül.

Nikosz egy hónapja lakik Görögországban.

Egy hete vagyok itt.

Μιότα vársz itt?

Mennyi ideje olvasod az újságot?

Egy órája.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ο Νίκος διαβάζει το βιβλίο μία ώρα.

Ο Πέτρος μαθαίνει ελληνικά έναν μήνα.

Μήπως ξέρεις πόσον καιρό μένει ο Νίκος στην Ουγγαρία;

Ούτε εγώ ξέρω πόσον καιρό μαθαίνω ελληνικά.

Mennyi ideje várod a tanárt?

Egy hete tanulok görögül.

Maria egy órája írja a levelet.

Én is egy órája várom Nikoszt.

10. A SZEMÉLYES NÉVMÁS TÁRGY- ÉS BIRTOKOS ESETE

A személyes névmás alanyeseténél említettük, hogy azt csak akkor használjuk, ha nyomatékosítani akarjuk (pl. *Te vagy a tanár, nem én.*). Tárgy- és birtokos esetben már megkülönböztetünk hangsúlytalan és hangsúlyos, ún. gyenge és erős alakokat. (A magyarban is érezzük, mi a különbség a *szeretlek* és a *téged szeretlek* között.) Az alábbiakban a személyes névmás **gyenge alakjait** vizsgáljuk. Fontos megjegyezni, hogy kijelentő mondatoknál a gyenge alak helye **közvetlenül az ige előtt** van (*várlak σε περιμένω*). A birtokos esetben álló személyes névmás leggyakrabban részeshatározói jelentésű (*kinek? minek?*).

A személyes névmás tárgy- és birtokos esetének **képzése és használata**:

Alanyeset	Tárgyeset	Birtokos eset
εγώ →	μέ engem	μου nekem
εσύ →	σε téged	σου neked
αυτός →	τον őt (hn)	του neki (hn)
αυτή →	τη(ν) őt (nn)	της neki (nn)
αυτό →	το őt (sn)	του neki (sn)
εμείς →	μας minket	μας nekünk
εσείς →	σας titeket	σας nektek
αυτοί →	τους őket (hn)	τους nekik
αυτές →	τις őket (nn)	τους nekik
αυτά →	τα őket (sn)	τους nekik

PÉLDÁK

Πώς σε λένε;
Με λένε Νίκο.
 Πώς τον λένε;
Τον λένε Κώστα.
 Πώς την λένε;
Την λένε Μαρία.
Σε περιμένω.
Την βλέπεις;
Σας ξέρω.

Μου αρέσει το βιβλίο.
Σου αρέσει η σαλάτα;
Του δίνω ένα καλό βιβλίο.
Της γράφω ένα γράμμα.
Σας δίνουμε κάτι.

Hogy hívnak?
 Nikosznak hívnak.
 Hogy hívják őt? (férfit)
 Kosztasznak hívják.
 Hogy hívják őt? (nőt)
 Mariának hívják.
 Várlak.
 Látod? (nőneműt)
 Ismerlek titeket. / Ismerem önt/önöket.

Tetszik a könyv.
 Ízlik a saláta?
 Adok neki egy jó könyvet. (férfinak)
 Írok neki egy levelet. (nőnek)
 Adunk nektek/önnek/önöknek valamit.

A fenti példákon láthatjuk, hogy a személyes névmás hangsúlytalan alakjait a magyar tárgyas igei személyraggal fejezi ki (*várlak [téged]*, *látom [valakit/valamit]*), vagy egyszerűen nem is jelöli (*ízlik [nekem, neked stb.]*). A görög igeragozásban nincsenek tárgyas személyragok, **az ismert közvetlen (kit? mit?) vagy közvetett** (pl. *kinek? minek?*) **tárgyra a személyes névmással rá kell mutatni**. Tehát ha tudjuk, hogy ki vagy mi felé irányul a cselekvés, azt jelezni kell:

Με ξέρεις; – Ναι, σε ξέρω.	<i>Ismersz? – Igen, ismerlek.</i>
Το βλέπεις; – Ναι, το βλέπω.	<i>Látod? – Igen, látom.</i>
Σου αρέσει; – Ναι, μου αρέσει.	<i>Ízlik? – Igen, ízlik.</i>
Σας αρέσει; – Ναι, μας αρέσει.	<i>Ízlik? – Igen, ízlik.</i>

Ha az igéhez közvetett és közvetlen tárgy is tartozik, ezek szórendje kijelentő módban a következő: közvetett tárgy + közvetlen tárgy + ige: **Σου το** δίνω. *Odaadom neked.*

Tagadó mondatban a **δεν** tagadószó mindig megelőzi az ige előtt álló gyenge személyes névmást: **Δεν σε** ξέρω. – *Nem ismerlek.* **Δεν σου το** δίνω. – *Nem adom oda neked.*

ΠΕΛΔΑΚ

Βλέπεις τον Κώστα;

*Ναι, **τον** βλέπω.*

Ξέρεις την Ελένη;

*Όχι, **δεν την** ξέρω.*

Θέλεις το παγωτό;

*Ναι, **το** θέλω.*

Η Ελένη περιμένει τον Κώστα και τον Βασίλη;

*Ναι, **τους** περιμένει μία εβδομάδα.*

Ο Νίκος περιμένει την Ελένη και την Μαρία;

*Ναι, **τις** περιμένει μία ώρα.*

***Σου** αρέσει η σαλάτα;*

*Όχι, **δεν μου** αρέσει.*

Látod Kosztaszt?

Igen, látom.

Ismered Elenit?

Nem, nem ismerem.

Kéred a fagylaltot?

Igen, kérem.

Eleni Kosztaszt és Vasziliszt várja?

Igen, egy hete várja őket.

Nikosz Elenit és Mariát várja?

Igen, egy órája várja őket.

Ízlik a saláta?

Nem, nem ízlik.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Πόσον καιρό ξέρεις την Μαρία;

Την ξέρω έναν χρόνο.

Πόση ώρα περιμένεις τον Κώστα και την Ελένη;

Τους περιμένω μία ώρα.

Με καταλαβαίνεις;

Δεν σε καταλαβαίνω.

Ο Κώστας σας περιμένει στο σπίτι.

Σας αρέσει το κρασί;

Σου αρέσει η πόλη;

Ναι, μου αρέσει.

Látod Elenit és Mariát?

Igen, látom őket.

Kéred a salátát?

Igen, kérem.

Nem látlak.

Hogy hívnak?

Tetszik Görögország?

Igen, tetszik.

Ízlik a fagyit?

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

Η Μαρία είναι Ουγγαρέζα, αλλά μένει στην Ελλάδα. Είναι φοιτήτρια. Σπουδάζει στην Αθήνα ένα χρόνο. Είναι πολύ όμορφη. Ξέρει καλά τον Νίκο. Τον Κώστα τον ξέρει ένα μήνα. Σπουδάζουν μαζί στο πανεπιστήμιο (együtt az egyetemen). Η Μαρία έχει έναν αδερφό, τον λένε Λάτσι. Ο Λάτσι δεν μένει στην Ελλάδα, μένει στην Ουγγαρία. Η Μαρία ξέρει πολύ καλά ουγγρικά και ελληνικά, αλλά δεν ξέρει αγγλικά. Της αρέσει πολύ η Ελλάδα. Έχει ένα καλό ελληνικό βιβλίο, το διαβάζει κάθε μέρα (mindennap) στο σπίτι. Η Μαρία είναι πολύ έξυπνο κορίτσι.

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Πού μένει η Μαρία, τι κάνει εκεί;
- Πόσον καιρό είναι στην Αθήνα;
- Ποιον ξέρει πιο καλά (kit ismer jobban): τον Νίκο ή τον Κώστα;
- Πόσον καιρό ξέρει τον Κώστα;
- Τι ξέρουμε για τον αδερφό της (a testvéréről);
- Ξέρει καλά αγγλικά;
- Τι διαβάζει κάθε μέρα;
- Είναι έξυπνη;

Gyakoroljuk az eddig vett nyelvtant és szókincset az alábbi kérdések megválaszolásával!

Εσύ ξέρεις αγγλικά;

Τι είσαι: αγόρι ή κορίτσι / άντρας ή γυναίκα;

Έχεις αδέρφια;

Σου αρέσει η Βουδαπέστη;

Έχετε αυτοκίνητο;

Έχεις ελληνικό ή ουγγρικό διαβατήριο;

Δουλεύεις ή σπουδάζεις;

Είσαι Ούγγρος ή Έλληνας / Ουγγαρέζα ή Ελληνίδα;

Η Ουγγαρία έχει θάλασσα;

Είσαι καλός μαθητής / καλή μαθήτρια;

Καταλαβαίνεις ελληνικά;

Σου αρέσει το κοτόπουλο;

Σου αρέσει το παγωτό;

Πώς σε λένε;

Πόσον καιρό μαθαίνεις ελληνικά;

SZÓSZEDET A 2. FEJEZETHEZ

αγαπάω *szeret*
 αεροδρόμιο (το) *repülőtér*
 ακόμα *még*
 ακριβός-ή-ό *drága*
 από -ből/ből, -ról/ról, -tól/től
 άσχημος-η-ο *csúnya*
 αύριο *holnap*
 αυτός-ή-ό (mutató névmás) *ez, az*
 βάζω *tesz, rak*
 βγάζω *kivesz*
 βέβαια/βεβαίως *természetesen*
 για -ért, miatt, -részére, -ra/re, -ba/be, -nak/nek, számára, -ról/ról, felől
 γιαούρτι (το) *joghurt*
 γλυκός-ιά-ό *édes*
 γονείς (οι) *szülők*
 γυμνάσιο (το) *gimnázium (alsó középiskola)*
 δασκάλα (η) *tanítónő, tanárnő*
 δάσκαλος (ο) *tanító, tanár*
 δουλειά *munka*: τι δουλειά κάνεις; *mivel foglalkozol?*
 δω = εδώ
 δώρο (το) *ajándék*
 εικόνα (η) *kép*
 εισιτήριο (το) *jegy*
 εκείνος-η-ο (mutató névmás) *az*
 θα (a jövő idő segédszava)
 ιστορία (η) *történelem, történet*
 ιταλικός-ή-ό *olasz*
 Ιταλός (ο) – Ιταλίδα (η) *olasz (ember/férfi - nő)*
 κόσμος (ο) *világ*
 λίγο (egy) *kicsit*
 λουλούδι (το) *virág*
 με -val/vel
 μέλι (το) *méz*
 μη(ν) (tiltószó) *ne*
 μητέρα (η) *anya*
 μιλάω *beszél*

μπάνιο (το) *fürdőszoba, fürdés*: κάνω μπάνιο *fürdik*
 νά *íme*
 ξενοδοχείο (το) *szálloda*
 ξέρω (+ από) *ért vmihez*
 οικογένεια (η) *család*
 ομάδα (η) *csapat*
 όμως *de, azonban, viszont*
 όπως *ahogy*
 ορίστε *tessék*
 πανεπιστήμιο (το) *egyetem*
 παραλία (η) *tengerpart*
 πατέρας (ο) *apa*
 πάω *megy*
 περιοδικό (το) *folyóirat*
 πηγαίνω (πάω) *jár, megy*
 πλατεία (η) *tér*
 ποδόσφαιρο (το) *football*
 πολιτική (η) *politika*
 πολύ *nagyon, túl(ságosan)*
 ποτάμι (το) *folyó*
 που (vonatkozó névmás) *aki, ami, amely stb.*
 σε -ban/ben, -ba/be, -on/en/ön, -ra/re, -nál/nél, -hoz/hez/
 hozz
 σινεμά (το) *mozi*
 σουβλάκι (το) *rablólhús*
 σούπερ-μάρκετ (το) *élelmiszer-áruház, bolt*
 σχολείο (το) *iskola*
 ταινία (η) *(téné)film*
 τηλεόραση (η) *tévé*
 τραπέζι (το) *asztal*
 τσάι (το) *tea*
 φτηνός-ή-ό *olcsó*
 φωτογραφία (η) *fénykép*
 χωρίς *nélkül*
 ψάχνω *keres, kutat*
 ψυγείο (το) *hűtőszekrény*

11. FONETIKAI SAJÁTOSSÁGOK

A simulószók

Vannak olyan szavak, amelyeket normális tempójú beszédben az előttük vagy mögöttük álló, velük egy értelmi egységet alkotó szavakkal egybeejtünk. Ezek a simulószók. Közülük a legjellemzőbbek a **határozott névelők** (pl. το), valamint a **személyes névmás gyenge alakjai** (pl. με, μου):

σε περιμένω → [seperimèno]

η αδερφή μου → [iaðerfimu] a testvérem

Szónévi és szókezdő magánhangzók kiesése

Ha egy szó magánhangzóval végződik, a következő pedig azzal kezdődik, főleg beszédben gyakran találkozhatunk az egyik magánhangzó kiesésével. A jelenség tipikusan a **személyes névmások tárgy- és birtokos eseténél** figyelhető meg. A szónévi magánhangzó kiesését minden esetben aposztróffal jelöljük, szó elején csak akkor, ha hangsúlyos magánhangzót hagyunk el:

σε αγαπώ	α' αγαπώ	szeretlek
μου αρέσει	μ' αρέσει	tetszik nekem
από εδώ	από δω	innen
το έχω	το 'χω	megvan
θα έρθω	θα 'ρθω	jönni fogok

A και kötőszót magánhangzóval kezdődő szó előtt írhatjuk **κi**-nek is. Ilyenkor az ejtése az azt követő szóval egybeolvassa [k'], azaz lágyított k, és sohasem [ki]: *εγώ κι εσύ* [eɣò k'esi].

A „három szótagos törvény”

A görög szavaknál a **hangsúly mindig csak a három utolsó szótag egyikén állhat**. Ragozás során a hangsúly helye változhat, de a szó végétől számított harmadik szótagon sosem léphet túl. Így a hangsúly helyétől függően beszélhetünk véghangsúlyos, másodhangsúlyos és harmadhangsúlyos szavakról.

Ha egy harmadhangsúlyos szót – vele egybeejtett – simulószó követ, akkor az utolsó szótagot is hangsúllyal ejtjük, tehát ilyenkor az utolsó és a szó végétől számított harmadik szótag is nyomatékos. Írásban a hangsúlyjelet mindkét szótagra kiteszük:

το τηλέφωνο → [totilèfono]

το τηλέφωνό μου → [totilèfonòmu] a telefonom

A szónévi -v [n]

A következő szavaknál – nem kötelező jelleggel – **elhagyható a szónévi -v**, ha azokat **nem magánhangzóval vagy zárhanggal kezdődő szó követi**:

τον (a határozott névelő tárgyesete hímnemben): Ξέρεις το / τον φίλο μου;

την (a határozott névelő és a személyes névmás tárgyesete nőnemben): Ξέρεις τη / την φίλη μου; Τη / Την ξέρω.

έναν (a határozatlan névelő és a számnév tárgyesete hímnemben): Βλέπω ένα / έναν φοιτητή.

δεν (tagadószó): Δε / Δεν σε περιμένω.

μην (tiltószó: ne!): Μη / μην με περιμένεις!

Az orrhangok (μ, ν – [m], [n]) okozta zöngésedés

Az összetett mássalhangzóknál tapasztalhattuk már, az **orrhangok** hogyan **zöngésítik az őket követő zöngétlen zárhangokat** (άντρας [ándras], εμπρός [embròs]). Hasonló jelenség normális tempójú beszédben az egybeejtett szavak találkozásánál is megfigyelhető:

A szóvégi -v-nél

τον Πέτρο [to**mp**ètro]
την Ταμάρα [ti**nd**amàra]
τον Κώστα [to**ng**òsta]
δεν ξέρω [de**ng**zèro]

A szókezdő μ-nél

ο πατέρας μου [opatèra**zm**u] az apám

A jelenséggel természetesen szó belsejében is találkozhatunk: κόσμος [kò**zm**os]

PÉLDÁK

Ειρήνη, σ' αγαπώ.

Σ' αρέσει το τζατζίκι;

Ναι, **μ' αρέσει** πολύ.

Σ' αρέσει το ποδόσφαιρο;

Σε περιμένω πολύ.

Σου αρέσει το αυτοκίνητό μου;

Μήπως ξέρετε πού είναι **το τηλέφωνό μου**;

Περιμένεις **το φίλο μου**;

Ναι, **τον περιμένω**.

Βλέπεις **τη γυναίκα μου**;

Ναι, **τη βλέπω**.

Δε θέλω τη σαλάτα.

Ξέρεις **την αδερφή μου**;

Ναι, **την ξέρω**.

Irini, szeretlek.

Szereted a tzatzikit?

Igen, nagyon szeretem.

Szereted a labdarúgást?

Nagyon várlak.

Tetszik az autóm?

Nem tudjátok véletlenül,
hogy hol van a telefonom?

Várom a barátomat?

Igen, várom.

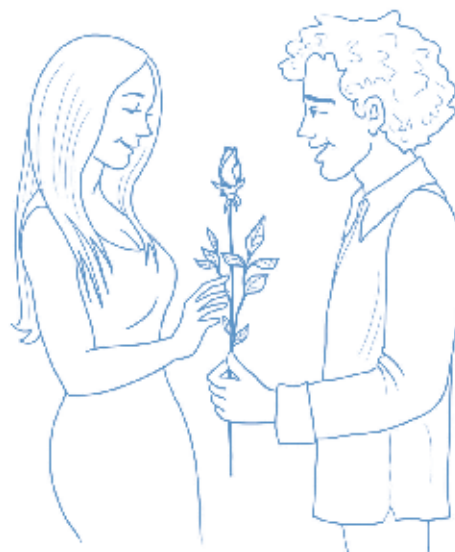
Látod a feleségemet?

Igen, látom.

Nem kérem a salátát.

Ismered a testvéremet?

Igen, ismerem.

Ειρήνη, σ' αγαπώ!

12. SZÁMNEVEK 1-TŐL 199-IG

1 ένα	2 δύο	3 τρία	4 τέσσερα	5 πέντε	6 έξι	7 εφτά	8 οχτώ	9 εννιά	10 δέκα
11 έντεκα	12 δώδεκα	13 δεκατρία	14 δεκατέσσερα	15 δεκαπέντε	20 είκοσι	21 είκοσι ένα			
30 τριάντα	40 σαράντα	50 πενήντα	60 εξήντα	70 εβδομήντα	80 ογδόντα	90 ενενήντα	100 εκατό		
111 εκατόν έντεκα	130 εκατόν τριάντα	162 εκατόν εξήντα δύο	199 εκατόν ενενήντα εννιά						

Több számnévnek **két alakja** is használatos:

εφτά – επτά

οχτώ – οκτώ

εννιά – εννέα

εκατό – εκατόν

Az **1, 3 és 4** nemeket is megkülönböztet. (A többes szám tanulása során gyakorolni fogjuk majd őket.)

1

	Alanyeset	Tárgyeset
Hímnem	ένας	ένα(ν)
Nőnem		μία/μια
Semlegesnem		ένα

3

	Alanyeset - Tárgyeset
Hímnem - Nőnem	τρεις
Semlegesnem	τρία

4

	Alanyeset - Tárgyeset
Hímnem - Nőnem	τέσσερις
Semlegesnem	τέσσερα

13. A JÖVŐ IDŐ ÉS A ΘΑ SEGÉDSZÓ

A jövő időnek – akárcsak a magyarban – nincsenek önálló személyragjai. A jövő idejű cselekvés és történet kifejezése roppant egyszerű: nincs más dolgunk, mint hogy az ige elé tegyük a **θα** szócskát:

πάω – megyek

→ **θα** πάω – menni fogok

κάνεις – csinálsz

→ **θα** κάνεις – csinálni fogsz

είναι – van

→ **θα** είναι – lesz

σας περιμένουμε – várunk titeket

→ **θα** σας περιμένουμε – várni fogunk titeket

δεν έχετε – nincs nektek

→ **δεν θα** έχετε – nem lesz nektek

δεν με ξέρουν – nem ismernek (engem)

→ **δεν θα** με ξέρουν – nem fognak ismerni (engem)

Rögzítsük a **szórendet**: **δεν + θα + közvetett tárgy + közvetlen tárgy + ige**:

Δεν θα σε περιμένω.

Nem foglak megvárni.

Δεν θα σου αρέσει.

Nem fog tetszeni neked.

Δεν θα σου το κάνω.

Nem fogom megtenni neked.

ΠΕΛΔΑΚ

Αύριο **θα** πάω στην Ελλάδα.

Θα σου κάνω έναν καφέ.

Θα με περιμένεις;

Θα μας περιμένετε;

Δε **θα** σε περιμένω.

Δε **θα** σας περιμένουμε.

Θα μου αρέσει η πόλη;

Δε **θα** σου αρέσει η πόλη.

Holnap megyek Görögországba.

Csinálok majd neked egy kávé.

Meg fogsz várni?

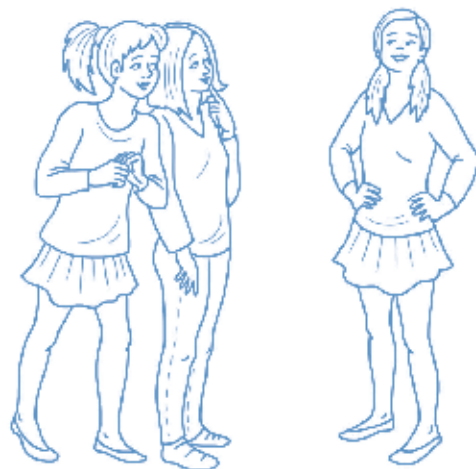
Meg fogtok minket várni?

Nem foglak megvárni.

Nem fogunk megvárni titeket.

Tetszeni fog nekem a város?

Nem fog tetszeni neked a város.

41.

(Több igével a jövő időt egyelőre ne gyakoroljuk! Középhaladó szinten visszatérünk még rá, és a használatát pontosítjuk.)

Αύριο θα πάω στην Ελλάδα.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Θα είμαστε εκεί και εμείς.

Πού θα με περιμένεις;

Δεν θα σου αρέσει το βιβλίο.

Θα μου κάνετε ένα νόστιμο καφέ;

Τι θα κάνετε εκεί;

Θα σας αρέσει το τζατζίκι.

Θα σας περιμένουμε στο σπίτι.

El fogok menni Magyarországra.

Nem fogunk megvárni.

Mi sem leszünk ott.

Lesz időm?

Hol fogjátok őket várni?

Nem fogjuk megtenni nektek.

Fog tetszeni nekem Athén?

14. AZ ELÖLJÁRÓSZÓK

Az alábbiakban a leggyakrabban használt négy előjárószt (σε, από, με, για) tanuljuk meg azok alapvető jelentéseivel. Ezek az előjárósztok **tárgyesetet vonzanak**.

14.1 ΣΕ

A **hol? hova?** kérdésre válaszol, így helyhatározói jelentésben az alábbi névszóragoknak felel meg: -ban/ben, -ba/be, -on/en/ön, -ra/re, -nál/nél, -hoz/hez/höz, valamint részeshatározói jelentésben -nak/nek. Ha **határozott névelő** követi, azzal **egybeolvad**:

σε + τον → **στον**
σε + την → **στην**
σε + το → **στο**

ΠΕΛΔΑΚ

Πού είσαι;
Είμαι **στον** Νίκο.
Είμαι **στην** Ελλάδα.
Είμαι **στο** πανεπιστήμιο.
Είμαι **στη** φίλη μου.

Πού πας;
Πάω **στον** Νίκο.
Πάω **στην** Ελλάδα.
Πάω **στο** πανεπιστήμιο.
Πάω **στη** φίλη μου.
Πάω **σε** ένα φίλο μου.
Πάω **σε** μία φίλη μου.

Σε περιμένω **στο** σπίτι.
Θα σας περιμένουμε **στο** σχολείο.
Βάζω το γάλα **στο** ψυγείο.
Έχω ένα φίλο **στην** Ιταλία.

Αγοράζω ένα λουλουδί **στην** γυναίκα μου.
Στον Βασίλη αρέσει η Χριστίνα.
Στην Χριστίνα αρέσει ο Βασίλης.
Στην Ελένη αρέσει το τζατζίκι.
Στον Σπύρο αρέσει το ποδόσφαιρο.

Hol vagy?
Nikosz**nál** vagyok.
Görögország**ban** vagyok.
Az egyetem**en** vagyok.
A barátnőm**nél** vagyok.

Hova mész?
Nikosz**hoz** megyek.
Görögország**ba** megyek.
Az egyetem**re** megyek.
A barátnőm**höz** megyek.
Megyek egy barátom**hoz**.
Megyek egy barátnőm**höz**.

Várlak **otthon**.
Várni fogunk titeket az iskolá**ban**.
Beszem a tejet a hűtő**be**.
Van egy barátom Olaszország**ban**.

Veszek egy virágot a feleségem**nek**.
Vasiziszn**ak** tetszik Hrisztina.
Hrisztinán**ak** tetszik Vasizisz.
Eleni szereti a tatzikit.
Szpirosz szereti a futballt.

Στον Βασίλη αρέσει η Χριστίνα.

14.2 ΑΠΟ

A **honnan?** kérdésre válaszol, és helyhatározói (ill. eredethatározói) jelentésben az alábbi névszóragoknak felel meg: -ból/ből, -ról/ről, -tól/től. A határozott névelővel nem olvad össze.

ΠΕΛΔΑΚ

Από πού είσαι;
Είμαι **από** την Ελλάδα.
Από **πού** είναι το βιβλίο;
Το βιβλίο είναι **από** το πανεπιστήμιο.
Από πού είναι το περιοδικό;

Honnan vagy? (Hova valósi vagy?)
Görögország**ből** vagyok.
Honnan van a könyv?
A könyv az egyetem**ről** van.
Honnan van a folyóirat?

Το περιοδικό είναι **από** τη φίλη μου.
 Το περιοδικό είναι **από** μια φίλη μου.
 Βγάζω το γάλα **από** το ψυγείο.
 Έχω μια τηλεόραση **από** τη Γερμανία.

A folyóirat a barátnőmtől van.
 A folyóirat egy barátnőmtől van.
 Kiveszem a tejet a hűtőből.
 Van egy tévém Németországból.

14.3 ME

A **kivel? mivel?** kérdésre válaszol, és ilyen értelemben a -val/vel névszóragnak felel meg.

PÉLDÁK

Παρακαλώ έναν καφέ γλυκό **με** γάλα.
 Θα πάω στο σινεμά **με** τη φίλη μου.
 Είμαι στο σπίτι **με** την μητέρα μου.

Kérek egy kávé édesen, **tejjel**.
 Moziba fogok menni a barátnőmmel.
 Otthon vagyok az anyukámmal.

14.4 ΓΙΑ

Néhány jelentése a legjellemzőbbek közül:

-**ért, miatt** (cél- és okhatározói jelentésben):

Θα πάω στο σουπερ-μάρκετ **για** ψωμί.
 Θα είμαι σήμερα στο σπίτι **για** τον Κώστα.

Elmegyek a boltba kenyér**ért**.
 Ma Kosztasz **miatt** otthon leszek.

részére, -ra/re, -ba/be, -nak/nek, számára (részhathározó, rendeltetés, alkalmasság és helyhatározó kifejezésénél):

Αυτό είναι **για** το Νίκο.
 Παρακαλώ ένα εισιτήριο **για** την Αθήνα.
 Έχεις ντομάτα **για** σαλάτα;

Ez Nikosz**é**. (neki hoztam / neki szánom)
 Kérek egy jegyet Athén**ba**.
 Van salátá**nak** való paradicsomod?

-**ról/ről, felől** (pl. beszélni, kérdezni, érdeklődni):

Μου αρέσει να μιλάω **για** το ποδόσφαιρο. Szeretek a focir**ól** beszélni.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ο Κώστας μένει στο σπίτι μου.
 Ο Νίκος είναι από την Αθήνα.
 Ο Νίκος περιμένει τη Μαρία στο ξενοδοχείο.
 Θέλεις γιαούρτι με μέλι;
 Είμαι στο σπίτι με τον πατέρα μου.
 Έχω ένα δώρο για την Ελένη.
 Παρακαλώ ένα εισιτήριο για το Σέγκεντ.
 Το βιβλίο είναι στο τραπέζι.
 Περιμένουμε το αεροπλάνο από την Αθήνα.

Τι θα κάνετε με το Νίκο;

Η Μαρία βγάζει το γιαούρτι από το ψυγείο.

Θα πάω στο σούπερ-μάρκετ με τον αδερφό μου για γάλα.

Θα πάω με το Νίκο σε μια φίλη μου.

Το εισιτήριο είναι από μια φίλη μου.

A repülő a repülőtérén van.

Megyek az egyetemre.

Még nincs jegyem a repülőre.

Holnap otthon leszek.

Az autó Olaszországból van.

Veszek egy könyvet Eleninek.

Holnap megyek Görögországba.

Szereted a szuvlakit tzatzikivel?

Várni fogunk Kosztasszal a szállodánál.

Elmegyek a pékségbe kenyérért.

Tejjel kéred a kávé?

Egy szép tengerparton vagyok a barátnőmmel.

A tengerparton vagyok egy barátnőmmel.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Από πού είσαι, Μαρία;
- Από την Ουγγαρία. Από την πόλη Σέγκεντ. Ξέρεις πού είναι;
- Όχι, Μαρία, δεν ξέρω.
- Είναι κοντά στη Σερβία (Szerbiához közel). Έχει ένα μεγάλο ποτάμι, τον Τίσα, και ένα πολύ καλό πανεπιστήμιο. Ο αδερφός μου σπουδάζει εκεί. Είναι μια πολύ όμορφη πόλη, μου αρέσει πολύ. Και εσύ, Ελένη, από πού είσαι;
- Είμαι από δω, από την Αθήνα. Ο πατέρας μου δουλεύει στο πανεπιστήμιο, η μητέρα μου είναι γιατρός.
- ...
- Τι θα κάνεις αύριο;
- Θα πάω στη θάλασσα με το Νίκο. Θα έρθεις (jössz) και εσύ; Θα κάνουμε μπάνιο. Θα έχει καλό καιρό.
- Δεν ξέρω. Θα σου πω (majd megmondom) αύριο. Τώρα πάω στο σούπερ-μάρκετ για ψωμί.
- Θα τα πούμε αύριο (holnap beszélünk / vizlát holnap)!

Βάσολολκνκ α φντν σζοεε αλολνν κέρδεσεκρε!

- Από πού είναι η Μαρία;
- Τι λέει (mond) η Μαρία για το Σέεκεντ;
- Απó πού είναι η Ελένη; Τι ξέρουμε για τους γονείς της;
- Πού θα πάει η Μαρία με τον Νίκο;
- Εσύ από πού είσαι;
- Δουλεύεις ή σπουδάεις;
- Σου αρέσει η πόλη σου;
- Πού θα πας (mész) αύριο;
- Απó πού είναι η μητέρα σου (anyukád);
- Απó πού είναι ο πατέρας σου (apukád);
- Έχεις αδέρφια;

15. A MELLÉKNÉVBŐL KÉPZETT HATÁROZÓSZÓ

Α μελλέκνέββόλ κέπζεττ ηατάροζόσζό – τóεβνννρε – α **hogyan?** κέρδεσε βάσολολκνκ. Κέπζεσέκ σολάν αζ – εδδνκ τανυτ – ηάοοννέεζόδεσέσ μελλέκνεεκ (-ος-η-ο) τóέεεζ -α **végződés** járul. Μóδηατάροζόέέττ ηελέέκ α μον-δατβαν – α μαεγάρτóλ ελτέρεөн – ρένδεσσερντ αζ állítmány után van:

καλός – jó	→ καλḁ – jól
όμορφος – szép	→ όμορφα – szépen
ελληνικός – görög	→ ελληνικά – görögül

Ο Νίκος γράφει όμορφα.	Nikosz szépen ír.
Τι κάνεις; Καλά!	Hogy vagy? Jól!

Forítsuk le, ellenóρizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ο Νίκος διαβάει και γράφει πολύ όμορφα.

Δεν μιλάω άσχημα.

Μιλάω λίγο ελληνικά.

Ξέρεις ιταλικά;

Ο Γιάννης δεν ξέρει ουγγρικά.

Vaszipisz csúnyán ír.

Nem beszélek magyarul.

Maria szépen olvas olaszul.

Nem beszélek túl jól görögül.

Jól vagy?

16. A MUTATÓ NÉVMÁS

Az *ez, az* mutató névmás a görögben megegyezik a személyes névmás 3. személyű alakjával (**αυτός-ή-ό**), azt a vonatkoztatott főnévvel nemben, számban és esetben egyeztetni kell:

Αυτός είναι ο χάρτης μου.

Αυτή είναι η τηλεόραση μου.

Αυτό είναι το σπίτι μου.

Ez a térképem.

Ez a tévém.

Ez a házam.

A **jelzőként** használt mutató névmás (pl. *Ez a ház nagy. Ez a tévé kicsi.*) mellé a magyarral megegyező módon – de az angoltól eltérően – a **határozott névelőt is** kitesszük:

Αυτό το σπίτι είναι μεγάλο.

Αυτή η τηλεόραση είναι μικρή.

Αυτός ο άνθρωπος είναι ο άντρας μου.

Βλέπεις **αυτή τη** γυναίκα; Είναι η φίλη μου.

Βλέπεις **αυτόν τον** άνθρωπο; Είναι ο άντρας μου.

Ο φίλος μου μένει **σε αυτό το** σπίτι.

Ez a ház nagy.

Ez a tévé kicsi.

Ez az ember a férjem.

Látod **azt a** nőt? A barátnőm.

Látod **azt az** embert? A férjem.

A barátom ebben a házban lakik.

A hímnem tárgyesetében megjelenő szónévi -v nem egyedi jelenség. Több névmásnál fogunk még találkozni vele: pl. *Ποιον περιμένεις; Πόσον καιρό είσαι εδώ;*

Az *αυτός-ή-ό* egyaránt mutat közelre és távolba (*ez, az*). Ha a **távolba mutatást** szeretnénk egyértelműsíteni, használhatjuk az **εκείνος-η-ο** mutató névmást is:

Αυτό το σπίτι είναι όμορφο, αλλά **εκείνο** δε μ' αρέσει.

Βλέπεις **εκείνον** τον άνθρωπο; Είναι ο φίλος μου.

Ο Νίκος μένει **με εκείνη** την γυναίκα.

Ez a ház szép, de **(am)az** nem tetszik.

Látod **azt** az embert? A barátom.

Nikosz **azzal** a nővel lakik.

Mindkét mutató névmás állhat a **vonatkoztatott szó után is**: *Το τζατζίκι δεν μου αρέσει, αλλά η σαλάτα αυτή είναι πολύ νόστιμη. A tatzikit nem szeretem, de ez a saláta nagyon finom.*

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Θα πάω στην Ελλάδα με αυτό το αυτοκίνητο.

Θα σε περιμένω σε εκείνο το ξενοδοχείο.

Αυτός ο άνθρωπος είναι ο δάσκαλός μου.

Μου αρέσει πολύ αυτή η πλατεία.

Η φίλη μου πηγαίνει σε αυτό το σχολείο.

Εδώ δεν μου αρέσει, αλλά σε εκείνο το τραπέζι θα είναι καλά.

Αυτό το αυτοκίνητο είναι φτηνό, αλλά εκείνο δεν είναι.

Σου αρέσει αυτό το περιοδικό;

Ez a nő nagyon tetszik nekem.

Ez a férfi nem tud görögül, de amaz nagyon jól tud.

Honnan van ez a kép?

Ezzel a lánnyal fogok moziba menni.

Látod azt a fiút?

Van egy leveled attól a férfitől.

Ezt a szuvlakit kéred, vagy azt a tzatzikit?

Ismered azt az embert? Ő a testvérem.

17. Α ΠΟΥ VONATKOZÓ NÉVMÁS

A leggyakoribb és legkönnyebben használható vonatkozó névmás a **που** (hangsúlyjel nélkül!). A vonatkoztatott szóval nem kell semmilyen formában egyeztetni, jelentése *aki, akit, ami, amit, amely, amelyet*, ill. ezek további ragozott alakjai:

Ο άντρας **που** είναι εκεί είναι ο φίλος μου.
Ο άντρας **που** βλέπεις εκεί είναι ο πατέρας μου.
Τα παιδιά **που** περιμένω είναι οι φίλοι μου.
Σου αρέσει το σπίτι **που** είναι εκεί;
Το σπίτι **που** μένουμε είναι μεγάλο.

Az a férfi, **aki** ott van, a barátom.
Az a férfi, **akit** ott látsz, az apám.
Azok a gyerekek, **akiket** várok, a barátaim.
Tetszik az a ház, **amelyik** ott van?
A ház, **amelyben** lakunk, nagy.

A fenti mondatoknál megfigyelhető, hogy a *που* elé – akár csak az *ότι/πως* kötőszók elé – **nem kell vessző**, másrészt, hogy a magyar főmondatban használt **utalószót** (*az, azt, azért, akkor stb.*) a görögben többnyire nem szükséges feltüntetni:

Ο άντρας που είναι εκεί είναι πολύ φίλος μου.

Az a férfi, aki ott van,
nagyon jó barátom.

Το σπίτι που μένουμε είναι μεγάλο.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ο Νίκος σε περιμένει στο σχολείο που είναι στην πλατεία.

Η εικόνα που βλέπεις εκεί είναι από τη Γερμανία.

Είναι Ελληνίδα εκείνη η γυναίκα που κάνει μπάνιο στη θάλασσα;

Θα πάω στην Ιταλία με το αυτοκίνητο που βλέπεις εκεί.

Ξέρεις ότι ο άντρας που περιμένεις είναι καθηγητής στο πανεπιστήμιο;

Ο καφές που πίνεις είναι ελληνικός;

Maria abba az iskolába jár, amelyik a tengerparton van.

Ez a nő nagyon szép, de az, amelyik az autónál van, nem túlságosan tetszik.

Görögországból van az a könyv, amit olvasol?

Nikosz egy olyan könyvet olvas, amelyik Olaszországból van.

Van egy olyan képünk, amelyik nagyon fog nektek tetszeni.

Az a szálloda, amelyikbe menni fogok, nagyon modern.

18. A „GYENGE BIRTOKOS NÉVMÁS”

A **személyes névmás birtokos esetének** gyakorlása során megismerhettük az alábbi alakokat: *μου, σου, του/της/του, μας, σας, τους*. Ugyanezek az alakok **birtokos névmásként is** használatosak, méghozzá olyan „gyenge birtokos névmásként”, amelyeket a vonatkoztatott főnévvel – birtokkal – egybeejtünk: *το τηλέφωνό μου [totiléfōnòmu]*. Magyar megfelelőjük a birtokos személyjel (-m, -d stb.), az angolban *my, your, his stb.*

A három alak egyes szám 3. személyben a birtokos nemére utal:

το σπίτι μου	a ház am
το σπίτι σου	a ház ad
το σπίτι του/της/του	a ház a
το σπίτι μας	a ház unk
το σπίτι σας	a ház atok
το σπίτι τους	a ház uk

PÉLDÁK

Ο πατέρας **μου** είναι γιατρός, η μητέρα **μου** είναι καθηγήτρια.

Είναι Ουγγαρέζα η γυναίκα **σου**;

Δεν έχουμε σαλάτα, αλλά το κοτόπουλό **μας** είναι νόστιμο.

Από πού είναι το αυτοκίνητό **σας**;

Το αυτοκίνητό **μας** είναι από το Σέγκεντ.

Μου αρέσει το τηλέφωνό **σου**.

Η Μαρία είναι Ελληνίδα, ο άντρας **της** όμως είναι Ούγγρος.

Az apukám orvos, az anyukám tanár.

Magyar a feleséged?

Nincs salátánk, de a csirkénk finom.

Honnan van az autótok?

Az autónk Szegedről van.

Tetszik a telefonod.

Maria görög, de a férje magyar.

Előfordulhat, hogy a névmás **értelmezhető személyes névmásként és birtokos névmásként is**. A félreértést úgy kerülhetjük el, ha az ígéhez tartozó személyes névmásra hangsúlyjelet teszünk:

Ο δάσκαλος **μάς περιμένει** στο σπίτι.

[oðaskalos **masperimèni** stospiti]

A tanár vár minket otthon.

Ο δάσκαλός μας περιμένει στο σπίτι.

[oðaskalòzmas perimèni stospiti]

A tanárunk otthon vár.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Το σπίτι μας είναι στην πλατεία.

Θα πάω αύριο στο σινεμά με τον αδερφό σου.

Ο Νίκος και η γυναίκα του μένουν στην Αθήνα. Το σπίτι τους είναι μεγάλο.

Πού είναι το σχολείο σου;

Σας αρέσει το σπίτι μας;

Η Μαρία ξέρει πολύ καλά ελληνικά, η φίλη της όμως δεν ξέρει.

Ο δάσκαλός σας είναι πολύ καλός άνθρωπος.

Nem tudod véletlenül, hol van az útlevelem?

Nálatok vannak a szüleim?

Tudom, hogy tetszik neked a barátom.

Ő Nikosz, a tanárom. A felesége athéni.

Várni fogunk titeket a lánytestvéremnél.

Nem tudod véletlenül, hol van az anyukánk?

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Μαρία, μήπως έχεις μια φωτογραφία με την οικογένειά σου;
- Βέβαια, έχω στο τηλέφωνό μου. Νά, ορίστε μία! Αυτός είναι ο πατέρας μου, αυτή είναι η μητέρα μου, και αυτός ο αδερφός μου, ξέρεις, που σπουδάζει στο πανεπιστήμιο. Σπουδάζει ιστορία.
- Όμορφο αγόρι! Πώς τον λένε;
- Τον λένε Λάτσι. Καλό παιδί! Του αρέσει πολύ το ελληνικό ποδόσφαιρο. Είναι Παναθηναϊκός. Εγώ δεν ξέρω από (értek valamihez) ποδόσφαιρο. Αυτή η ομάδα είναι στην Αθήνα;
- Ναι, είναι πολύ μεγάλη και καλή ομάδα, όπως και ο Ολυμπιακός και η ΑΕΚ. Ο πατέρας σου τι δουλειά κάνει;
- Δουλεύει σε μια εφημερίδα. Δεν είναι εύκολη δουλειά. Ξέρεις, η πολιτική!
- Ναι, ξέρω. Είναι δύσκολη δουλειά. Και η μητέρα σου;
- Η μαμά μου είναι καθηγήτρια. Δουλεύει σε ένα γυμνάσιο. Της αρέσει πολύ.

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Πού έχει την φωτογραφία η Μαρία;
- Τι ξέρουμε για τον αδελφό της;
- Τι δουλειά κάνουν οι γονείς της;
- Εσένα (téged) πώς σε λένε;
- Την μητέρα σου πώς την λένε;
- Τον πατέρα σου πώς τον λένε;
- Έχει πανεπιστήμιο η πόλη σου;

- Τι σου αρέσει στην πόλη / στο χωριό σου;
- Σου αρέσει το ουγγρικό ποδόσφαιρο;
- Ξέρεις από ποδόσφαιρο;
- Τι ομάδα είσαι (melyik csapatnak drukkolsz); Μήπως είσαι Φέρεντσβαρος;
- Είναι εύκολη ή δύσκολη η δουλειά που κάνουν οι γονείς σου;

Gyakoroljuk az eddig vett nyelvtant és szókincset az alábbi kérdések megválaszolásával!

Είναι ακριβό ή φτηνό το τηλέφωνό σου;

Από πού είσαι;

Από πού είναι ο πατέρας σου;

Από πού είναι η μητέρα σου;

Πού θα είσαι αύριο;

Πού μένεις;

Ξέρεις ιταλικά;

Η Ελλάδα σου αρέσει λίγο ή πολύ;

Ελληνικά γράφεις όμορφα ή άσχημα;

Πίνεις καφέ; Τον καφέ τον πίνεις με γάλα ή χωρίς γάλα;

Έχεις μικρή ή μεγάλη οικογένεια;

Σου αρέσει το ποδόσφαιρο;

SZÓSZEDET A 3. FEJEZETHEZ

αγαπημένος-η-ο *kedvenc*
 ακριβώς *pontosan*
 αναψυκτικό (το) *üdítőital*
 ανοίγω (ki)nyit
 αξιότιμος-η-ο *tisztelt*
 απόγευμα (το) *délután*
 αρχίζω *kezd, kezdődik*
 άσπρος-η-ο *fehér*
 βράδυ (το) *este*
 γαλάζιος-α-ο *kék*
 γάτα (η) *macska*
 γεια σας! *sziasztok! üdvözlöm!*
 γεια σου! *szia!*
 γραβάτα (η) *nyakkendő*
 γύρω σε/από *vmi körül*
 δολάριο (το) *dollár*
 δυστυχώς *sajnos*
 δωμάτιο (το) *szoba*
 έκπτωση (η) *kedvezmény*
 εντάξει *rendben van*
 έργο (το) *film*
 έτσι (δεν είναι); *ugye?*
 ευρώ (το) *euró*
 ευτυχώς *szerencsére*
 ιδέα (η) *ötlet*
 και (óránál) *múlt*
 καινούργιος-α-ο *új*
 καλαμάρι (το) *tintahal*
 καλημέρα! *jó napot kívánok!*
 καληνύχτα! *jó éjszakát kívánok!*
 καλησπέρα! *jó estét kívánok!*
 κάλτσα (η) (főleg többes számban) *zokni*
 κάτοικος (ο) *lakó, lakos*
 καφέ *barna*
 καφετέρια (η) *kávézó, kávéház*
 κίτρινος-η-ο *sárga*
 κλειδί (το) *kulcs*
 κλείνω *becsuk, el-/bezár*
 κόκκινος-η-ο *piros*
 κοπέλα (η) *lány*
 κουρασμένος-η-ο *fáradt*
 κρύος-α-ο *hideg*
 κτίριο (το) *épület*
 κυρία (η) *hölgy*
 κύριος (ο) *úr*
 λεμόνι (το) *citrom*
 λεπτό (το) *perc, cent*
 λεφτά (τα) *penz*
 λίγος-η-ο *kevés*
 λίμνη (η) *tó*
 λίρα (η) *font*
 μαγαζί (το) *üzlet*
 μάνα (η) *anya*
 μαύρος-η-ο *fekete*
 μέρα (η) *nap*
 μεσημέρι (το) *dél*
 μέτριος-α-ο *közepes, (kávénál) kevés cukorral*
 μέχρι *-ig*

μισή ← μισός-ή-ό *fél*
 μόνο *csak*
 μπλε *kék*
 μπλούζα (η) *blúz*
 μπλουζάκι (το) *póló*
 νεαρός-ή-ό *fiatal / (ο) fiatalember*
 νομίζω *gondol vmít*
 νύχτα (η) *éjszaka*
 πάλι *újból, megint*
 παλικάρι (το) *legény, fiatalember*
 παλιός-ά-ό *régi*
 παντελόνι (το) *nadrág*
 παπούτσι (το) (főleg többes számban) *cipő*
 παρά (óránál) *lesz*
 πατάτα (η) *krumpli*
 περίπου *körülbelül*
 πλούσιος-α-ο *gazdag*
 ποιανού είναι; *kié?*
 πολús (πολλή, πολύ) (tsz. πολλοί, πολλές, πολλά) *sok*
 πόσο κάνει; *mennyibe kerül?*
 πόσος-η-ο *mennyi, hány*
 πόσων χρόνων είσαι; *hány éves vagy?*
 πουκάμισο (το) *ing*
 πράσινος-η-ο *zöld*
 πρωί (το) *reggel*
 πρωτεύουσα (η) *főváros*
 πρώτος-η-ο *első*
 ρεσεψιονίστ (ο/η) *portás, recepció*
 ροζ *rózsaszínű*
 ρολόι (το) *(kar)óra*
 σκέτος-η-ο (kávénál) *cukor nélkül*
 σκυλί (το) *kutya*
 σούπα (η) *leves*
 συ(γ)γνώμη *bocsánat*
 συμμαθητής (ο) *osztálytárs*
 συμμαθήτρια (η) *osztálytársnő*
 σώβρακο (το) *alsónadrág*
 τελειώνω *befejez, befejeződik*
 τέταρτο (το) *negyed*
 τι ώρα είναι; *hány óra van?*
 τι ώρα; *hány órakor?*
 τιμή (η) *ár*
 τίνος είναι; *kié?*
 τίτλος (ο) *cím (pl. könyvé)*
 τρένο (το) *vonat*
 τσάντα (η) *táska*
 φαγητό (το) *étel*
 φεύγω (+ για) *elindul, elmegy vholra*
 φιορίνι (το) *forint*
 φόρεμα (το) *női ruha*
 φούστα (η) *szoknya*
 φραπές (ο, tsz. φραπέδες) *jegeskávé*
 φτάνω *megérkezik*
 φτιάχνω *készít*
 φωτεινός-ή-ό *világos*
 χιλιόμετρο (το) *kilométer*
 χαπαόδι (το) *polip*
 ωραίος-α-ο *szép, jó; ωραία! nagyszerű!*

19. A NÉVSZÓ TÖBBES SZÁMA

A többes szám vizsgálatánál egyelőre csak az alany- és tárgyesettel foglalkozunk.

19.1 A TÖBBES SZÁM KÉPZÉSE

A főnév, valamint az annak nemével és esetével egyeztetett határozott névelő és melléknév **többes számát** a következők szerint képezzük:

Alanyeset				Tárgyeset		
	Határozott névelő	Melléknév	Főnév	Határozott névelő	Melléknév	Főnév
Hímnem	οι	καλοί	φίλοι άντρες χάρτες	τους	καλούς	φίλους άντρες χάρτες
Nőnem	οι	καλές	φίλες γυναίκες	τις	καλές	φίλες γυναίκες
Semlegesnem	τα	καλά	παγωτά παιδιά γράμματα	τα	καλά	παγωτά παιδιά γράμματα

A fenti táblázatból az **alábbiak** állapíthatók meg:

Az eddig tanult **mellé knevek** az egyes számban -ος, -η, illetve -ο végződésű főnevek ragozását követik: καλοί φίλοι, καλές φίλες, καλά παγωτά.

Az egyes számban **-ας, -ης, -α, -η** végződésű hímnemű és nőnemű főnevek többes száma mindkét esetben **-ες**: άντρες, χάρτες, φίλες, γυναίκες.

A **tárgyeset** hímnemben mutat némi eltérést az **alanyesettől**, nőnemben csak a határozott névelőnél különbözik, semlegesnemben viszont teljesen megegyezik.

69.1

A **καφές** és **φραπές** többes számú alakja a fentiekhez képest szokatlan: alany- és tárgyesetben egyaránt **καφέδες**, illetve **φραπέδες**.

PÉLDÁK

Οι Ούγγροι μένουν στην Ουγγαρία.

Οι Έλληνες μένουν στην Ελλάδα.

Είναι **Ούγγροι** ή **Έλληνες** οι φίλοι σου;

Έχω τρεις πολύ **καλούς φίλους**.

Ο Κώστας έχει **λίγους φίλους**.

Οι φίλες μου περιμένουν **τους άντρες** τους.

Έχουμε τέσσερις **μεγάλους χάρτες** για την Ελλάδα.

Τρεις καφέδες, παρακαλώ, για **τις φίλες** μου.

Στους Έλληνες αρέσουν **οι Ουγγαρέζες**.

Ξέρεις **τις φίλες** μου;

Οι Ουγγαρέζες είναι **όμορφες** και **έξυπνες**.

A magyarok Magyarországon laknak.

A görögök Görögországban laknak.

Magyarok vagy görögök a barátaid?

Van három nagyon jó barátom.

Kosztaszna kevés barátja van.

A barátnőim várják a férjeiket.

Van négy nagy térképünk Görögországról.

Három kávé, legyen szíves, a barátnőimnek!

A görög férfiaknak tetszenek a magyar nők.

Ismered a barátnőimet?

A magyar nők szépek és okosak.

Οι σύγχρονες Ελληνίδες ξέρουν αγγλικά.
 Δύο **μικρές μπίρες**, παρακαλώ.
 Παρακαλώ τρεις **πορτοκαλάδες** και τρία **παγωτά**.

Πέντε **αναψυκτικά**, παρακαλώ, για τα **παιδιά**.
 Το σπίτι μας έχει τέσσερα **δωμάτια**.
 Σου αρέσουν τα **ελληνικά φαγητά**;
 Ο Κώστας έχει τρία **παιδιά**, δύο **αγόρια** και ένα κορίτσι.
 Δεν έχω **προβλήματα**.

A modern görög nők tudnak angolul.
 Két kis sört, legyen szíves!
 Kérek három narancslét és három fagyaltot.
 Öt üdítőt, legyen szíves, a gyerekeknek!
 A lakásunknak négy szobája van.
 Ízlenek a görög ételek?
 Kosztasznek három gyereke van, két fiú és egy lány.
 Nincsenek gondjaim.

19.2 AZ -ΟΣ, -Α, -Ο VÉGŰ MELLÉKNEVEK

Azon mellékneveknél, **amelyek végződése előtt magánhangzó áll**, nőnemben – kevés kivételtől eltekintve – **-α végződéssel találkozunk**: η **ωραία** Ελλάδα – a szép Görögország, η **κρύα** θάλασσα – a hideg tenger. A többes szám képzésében nincs eltérés: **όμορφες/ωραίες** γυναίκες.

ΠΕΛΔΑΚ

Είναι πολύ **κρύα** η **θάλασσα**.
 Ξέρεις ότι είσαι πολύ **ωραία**;
 Οι **Ελληνίδες** είναι πολύ **ωραίες**.
 Ο Νίκος έχει τέσσερις **ωραίες φίλες**.
 Η **καινούργια καθηγήτρια** δεν ξέρει τους μαθητές.
 Μου αρέσουν οι **παλιές ιστορίες**.
 Σου αρέσουν τα **παλιά αυτοκίνητα**;

Nagyon hideg a tenger.
 Tudod, hogy nagyon szép vagy?
 A görög nők nagyon szépek.
 Nikosznak négy szép barátinője van.
 Az új tanárnő nem ismeri a tanulókat.
 Szeretem a régi történeteket.
 Szereted a régi autókat?

19.3 Α ΠΟΣΟΣ ΚΕΡΔΟ ΝΕΝΜΑΣ ΗΑΣΝΑΛΑΤΑ

A fenti példákon jól látható, hogy amiből egynél több van, az a görögben többes számban áll: **τρεις φίλοι** – **három barát**, **τρία δωμάτια** – **három szoba**.

A melléknévi ragozású **πόσος-η-ο** egyes számban megszámlálhatatlan, többes számban megszámlálható dolgokra kérdez rá. Azaz, ha a **πόσος-η-ο** – és az azt követő főnevet – egyes számban használjuk, akkor a mennyiségre vagyunk kíváncsiak (**mennyi?** [ang. *how much?*]), ha többes számban, akkor inkább a darabszámba (**hány?** [ang. *how many?*])).

Πόσον καφέ θέλεις;
Πόση μπίρα θέλεις;
Πόσο τζατζίκι θέλεις;

Μέννι κάβέτ κέρσζ? (sokat, keveset?)
Μέννι sört κέρσζ? (sokat, keveset?)
Μέννι tzatzikit κέρσζ? (sokat, keveset?)

Πόσους καφέδες θέλετε;
Πόσες μπίρες θέλετε;
Πόσα τζατζίκια θέλετε;

Ηάνυ κάβέτ κέρτεκ? (kettőt, hármát?)
Ηάνυ sört κέρτεκ? (hármát, négyet?)
Ηάνυ tzatzikit κέρτεκ? (négyet, ötöt?)

ΠΕΛΔΑΚ

Πόσον καιρό μένεις στην Ουγγαρία;
Πόσους Έλληνες ξέρεις;

Mennyi ideje laksz Magyarországon?
 Hány görögöt ismersz?

Πόση πορτοκαλάδα θέλετε;
Πόσες λεμονάδες θέλετε;
Πόσες φίλες έχετε στην Ελλάδα;
Πόσα αναψυκτικά θέλετε;
Πόσα λουλούδια αγοράζεις για τη μητέρα σου;
Πόσα δωμάτια έχει το σπίτι σου;

Mennyi narancslét kérek?
 Hány citromlét kérek?
 Hány barátnőtök van Görögországban?
 Hány üdítőt kérek?
 Hány virágot veszel az anyukádnak?
 Hány szobás a lakásod?

19.4 A ΠΟΛΥΣ MELLÉKNÉV RAGOZÁSA ÉS HASZNÁLATA

A **πολύς (sok) ragozása** – egyes számban – rendhagyóságokat mutat:

	Egyes szám			Többes szám		
	Ηίμνem	Νόnem	Semlegesnem	Ηίμνem	Νόnem	Semlegesnem
Alanyeset	πολύς	πολλή	πολύ	πολλοί	πολλές	πολλά
Τáργyeset	πολύ	πολλή	πολύ	πολλούς	πολλές	πολλά

A **πόσος**-hoz hasonlóan, ha **megszámlálható** főnére vonatkozik, akkor **τöbβes száμβan** használjuk:

Πόσον καφέ θέλεις;
 Όχι **πολύ**, και χωρίς γάλα.

Πόση μπίρα θέλεις;
 Δεν θέλω **πολλή**, μόνο λίγη.

Πόσο τζατζίκι θέλεις;
Πολύ. Μου αρέσει πολύ.

Mennyi kávét kérsz?
 Nem **sokat**, és tej nélkül.

Mennyi sört kérsz?
 Nem kérek **sokat**, csak keveset.

Mennyi tzatzikit kérsz? (sokat, keveset?)
Sokat. Nagyon szeretem.

Πόσους καφέδες θέλετε;
 Όχι **πολλούς**, μόνο τρεις, μέτριους με γάλα.

Πόσες μπίρες θέλετε;
 Δεν θέλουμε **πολλές**, μόνο τέσσερις.

Πόσα τζατζίκια θέλετε;
Πολλά. Μας αρέσει πολύ.

Hány kávét kérek?
 Nem **sokat**, csak hármat, kevés cukorral és tejjel.

Hány sört kérek?
 Nem kell **sok**, csak négy.

Hány tzatzikit kérek? (négyet, ötöt?)
Sokat. Nagyon szeretjük.

Πόσες μπίρες θέλετε;

ΠΕΛΔΑΚ

Δεν θέλω **πολύ** καφέ.

Έναν καφέ σκέτο με **πολύ γάλα**, παρακαλώ.

Μη βάζεις **πολύ νερό** στη σούπα!

Με περιμένεις **πολλή ώρα**;

Πολλοί Ούγγροι δεν ξέρουν αγγλικά.

Πολλοί Έλληνες δεν ξέρουν πού είναι το Σέγκεντ.

Έχετε **πολλούς φίλους** στην Ελλάδα;

Πολλές γυναίκες κάνουν μπάνιο στη θάλασσα.

Έχεις **πολλές φίλες**;

Θα πάω σε **πολλά ξενοδοχεία**.

Ο Βασίλης έχει **πολλά παιδιά**.

Έχεις **πολλά προβλήματα**;

Δεν έχω **πολλά λεφτά**.

Nem kérek sok kávé.

Egy kávé cukor nélkül, sok tejjel, legyen szíves!

Ne tegyél sok vizet a levesbe!

Régóta vársz?

Sok magyar nem tud angolul.

Sok görög nem tudja, hol van Szeged.

Sok barátotok van Görögországban?

Sok nő fürdik a tengerben.

Sok barátnőd van?

Sok szállodába el fogok menni.

Vasizisznak sok gyereke van.

Sok gondod van?

Nincs sok pénzem.

Ne feledjük el, hogy a **nagyon** határozószó egy λ-val és υ-nal írandó: Σε ξέρω **πολύ** καλά. **Nagyon** jól ismerlek.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Τι δουλειά κάνουν οι φίλοι σου;

Πόσα παγωτά θέλετε;

Θέλω τρία παγωτά και τέσσερις φραπέδες.

Δεκατρείς μέρες δεν βλέπω τηλεόραση.

Στη Βουδαπέστη μένουν πολλοί Έλληνες.

Οι Έλληνες που μένουν στην πρωτεύουσα, ξέρουν πολύ καλά ουγγρικά.

Αυτά είναι παλιά προβλήματα.

Οι Ούγγροι φτιάχνουν νόστιμες σούπες.

Δεν έχουμε πολλούς φίλους στην Ιταλία.

Πόσο κρασί θέλεις; Λίγο ή πολύ;

Πόσα ελληνικά φαγητά ξέρεις; Πολλά ή λίγα;

Τι αναψυκτικά έχετε;

Ο Κώστας είναι στο σινεμά με τους φίλους του.

Ο Νίκος αγοράζει καφέδες στους φίλους του.

Αυτό το δώρο είναι από τις φίλες μου.

Σου αρέσουν αυτά τα κτίρια;

Σου αρέσουν τα λουλούδια που είναι στην πλατεία;

Hány barátod van?

Hány sört kértek?

Nikosznak van három szép gyereke.

Van két útlevelem. Egy magyar és egy görög.

Nagyon fáradt vagy. Talán sok gondod van?

Kérek két citromlét, három narancslét és négy kávét.

Kérek négy sört a barátaimnak.

Egy teát, legyen szíves, sok citrommal!

Mennyi citromot kérsz a teádba?

Otthon vagyok a barátnőimmal.

Tetszenek neked azok a nők?

Hrisztinának sok pénze van, de nincsenek barátai.

A régi barátaimat is szeretem.

Hány napja várod a barátnőidet Olaszországból?

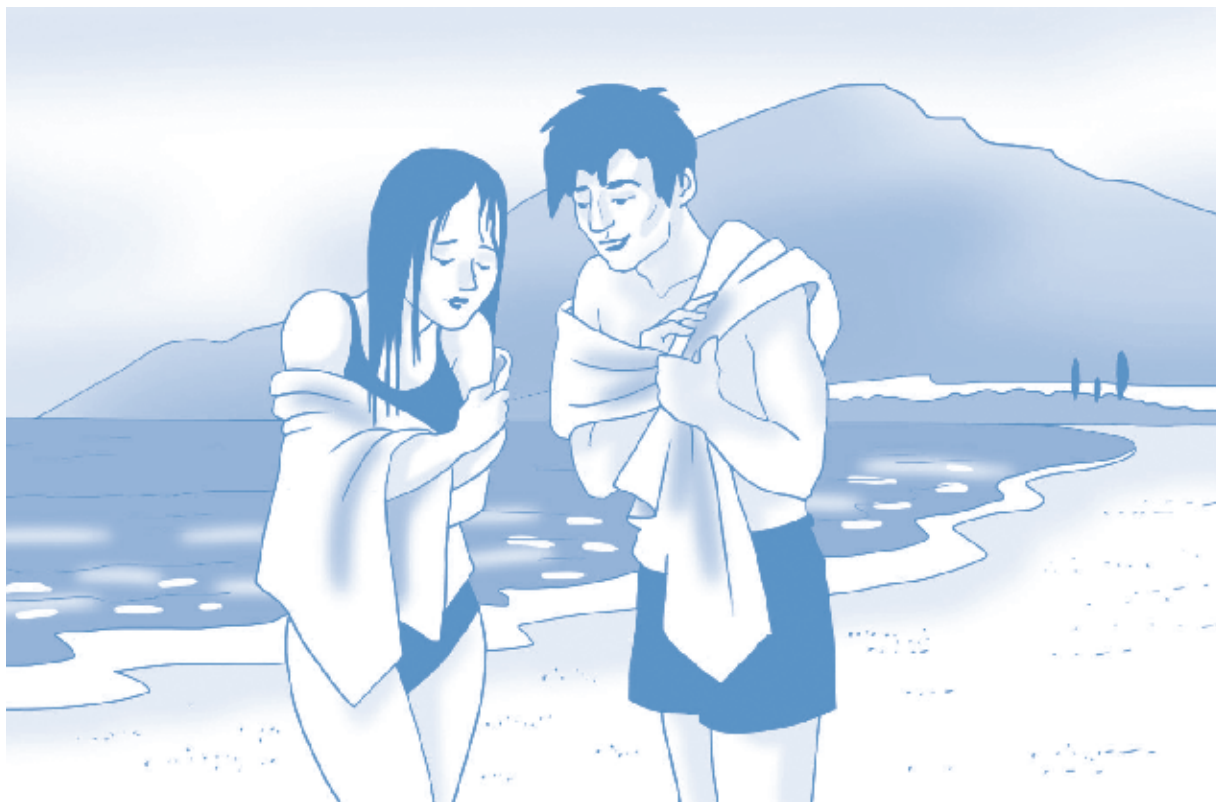
A férjemnek sok olyan nyakkendője van, amelyek nem tetszenek.

Hány fehér inged van?

Mennyi pénzt adsz a gyerekeidnek?

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Είναι πολύ ωραία η θάλασσα, Μαρία!
- Ναι, είναι. Πόση ώρα είμαστε στο νερό;
- Όχι πολλή, μόνο δύο ώρες.
- Δύο ώρες δεν είναι λίγες. Εγώ θέλω έναν καφέ. Εσύ;
- Καλή ιδέα! Στην πλατεία έχει πολλές καλές καφετέριες. Πάμε (menjünk)!
- Ωραία!
- ...
- Μαρία, τι καφέ θέλεις;
- Ένα φραπέ γλυκό με γάλα. Με πολύ γάλα όμως!
- Εντάξει! Δύο φραπέδες, παρακαλώ, γλυκούς, τον ένα με γάλα, και τον άλλο (a másikat) χωρίς.
- Ο φραπές, που είναι με γάλα, να είναι (legyen) πολύ γλυκός, παρακαλώ!

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Πόση ώρα είναι τα παιδιά στο νερό;
- Δύο ώρες είναι λίγες για την Μαρία;
- Τι θέλει ο Νίκος;
- Τι καφέ θέλουν η Μαρία και ο Νίκος;
- Τι σου αρέσει πιο πολύ (jobban): το τσάι ή ο καφές;
- Τι καφές σου αρέσει;
- Τον καφέ πώς τον πίνεις; Γλυκό, μέτριο ή σκέτο; Με ή χωρίς γάλα;
- Στην πόλη σου έχει πολλές ή λίγες καλές καφετέριες;

38.2

20. A BIRTOKOS ESET

60.2

A birtokos eset előfordulása a főneveknél lényegesen ritkább, mint a tárgyeset. A **személyes névmás** tanulásakor találkoztunk már vele (*μου, σου, του stb.*), így tudjuk, hogy ott **főleg részeshatározói jelentéssel** bír, illetve azt, hogy a személyes névmás gyenge alakjának birtokos esete a vonatkoztatott szó után **birtokos névmásként viselkedik: Σου δίνω κάτι. Adok neked valamit. – Ο πατέρας μου είναι δάσκαλος. Az apukám tanár.**

Az alábbiakban a névelő, a melléknév és a főnév birtokos esetének képzését vizsgáljuk, majd pedig a birtokos eset használatát gyakoroljuk birtokviszonyt, valamint életkort kifejező mondatokban.

20.1 A BIROKOS ESET KÉPZÉSE ÉS HASZNÁLATA

Első lépésként nézzük meg az **egyes szám** birtokos esetét a már megszokott táblázat szerint:

	Névelő	Melléknév	Főnév
Hímnem	του/ενός	καλού	φίλου άντρα χάρτη
Nőnem	της/μίας	καλής	φίλης γυναίκας
Semlegesnem	του/ενός	καλού	παγωτού παιδιού γράμματος

A fenti táblázatból megállapítható, hogy a birtokos eset **képzése** a főneveknél – a hangsúlyozástól eltekintve – nem bonyolult:

- az **-ος** és **-ο végű szavak**nál a birtokos eset végződése **-ου**: φίλος → φίλου, παγωτό → παγωτού
- az **-ι végűek**nél **-ιου**: παιδί → παιδιού
- a **-μα végűek**nél **-ματος**: γράμμα → γράμματος
- az **-ας** és **-ης végűek**nél elmarad a **-ς**: άντρας → άντρα, χάρτης → χάρτη
- **nőnemben** a szó végéhez **-ς** járul: φίλη → φίλης

Többes számban minden főnévnél **-ων/ών** végződéssel találkozunk, a határozott névelőknél és a melléneveknél megszűnik a nemek közötti különbség: **των καλών φίλων / των καλών γυναικών / των καλών παιδιών**.

Az egyedüli nehézséget a **hangsúlyozási szabályok** jelentik, amelyeket elegendő haladó szinten elsajátítani. Egyelőre elég annyit tudni, hogy – főleg többes szám – birtokos esetben a hangsúly több főnévnél a szó vége felé tolódik:

ο φίλος	→ του φίλου	→ των φίλων
ο άνθρωπος	→ του ανθρώπου	→ των ανθρώπων
η λίμνη	→ της λίμνης	→ των λιμνών
το γράμμα	→ του γράμματος	→ των γραμμάτων

A magyarhoz képest két **mondatszerkesztési különbség**re kell felhívni a figyelmet:

Míg a magyarban a birtokos megelőzi a birtokot, tehát a birtokos jelző a jelzett szót (*Νίκοςz felesége ...*), addig a görögben a **szórend** jellemzően **fordított** (*Η γυναίκα του Νίκου ...*):

Η γυναίκα του Νίκου είναι όμορφη. Νίκοςz felesége szép.
Βλέπεις τη γυναίκα του Νίκου; Látsz Nίκοςz feleségét?

Ha a birtokos az állítmány (*Αz autó Νίκοςzé.*), akkor **a létige is az állítmány része**:

Αυτό το αυτοκίνητο είναι του Νίκου. Εz az autó Νίκοςzé.
Το διαβατήριο είναι της Μαρίας. Αz útleveλ Mariáé.

ΠΕΛΔΑΚ

Ποιανού είναι αυτό το αυτοκίνητο;
Αυτό το αυτοκίνητο είναι **του Νίκου**.
Τίνος είναι αυτό το διαβατήριο;
Αυτό το διαβατήριο είναι **της Μαρίας**.

Ποιανού είναι η τσάντα;
Είναι **του φίλου μου**.
Είναι **ενός φίλου μου**.
Είναι **της φίλης μου**.
Είναι **μιας φίλης μου**.

Το βιβλίο είναι **του Κώστα**.
Το βιβλίο **του Κώστα** είναι στο τραπέζι.
Το πουκάμισο είναι **του Βασίλη**.
Το πουκάμισο **του Βασίλη** είναι άσπρο.
Τα βιβλία που είναι στο τραπέζι είναι **της Ελένης**.
Τα βιβλία **της Ελένης** είναι από την Ελλάδα.
Η φούστα είναι **της Όλγας**.
Η φούστα **της Όλγας** είναι μαύρη.
Το παντελόνι είναι **του παιδιού**.
Το παντελόνι **του παιδιού** είναι γαλάζιο.
Τα παπούτσια είναι **των αγοριών**.
Τα παπούτσια **των αγοριών** είναι μπλε.

Το αυτοκίνητο **της Μαρίας** είναι κόκκινο.
Η πρωτεύουσα **της Ουγγαρίας** είναι η Βουδαπέστη.
Τα δωμάτια **του ξενοδοχείου** βλέπουν στη θάλασσα.
Ο πατέρας **του Λεωνίδα** είναι δάσκαλος **ελληνικών**.
Σου αρέσει το μάθημα **αγγλικών**;
Ποιο είναι το αγαπημένο φαγητό **των Ιταλών**;
Ο τίτλος **του βιβλίου** είναι: Η ιστορία **των Ελλήνων**.

Kié ez az autó?
Ez az autó Nikoszé.
Kié ez az útlevel?
Ez az útlevel Mariáé.

Kié a táska?
A barátomé.
Egy barátomé.
A barátnőmé.
Egy barátnőmé.

A könyv Kosztaszé.
Kosztasz könyve az asztalon van.
Az ing Vasziliszé.
Vaszilisz inge fehér.
Az asztalon lévő könyvek Elenié.
Eleni könyvei Görögországból vannak.
A szoknya Olgáé.
Olga szoknyája fekete.
A nadrág a gyereké.
A gyerek nadrágja kék.
A cipők a fiúké.
A fiúk cipői kékek.

Maria autója piros.
Magyarország fővárosa Budapest.
A szálloda szobái a tengerre néznek.
Leonidasz apukája görög tanár.
Szereted az angolót?
Mi az olaszok kedvenc étele?
A könyv címe: A görögök története.

32.

20.2 BIRTOKOS ESET HASZNÁLATA AZ ÉLETKOR KIFEJEZÉSÉNÉL

Az alapkérdés: **Hány éves vagy?** Görögül: **Πόσων χρόνων είσαι;** vagy máshogy hangsúlyozva: **Πόσων χρόνων είσαι;** (Kissé népies, de viszonylag gyakran hallható szónégyi -v nélkül is: **Πόσω χρονώ είσαι;**)

Az életkort – mint ahogy az a kérdésből is kiderül – **birtokos esettel** fejezzük ki. Az eddig tanult számnevek közül az 1, 3 és 4, illetve az ezen számjegyekre végződő számneveknek (kivétel: 11) van birtokos esete, ezért az életkor kifejezésénél ezeket használjuk: **ενός (μιας), τριών, τεσσάρων**.

ΠΕΛΔΑΚ

Πόσων μηνών είναι ο Κωστάκης;
Ο Κωστάκης **είναι δώδεκα μηνών**.
Πόσων χρόνων είναι η κόρη σου;
Η κόρη μου **είναι τριών χρόνων**.
Πόσων χρόνων είναι ο γιος σου;

Hány hónapos Kosztika?
Kosztika tizenkét hónapos.
Hány éves a lányod?
A lányom hároméves.
Hány éves a fiad?

Ο γιος μου **είναι τεσσάρων χρονών** και **δύο μηνών**.

Πόσων χρονών είσαι;

Είμαι είκοσι τεσσάρων χρονών.

Η γιαγιά μου **είναι ογδόντα χρονών**.

Το αυτοκίνητο του Νίκου **είναι δεκατριών χρονών**.

A fiam négyéves és két hónapos.

Hány éves vagy?

Huszonnégy éves vagyok.

A nagymamám nyolcvanéves.

Nikosz autója tizenhárom éves.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ποιανού είναι αυτό το βιβλίο;

Τίνος είναι αυτή η κάλτσα;

Ο γιος του Αλεξάνδρου είναι καλός μαθητής.

Η κόρη της Ελένης είναι τριών χρονών.

Η γραβάτα του Νίκου είναι από την Ιταλία.

Τα παπούτσια του Βασίλη δεν είναι μαύρα, αλλά είναι γαλάζια.

Η πρωτεύουσα της Ελλάδας είναι η Αθήνα.

Τα δωμάτια του σπιτιού δεν είναι φωτεινά.

Οι φίλες της κόρης μας σπουδάζουν στην Αθήνα.

Ξέρεις τη γυναίκα εκείνου του άντρα;

Πόσων χρονών είναι ο άντρας της φίλης σου;

Αυτό το αυτοκίνητο είναι του πατέρα μιας φίλης μου.

Ποιο είναι το αγαπημένο φαγητό των Ούγγρων;

Ο πατέρας μου είναι σαράντα ενός χρονών.

Η κόρη της δασκάλας μου είναι μόνο τριών μηνών.

Αυτό το ξενοδοχείο είναι εκατό χρονών.

Πόσων χρονών είναι οι γονείς σου;

Kié ez a könyv?

Vár téged a barátom anyukája.

A barátom apukája olasztanár.

Egy osztálytársnőm anyukájáé ez a cipő.

Egy osztálytársam apukájáé ez a póló.

Κιέ ez az ing?

Maria blúza piros.

Κönnyűék a görögόράκ?

Ez a könyv nem Hrisztoszé, hanem Vasziliszé.

Otthon lesznek a barátaid szülei?

Nem tudod véletlenül, hány éves az a lány?

Még nem vagyok ötvenéves.

Eleni anyukája hatvannégy éves.

Nikosz autója tizenegy éves.

Nem tudjátok véletlenül, kié az a két telefon a testvérem asztalán?

Egy barátnőm anyukájától van ez a könyv.

21. A MEGSZÓLÍTÓ ESET

Megszólítással találkoztunk már a fentiekben is: *Είναι πολύ ωραία η θάλασσα, Μαρία!* Ha ez nem tűnt fel, akkor ennek az oka az, hogy önálló végződésű megszólító esettel nem túl sokszor van dolgunk.

A megszólító eset tulajdonképpen megegyezik az alanyesettel (pl. *Μαρία! Ελένη! Χρυσούλα! κυρία! παλικάρι! άνθρωποι!*), kivéve az egyes számú, hímnemű szavakat, ahol elhagyjuk a szónégi -ς-t (pl. *Νίκο! Κώστα! Βασίλη! Χρήστο! Γιάννη! Γιώργο!*), illetve egyes -ος végű szavak megszólításakor -ε végződést kapnak. Utóbbival elsősorban – de nem kizárólag – a hosszabb szavaknál találkozhatunk, keresztnévek esetében pedig a teljes, nem rövidített alakoknál (pl. *Κωνσταντίνε! → Κώστα! Νικόλαε! → Νίκο! Αλέξανδρε! → Αλέκο!*).

ΠΕΛΔΆΚ

Γεια σου, **Μαρία!**
Καλημέρα, **Βασίλη!**
Καλησπέρα, **Γιώργο!**
Καληνύχτα, **Ελένη!**
Κυρίες και Κύριοι!
Φίλε!
Αξιότιμε Κύριε!
Κύριε Παπαδόπουλε!
Κυρία μου!
Παιδιά!
Νεαρέ! / Παλικάρι!
Γιατρέ!

Szia, **Maria!**
Jó napot, **Vaszilisz!**
Jó estét, **Jorgosz!**
Jó éjszakát, **Eleni!**
Hölgyeim és Uraim!
Barátom!
Tisztelt Uram!
Papadopoulosz úr!
Hölgyem!
Gyerekek (**Srácok! / Fiatalok!**)!
Fiatalember!
Doktor úr!

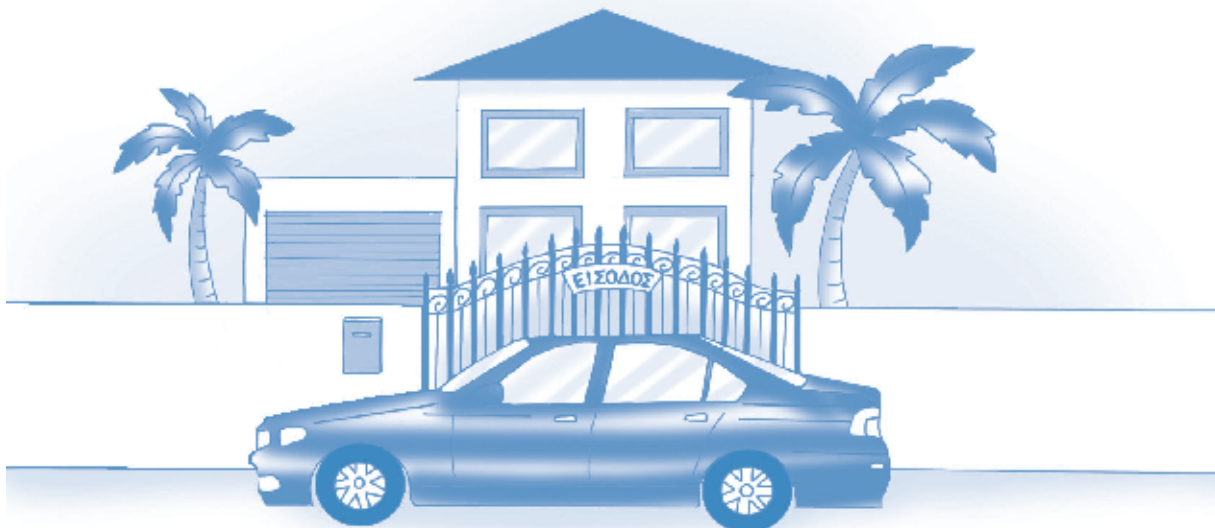

Νεαρέ!

Mivel a megszólító eset – amint azt a fenti példák is láthatjuk – alig tér el az alanyesettől, és képzése a hímnemű szavaknál sem okoz különösebb nehézséget, feltüntetésétől a főnév- és melléknévragozást bemutató táblázatoknál eltekintünk.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!!

- Συγνώμη, κύριε! Μήπως ξέρετε ποιανού είναι αυτό το αυτοκίνητο;
- Ναι, ξέρω. Είναι μιας κυρίας που μένει στο ξενοδοχείο μας.
- Δυστυχώς το αυτοκίνητο κλείνει την είσοδο (bejáratát) του σπιτιού μας. Μήπως είναι η κυρία στο ξενοδοχείο;
- Δυστυχώς δεν είναι. Ευτυχώς όμως έχω τα κλειδιά του αυτοκινήτου. Θα το πάρω εγώ (majd én elviszem).
- Ωραία! Ευχαριστώ πολύ!

Βάσολολκνκ α φντν σζοεγ αλολνν κέρδεσεκρε!

- Τν είναν το πρόβλημκ;
- Ποιανού είναν το αυτοκίνητο;
- Ποιος έχει τκ κλειδιά του αυτοκινήτου: η κυρία ή ο ρεσεψιονίστ;

22. A KICSINYÍTÉS

A sok **kicsinyító képző** közül a három leggyakoribb a főleg semlegesnemű főneveket kicsinyítő **-άκι**, valamint a nőnemű főneveket kicsinyítő **-ούλα** és **-ίτσα**:

αγόρι	→ αγοράκι	kisfiú
κορίτσι	→ κοριτσάκι	kislány

σκυλί	→ σκυλάκι	kutyus
γάτα	→ γατάκι, γατούλα	cicus
μάννα	→ μανούλα	anyuci
κοπέλα	→ κοπελίτσα	leányka

A kicsinyítés a görögöknél nem pusztán nyelvi, de mentalitásbeli kérdés is, hiszen a fenti képzők nemcsak kicsinyítésre alkalmasak, de egyfajta **érzelmi kötődést**, bensőséges viszonyt is ki tudnak fejezni. Az alábbi példákat a gasztronómia területéről vesszük, és nem véletlenül: aki evett már görögökkel egy társaságban, az tudja, hogy még a legkomolyabb férfi is úgy becézgeti az ételeket és italokat, mintha a szeretett unokáját szólíthatná. Mivel a magyaroknál ez kevésbé szokás, nem célszerű magyarra „szó szerint” fordítani:

ψωμί	→ ψωμάκι	kenyér
νερό	→ νεράκι	víz
χταπόδι	→ χταποδάκι	polip
καλαμάρι	→ καλαμαράκι	tintahal
καφές	→ καφεδάκι	kávét
σαλάτα	→ σαλατούλα	saláta
πατάτα	→ πατατούλα	krumpli
μπίρα	→ μπιρίτσα	sör

ΠΕΛΔΑΚ

Τι έχει η Χριστίνα, αγοράκι ή κοριτσάκι;
Ωραίο σκυλάκι! Πώς το λένε;
Μανούλα μου γλυκιά, σε αγαπώ!
Μου δίνεις λίγο ψωμάκι, σε παρακαλώ;
Το αγαπημένο μου φαγητό είναι το χταποδάκι.
Γιωργάκη, πατατούλες θέλεις;
Θέλεις μια μπιρίτσα ή ένα καφεδάκι;

Mije van Hrisztinának, kislány vagy kislánya?
Szép kutyus! Hogy hívják?
Édes anyucikám, szeretlek!
Adsz egy kis kenyeret? Légy szíves!
A kedvenc ételém a polip.
Jorgoszka, kérsz egy kis krumplit?
Kérsz egy sört vagy egy kávé?

40.3

40.1

23. AZ ÓRA

Két alapkérdésre keressük a választ: *Hány óra van?* és *Hány órákor?*

Τι ώρα είναι;

Magyarul: **Hány óra van?**

A válaszhoz a következők ismerete szükséges:

A válaszban ugyan nem mondjuk ki sem azt, hogy *óra*, sem azt, hogy *perc*, mégis tudnunk kell, hogy az *óra* (**ώρα**) nő-, a *perc* (**λεπτό**) semlegesnemű főnevek. Az ezekre utaló **számnevek** ennek megfelelően szerepelnek **az adott nemben**, tehát az órára vonatkozó számnév nő-, a percre vonatkozó számnév semlegesnemben.

A magyartól eltérően az időt nem viszonyítjuk sem a negyed-, sem a fél órához, csakis az egészhez. A 30. perctől az egész órához adunk hozzá (**και**), a 31. perctől a következő egészéből vonunk le (**παρά**). Két szót kell még tudni: *negyed* – **τέταρτο**, *fél* – **μισή**.

Az angolul tanulók ügyeljenek a szórendre!

PÉLDÁK

Τι ώρα είναι;

(Η ώρα είναι) δύο.

(Η ώρα είναι) έξι **και** πέντε.

Τρεις **και** τέταρτο.

Τρεις **και** δεκατρία.

Τρεις **και** είκοσι ένα.

Εννιά **και** μισή.

Εννιά **και** είκοσι πέντε.

Μία **και** μισή.

Τέσσερις **παρά** τρία.

Πέντε **παρά** δέκα.

Εννιά **παρά** τέταρτο.

Εννιά **παρά** δώδεκα.

Εννιά **παρά** είκοσι.

Δέκα **παρά** είκοσι πέντε.

Ηány óra van?

Kettő (óra).

Hat (óra) múlt öt perccel.

Negyed négy.

Negyed négy lesz két perc múlva.

Negyed négy múlt hat perccel.

Fél tíz.

Fél tíz lesz öt perc múlva.

Fél kettő.

Négy óra lesz három perc múlva.

Öt óra lesz tíz perc múlva.

Háromnegyed kilenc.

Háromnegyed kilenc múlt három perccel.

Háromnegyed kilenc lesz öt perc múlva.

Fél tíz múlt öt perccel.

Τι ώρα είναι;

Τι ώρα;

Magyarul: **Hány órákor?**

A válasz megadásához a **σε elöljárószó** lesz segítségünkre, amely összeolvad az azt követő határozott névelővel, azaz fél kettőig **στη** (nem helyes, de élő beszédben gyakran: **στις**), fél kettő után **στις** kerül a számnév elé.

Τι ώρα;

Στις δύο.

Ακριβώς **στις** δύο.

Περίπου **στις** δύο.

Γύρω **στις** δύο.

Στις έξι και πέντε.

Στις τρεις και τέταρτο.

Στις τρεις και δεκατρία.

Στις τρεις και είκοσι ένα.

Στις εννιά και μισή.

Στις εννιά και είκοσι πέντε.

Στη μία και μισή.

Στις τέσσερις παρά τρία.

Στις πέντε παρά δέκα.

Στις εννιά παρά τέταρτο.

Στις εννιά παρά δώδεκα.

Στις εννιά παρά είκοσι.

Στις δέκα παρά είκοσι πέντε.

Ηány órákor?

Kettőkor.

Pontosan kettőkor.

Körülbelül kettőkor.

Kettő körül.

Hat után öt perccel.

Negyed négykor.

Negyed négy előtt két perccel.

Negyed négy után hat perccel.

Fél tízkor.

Fél tíz előtt öt perccel.

Fél kettőkor.

Négy óra előtt három perccel.

Öt óra előtt tíz perccel.

Háromnegyed kilenckor.

Háromnegyed kilenc után három perccel.

Háromnegyed kilenc előtt öt perccel.

Fél tíz után öt perccel.

Ha az **időpont**ot a **napszakkal** kombináljuk, akkor először az órát mondjuk, utána a napszakot, amely tárgyesetben, a rá vonatkozó határozott névelővel együtt áll:

Στις 7 **το πρωί**.

Στις 2 **το μεσημέρι**.

Στις 5 **το απόγευμα**.

Στις 10 **το βράδυ**.

Στη 1 **τη νύχτα**.

Reggel 7-kor.

Déli 2-kor. (ez a görögöknél még délnek számít)

Délután 5-kor.

Este 10-kor.

Éjjel 1-kor.

Még egy fontos kérdés: **Από** τι ώρα **μέχρι** τι ώρα; *Hány órától hány óráig?*

Nézzünk néhány példát olyan igékkel, amelyekkel az időpont használata gyakran fordul elő:

Το μάθημα αρχίζει **στις τέσσερις και μισή το απόγευμα**.

Η ταινία τελειώνει **στις δέκα παρά τέταρτο το βράδυ**.

Το σούπερ-μάρκετ ανοίγει **στις επτά το πρωί**.

Οι τράπεζες κλείνουν **στις τρεις και μισή**.

Το τρένο φεύγει για την Αθήνα **στις εννιά το πρωί**.

Ο Νίκος έρχεται στο σπίτι μας **το μεσημέρι**.

Η Μαρία έρχεται στο σπίτι μας **γύρω στις τρεις**.

Η Μαρία φτάνει στο σπίτι από το σχολείο **στις δύο**.

Θα είμαστε στο σπίτι **από τις τρεις μέχρι τις τέσσερις**.

Az óra délután fél ötkor kezdődik.

A film este háromnegyed tízkor ér véget.

Az áruház reggel hétkor nyit.

A bankok fél négykor zárnak.

A vonat délelőtt kilenckor indul Athénba.

Nikosz délben jön hozzánk.

Maria három körül jön hozzánk.

Maria kettőkor érkezik haza az iskolából.

Háromtól négyig otthon leszünk.

27.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Τι ώρα θα είσαι στο σπίτι;

Τι ώρα φεύγει το τρένο για τη Θεσσαλονίκη;

Θα σε περιμένω στις έξι στην πλατεία.

Οι τράπεζες ανοίγουν γύρω στις οχτώ.

Η ταινία αρχίζει στην τηλεόραση στις δέκα και τέταρτο.

Θα είμαστε στο πανεπιστήμιο μέχρι τις επτά το απόγευμα.

Μήπως ξέρεις τι ώρα έρχεται το τρένο από το Σέγκεντ;

Θα σε περιμένουμε στο ξενοδοχείο από τις επτά παρά τέταρτο.

Η τράπεζα στην πλατεία κλείνει ακριβώς στις τέσσερις και μισή το απόγευμα.

Στη μία τη νύχτα θα είμαστε στους φίλους μας.

Hány órákor zár az üzlet?

A tanóra nyolckor kezdődik, és fél tízkor ér véget.

Hány órákor indul a repülő Budapestre?

Reggel nyolctól délután ötig otthon leszek.

A film a moziban kilenc után tíz perccel kezdődik.

Fél tizenkettőtől várni foglak a barátom lakásában.

Negyed kilenc körül érkezik a vonat Budapestről.

Hol lesz holnap pontosan délután ötkor?

Negyed hatkor várni foglak a mozinál.

24. SZÁMNEVEK 200-TÓL

A **százások** melléknévi ragozású számnevek, ezért – a tízesekkel ellentétben – itt már megkülönböztetjük a három nemet. Hím-, nő- és semlegesnemű alakjaikat csak többes számban használjuk.

Szám	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
200	διακόσιοι	διακόσιες	διακόσια
300	τριακόσιοι	τριακόσιες	τριακόσια
400	τετρακόσιοι	τετρακόσιες	τετρακόσια
500	πεντακόσιοι	πεντακόσιες	πεντακόσια
600	εξακόσιοι	εξακόσιες	εξακόσια
700	εφτακόσιοι	εφτακόσιες	εφτακόσια
800	οχτακόσιοι	οχτακόσιες	οχτακόσια
900	εννιακόσιοι	εννιακόσιες	εννιακόσια

ΠΕΛΔΑΚ

300 euró	τριακόσια ευρώ
330 euró	τριακόσια τριάντα ευρώ
333 euró	τριακόσια τριάντα τρία ευρώ
814 dollár	οχτακόσια δεκατέσσερα δολάρια
440 forint	τετρακόσια σαράντα φιορίνια
987 forint	εννιακόσια ογδόντα επτά φιορίνια
500 font	πεντακόσιες λίρες

Az **ezer** ragozására ugyanaz vonatkozik, mint a százásokéra, azaz a vonatkoztatott szó nemével kell egyeztetni. Kétezerből viszont az **ezresek** (χιλιάδα, tsz. **χιλιάδες**) és a **milliók** (**εκατομμύριο**) már nem melléκnevek, hanem főnevek, így értelemszerűen a nemük a viszonyított szó nemétől független.

Szám	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
1000	χίλιοι	χίλιες	χίλια
2000	← δύο χιλιάδες →		
3000	← τρεις χιλιάδες →		
4000	← τέσσερις χιλιάδες →		
5000	← πέντε χιλιάδες →		

13000	← δεκατρείς χιλιάδες →
50000	← πενήντα χιλιάδες →
200000	← διακόσιες χιλιάδες →
1000000	← ένα εκατομμύριο →
2000000	← δύο εκατομμύρια →
3000000	← τρία εκατομμύρια →
13000000	← δεκατρία εκατομμύρια →
200000000	← διακόσια εκατομμύρια →

Ügyelni kell arra, hogy az ezresek, illetve milliók előtt álló számneveket nemben ezekkel, s nem magával a vonatkoztatott szó nemével kell egyeztetni.

ΠΕΛΔΑΚ

Mennyibe kerül?

Πόσο κάνει;

200 euró	διακόσια ευρώ
1 000 euró	χίλια ευρώ
1 200 euró	χίλια διακόσια ευρώ
2 000 euró	δύο χιλιάδες ευρώ
20 000 euró	είκοσι χιλιάδες ευρώ
200 000 euró	διακόσιες χιλιάδες ευρώ
200 200 euró	διακόσιες χιλιάδες διακόσια ευρώ
3 300 euró	τρεις χιλιάδες τριακόσια ευρώ
333 000 forint	τριακόσιες τριάντα τρεις χιλιάδες φιορίνια
3 000 000 forint	τρία εκατομμύρια φιορίνια
3 300 000 forint	τρία εκατομμύρια τριακόσιες χιλιάδες φιορίνια
3 333 000 forint	τρία εκατομμύρια τριακόσιες τριάντα τρεις χιλιάδες φιορίνια

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Πόσο κάνει το βιβλίο;

Πόσο κάνουν τα δύο βιβλία;

Η σαλάτα κάνει τέσσερα ευρώ και πενήντα λεπτά.

Η τσάντα του Άρη κάνει χίλια εκατό ευρώ.

Το ρολόι του Γιάννη κάνει τρεις χιλιάδες ευρώ.

Η Αθήνα είναι χίλια τετρακόσια ογδόντα χιλιόμετρα από τη Βουδαπέστη.

Το δωμάτιο στο ξενοδοχείο κάνει τρεις χιλιάδες ευρώ.

Το Σέγκεντ έχει εκατόν εβδομήντα χιλιάδες κατοίκους.

Το σπίτι ενός πλούσιου Ούγγρου κάνει διακόσια εκατομμύρια φιορίνια.

Egy kávé háromszáz forint.

Egy sör és egy narancslé ötszázötven forint.

A falunk négyszáznegyven kilométerre van a fővárostól.

A nadrágom tizenháromezer forintba kerül.

Vaszilisz lakása huszonkétezer euró.

A városunknak negyvennégyezer lakosa van.

Vaszilisz tanárának van a bankban három millió forintja.

Mennyibe kerülnek ezek a szép, piros szoknyák?

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Τι θα κάνεις αύριο, Ελένη;
- Θα πάω στα μαγαζιά. Θέλω να αγοράσω (szeretnék venni) μία μπλούζα για την αδερφή μου. Μήπως ξέρεις τι ώρα ανοίγουν τα μαγαζιά;
- Το πρωί ανοίγουν στις εννιά, το μεσημέρι κλείνουν στις δύο και μισή, και το απόγευμα ανοίγουν πάλι στις πέντε. Πόσο κάνει μια όμορφη μπλούζα;
- Η μπλούζα που θέλω να αγοράσω κάνει τριάντα τρία ευρώ με έκπτωση. Είναι κόκκινη, πολύ ωραία.
- Και χωρίς έκπτωση πόσο κάνει;
- Δεν ξέρω. Νομίζω ότι τριάντα τρία ευρώ για μία όμορφη μπλούζα δεν είναι πολλά λεφτά.
- Δεν είναι ακριβή, αλλά και φτηνή δεν είναι. Θα είναι για την αδερφή σου, έτσι;
- Ναι. Μαρία, και εσύ τι θα κάνεις αύριο;

Βάλετε απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα!

- Γιατί θα πάει η Ελένη στα μαγαζιά;
- Τι ώρα ανοίγουν και τι ώρα κλείνουν τα μαγαζιά;

- Πόσο κάνει η μπλούζα που θέλει να αγοράσει η Ελένη;
- Η Μαρία τι λέει (mond) για την τιμή;
- Στην πόλη / Στο χωριό σου τι ώρα ανοίγουν και τι ώρα κλείνουν τα μαγαζιά;
- Στην Ουγγαρία πόσο κάνει μια όμορφη μπλούζα;
- Πόσο κάνει ένα καλό παντελόνι;
- Τι νομίζεις, τριάντα τρία ευρώ για μία μπλούζα είναι πολλά ή λίγα λεφτά;
- Τι είναι πιο ακριβό (drágább), ένα όμορφο πουκάμισο ή ένα καλό τηλέφωνο;
- Το παντελόνι σου είναι φτηνό ή ακριβό;
- Ένα πουκάμισο με εκατό ευρώ (száz euróért) είναι φτηνό ή ακριβό;

Gyakoroljuk az eddig vett nyelvtant és szókincset az alábbi kérdések megválaszolásával!

Ποιο είναι το αγαπημένο φαγητό σου;

Σου αρέσουν τα αναψυκτικά;

Τι ώρα ανοίγουν και τι ώρα κλείνουν οι τράπεζες;

Πόσες γραβάτες έχεις;

Πόσα δωμάτια έχει το σπίτι σας;

Το βράδυ είσαι κουρασμένος/κουρασμένη;

Βάζεις λεμόνι στο τσάι σου;

Πίνεις καφέ;

Τι καφέ πίνεις;

Πώς πίνεις τον καφέ;

Μέχρι τι ώρα είσαι στο σχολείο / στη δουλειά;

Έχεις πολλά ή λίγα παντελόνια;

Τι νομίζεις για τα ελληνικά;

Το πρωί τι ώρα φεύγεις από το σπίτι;

Το αυτοκίνητό σας είναι παλιό ή καινούργιο;

Τι ώρα είναι τώρα;

Πόσο κάνει ένα ωραίο πουκάμισο;

Πόσων χρονών είσαι;

Ποια είναι η πρωτεύουσα της Ουγγαρίας;

Έχεις σκυλιά ή γάτες;

Πόσους κατοίκους έχει η πόλη / το χωριό σου;

Πόσα χιλιόμετρα είναι η πόλη / το χωριό σου από την Αθήνα;

SZÓSZEDET A 4. FEJEZETHEZ

αδελφός = αδερφός
 ακούω *hall, hallgat*
 αλήθεια (η) *igaz(ság)*
 αν *ha*
 ανάμεσα *között, közé*
 ανατολή (η) *kelet*
 απαντάω *válaszol*
 απέναντι *szembe(n)*
 αργά *késő(n)*
 αργός-ή-ό *lassú*
 Άρης (ο) *Mars*
 αριστερά *balra*
 Αυστρία (η) *Ausztria*
 βενζινάδικο (το) *benzinkút*
 βόλτα (η) *séta*
 Βουλγαρία (η) *Bulgária*
 Γερμανία (η) *Németország*
 γιαπωνέζικος-η-ο *japán*
 γιατί *miért, mert*
 γκαρσονιέρα (η) *garzonlakás*
 γλώσσα (η) *nyelv*
 γραφείο (το) *iroda*
 γρήγορος-η-ο *gyors*
 γωνία (η) *sarok*
 δεξιά *jobbra*
 διακοπές (οι) *vakáció, nyaralás*
 διαμέρισμα (το) *lakás*
 δίκλινο (δωμάτιο) *kétágyas szoba*
 δίπλα *mellette, mellé*
 δουλειά (η) *munka, dolog, tennivaló*
 δυάρι (το) *kétszobás lakás*
 δύση (η) *nyugat*
 ερώτηση (η) *kérdés*
 έτσι *így, úgy*
 ευθεία *egyenesen*
 ευτυχία (η) *boldogság*
 ζωή (η) *élet*
 θέση (η) *(ülő)hely*
 ιατρείο (το) *orvosi rendelő*
 κάθε *minden (egy)*
 κακός-ή/ιά-ό *rossz*
 κάποιος-α-ο *valaki, valamelyik, valamilyen*
 κάποτε *valamikor*
 κάπου *valahol, valahova*
 κάπως *valahogy*
 κάτω *lent, le*
 κέντρο (το) *központ, belváros*
 κολύμπι (το) *úszás*
 κοντά *közel*
 κόσμος (ο) *emberek*
 Κύπρος (η) *Ciprus*
 λεξικό (το) *szótár*
 λοιπόν *szóval, tehát*
 λύκειο (το) *liceum (felső középiskola)*
 μαγειρεύω *főz*
 μαζί *együtt*
 μακριά *messze, távol*
 μάρκα (η) *márka*
 μέσα *bent, bele*
 μετά *után*

μονόκλινο (δωμάτιο) *egyágyas szoba*
 μουσείο (το) *múzeum*
 μπορώ *tud, bír, -hat/het*
 μπροστά *elől, elé*
 νωρίς *korán*
 ξυπνάω *felébred*
 όποιος-α-ο *aki, amelyik, amilyen*
 όποτε *amikor*
 όπου *ahol, ahova*
 όροφος (ο) *emelet*
 όταν *amikor*
 ό,τι *ami*
 παίζω *játszik*
 πάντα *mindig*
 πάνω *fent, fel*
 παράθυρο (το) *ablak*
 παρέα (η) *baráti társaság*
 πατρίδα (η) *haza*
 πίσω *hátul, hátra*
 πιτσαρία (η) *pizzéria*
 πόσο *mennyire*
 πότε *mikor*
 πόρτα (η) *ajtó*
 πρέπει *kell*
 πριν *előbb*
 προπόνηση (η) *edzés*
 πρωινό (το) *reggeli*
 Ρουμανία (η) *Románia*
 ρωτάω (+ tárgyaset) *kérdez vkit*
 σάντουιτς (το) *szendvics*
 σταματάω *megáll, abbahagy*
 στάση (η) *megálló*
 στρίβω *fordul, kanyarodik*
 ταβέρνα (η) *étterem*
 τάξη (η) *osztály, rend*
 ταξιδεύω *utazik*
 ταχυδρομείο (το) *posta*
 τελευταίος-α-ο *utolsó*
 τέτοιος-α-ο *ilyen, olyan*
 τηλεφωνώ *telefonál*
 τίποτα *semmi*
 τόσο *ennyire, annyira*
 τόσοσ-η-ο *ennyi, annyi*
 τουαλέτα (η) *vécé*
 Τούρκος (ο) – Τουρκάλα (η) *(török ember/férfi – nő)*
 τριάρι (το) *háromszobás lakás*
 τρίκλινο (δωμάτιο) *háromágyas szoba*
 τρώω *eszik*
 υπάρχει *van, létezik*
 ύπνος (ο) *alvás, álom*
 υπολογιστής (ο) *számítógép*
 φαΐ (το) *evés, étel*
 φανάρι (το) *jelzőlámpa*
 φόρος (ο) *adó*
 φταίω *tehet vmiről, hibás*
 χρειάζεται *szükséges*
 χρησιμοποιώ *használ*
 χρώμα (το) *szín*
 χωριό (το) *falu*
 ψώνια (τα) *vásárlás*

25. AZ IGÉKRŐL ÁLTALÁBAN

Mint azt már tudjuk, a görög igéknek **kijelentő módban** minden számban és személyben önálló személyragjuk van (ξέρω, ξέρεις, ξέρει, ξέρουμε, ξέρετε, ξέρουν[ε]) úgy **jelen**, mint **múlt** időben. A **jövő idő** képzése a **θα** segédszóval lehetséges, önálló személyragjai nincsenek. A **felszólító módnak** csak 2. személyben lesznek saját igeragjai (κάνε - csinálj, κάντε - csináljatok), de ennél is fontosabb lesz az önálló személyragokkal nem rendelkező **kötőmód**, amellyel összefüggésben foglalkozni fogunk majd az **igeszemlélet** kérdésével.

Nagy segítségünkre lesz majd néhány **segédszó**, amelyekkel – a jövő időn kívül – feltételeességet, valószínűséget, megengedést, valamint felszólítást és főnévi igenevet tudunk kifejezni. Ezen segédszók közül a legtöbbet a **va**-val fogunk találkozni.

26. A NA SEGÉDSZÓ

A **va** talán a legfontosabb segédszó, amellyel az újjörögben nem létező **főnévi igenevet**, valamint **felszólítást** tudunk kifejezni:

Ο Νίκος θέλει **va** περιμένει.

Ο Νίκος θέλει **va** περιμένω.

Τι **va** κάνω;

Na περιμένεις.

Nikosz **várni** akar.

Nikosz azt **akarja**, **hog**y várjak.

Mit **csináljak**?

Várj!

Az első példamondat szó szerinti fordításával (Nikosz várni akar. = Nikosz azt akarja, hogy várjon.) beláthatjuk, hogy a főnévi igenév visszaadásakor a fő- és mellékmondat személyét egyeztetni kell:

θέλω **va** περιμένω

θέλεις **va** περιμένεις

θέλει **va** περιμένει

θέλουμε **va** περιμένουμε

θέλετε **va** περιμένετε

θέλουν **va** περιμένουν

várni akarok

várni akarsz

várni akar

várni akarunk

várni akartok

várni akarnak

A személyek természetesen kombinálhatók:

Θέλω **va** περιμένεις.

Θέλεις **va** περιμένω;

Θέλουμε **va** περιμένετε.

Θέλετε **va** περιμένουμε;

Η Μαρία θέλει η Ελένη **va** περιμένει.

Azt **akarom**, **hog**y várj.

Akarod, **hog**y várjak?

Azt **akarjuk**, **hog**y várjatok.

Akarjátok, **hog**y várjunk?

Maria azt **akarja**, **hog**y Eleni várjon.

A **va** segédszóval – amelyet később a kötőmód legfőbb segédszavának fogunk nevezni – **leggyakrabban az alábbi igék után** találkozunk:

θέλω

μπορώ

πρέπει

μου αρέσει

+ **va**

akar vmit tenni

tud / bír / -hat/het vmit tenni

kell vmit tenni

szeret vmit tenni

Τι **va** κάνω;

A **πρέπει** igét nem kell az alannal egyeztetni, csak egyes szám 3. személyben használatos. Tagadva (δεν πρέπει) a jelentése: *nem szabad*. A *nem kell* görög megfelelője: **δεν χρειάζεται**.

A *várni kell* típusú személytelen kifejezések fordításánál a görögben meg kell határozni azt is, hogy *kinek*:

Ψάρνι κελλ (nekünk/nektek).

Πρέπει να περιμένουμε/περιμένετε.

ΠΕΛΔΆΚ

Θέλω να σε περιμένω.

Μπορώ να σε περιμένω;

Πρέπει να σε περιμένω.

Να σε περιμένω;

Δεν μου **αρέσει να** σε περιμένω.

Θέλεις να με περιμένεις;

Μπορείς να με περιμένεις;

Πρέπει να με περιμένεις.

Δεν πρέπει να με περιμένεις.

Δεν χρειάζεται να με περιμένεις.

Να με περιμένεις.

Σου **αρέσει να** με περιμένεις;

Θέλω να είμαστε φίλοι.

Τι **θέλετε να** κάνετε;

Δεν **μπορώ να** πάω στην Αθήνα, γιατί δεν έχω λεφτά.

Δεν **μπορούμε να** κάνουμε τίποτα για τη Μαρία.

Πρέπει να πάω στο ταχυδρομείο.

Πρέπει να δουλεύεις κάθε μέρα.

Πρέπει να δουλεύετε κάθε μέρα.

Δεν πρέπει να δουλεύετε κάθε μέρα.

Δεν χρειάζεται να δουλεύετε κάθε μέρα.

Μου **αρέσει να** μιλάω ελληνικά.

Σου **αρέσει να** κάνεις μπάνιο στη θάλασσα;

Σας **αρέσει να** μένετε στην Ουγγαρία;

Meg akarlak várni.

Megvárhatlak?

Meg kell várnom téged.

Megvárjalak?

Nem szeretek rád várni.

Meg akarsz várni?

Meg tudsz várni?

Meg kell várnod.

Nem szabad megvárnod.

Nem kell megvárnod.

Várj meg!

Szeretsz rám várni?

Szeretném, ha barátok lennénk.

Mit szeretnétek csinálni?

Nem tudok Athénba menni, mert nincs pénzem.

Nem tehetünk semmit Mariáért.

El kell mennem a postára.

Mindennap dolgoznod kell.

Mindennap dolgoznotok kell.

Nem szabad mindennap dolgoznotok.

Nem kell mindennap dolgoznotok.

Szeretek görögül beszélni.

Szeretsz a tengerben fürdeni?

Szerettek Magyarországon lakni?

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Δε θέλω να σε περιμένω.

Θέλουμε να ξέρουμε την αλήθεια για τον καθηγητή μας.

Αύριο δεν μπορώ να πάω στο σινεμά, γιατί θα έχω δουλειά.

Συγγνώμη, αλλά δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα.

Σου αρέσει να μένεις στο κέντρο;

Σας αρέσει να κάνετε μπάνιο;

Πρέπει να ξέρουμε την αλήθεια.

Εγώ νομίζω ότι δεν χρειάζεται να ξέρετε την αλήθεια.
 Δεν πρέπει να βλέπετε τηλεόραση μέχρι τόσο αργά.
 Στους Έλληνες αρέσει να ταξιδεύουν στην Ουγγαρία.
 Στους Ούγγρους αρέσει να κάνουν μπάνιο στην θάλασσα.
 Η μητέρα μου πρέπει να πάει στο σπίτι της δασκάλας μου.

Megvárhatlak?

Szerettek olaszul tanulni?

Szeretek nálatok lenni.

Nem akarom, hogy mindennap nézz tévét.

Nikosz szeret Mariánál lenni.

Meg kell várnom a barátaimat.

Szeretsz főzni?

Nem fejezhetem be mindennap ilyen korán a munkámat.

Tudnotok kell, hogy nem szeretek rátok várni.

Legyetek jó gyerekek!

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Αύριο θα πάω πάλι στη θάλασσα με τον Νίκο. Θα έρθεις, Ελένη;
- Δυστυχώς δεν μπορώ. Πρέπει να διαβάζω κάθε μέρα.
- Εγώ νομίζω, Ελένη μου, ότι δεν χρειάζεται να διαβάζεις τόσο πολύ. Θέλω να είμαστε πιο πολύ (többet) μαζί.
- Ευχαριστώ, Μαρία μου, είσαι πολύ καλή! Ξέρεις, το πανεπιστήμιο! Είναι λίγο δύσκολο, αλλά εντάξει! Θα έρθω. Τι ώρα να είμαι το πρωί στο σπίτι σου;
- Το λεωφορείο φεύγει στις εννιά, θα σε περιμένω στις οχτώ και μισή.
- Ωραία! Και εγώ θέλω να είμαστε μαζί! Μαρία, μήπως θα έρθει και ο Κώστας;
- Θέλει να έρθει και αυτός, αλλά το πρωί δεν μπορεί. Θα έρθει το μεσημέρι με αυτοκίνητο. Ελένη, πρέπει να ξέρεις ότι και ο Κώστας ήθελε (azt akarta, hogy) να έρθεις ...

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Πού θα πάει η Μαρία; Με ποιον θα πάει;
- Θα πάει και η Ελένη;
- Γιατί διαβάζει η Ελένη κάθε μέρα;
- Τι ώρα θα πάει η Ελένη στο σπίτι της Μαρίας;
- Τι ώρα φεύγει το λεωφορείο;
- Πότε και με τι θα πάει ο Κώστας στη θάλασσα;
- Θέλει ο Κώστας να πάει και η Ελένη;

27. A CSELEKVŐ SZEMÉLYRAGÚ IGÉK

45.

A görög igék cselekvő vagy szenvedő **igeneműek** lehetnek. Ennek megfelelően, ragozásuk szerint két nagy osztályra, a **cselekvő személyragú, azaz -ω/ώ végű igék**, és a **szenvedő személyragú, azaz -μαι végű igék** csoportjára oszthatjuk őket. (Kezdő szinten az utóbbiakkal még nem foglalkozunk. Előljáróban csak annyit, hogy ebbe a csoportba tartozik *jön* jelentéssel az *έρχομαι* ige, amelynek ragozása: *έρχομαι, έρχεσαι, έρχεται, ερχόμαστε, έρχεστε, έρχονται*. Ha megtanulni még nem is, de ismerkedni azért érdemes ezekkel az igeragokkal is.)

Jelen idejű ragozásuk szerint az igéket további alcsoportokra oszthatjuk.

27.1 A CSELEKVŐ SZEMÉLYRAGÚ IGÉK CSOPORTOSÍTÁSA

A cselekvő személyragú igék lehetnek **hangsúlytalan** vagy **hangsúlyos személyragúak**. A hangsúlytalan személyragú igék csoportján belül megkülönböztethetünk **összevonatlan** (a tövel össze nem vont), illetve a (tövel) **összevont személyragú** igéket, míg a hangsúlyos személyragú igéken belül találhatunk ún. **-α soros** és **-ει soros** igéket. Eszerint a cselekvő személyragú igéket ragozásuk alapján **négy csoportba** oszthatjuk. A négy csoport közti különbség többes szám 2. személyben a legszembetűnőbb:

1. hangsúlytalan, összevonatlan személyragú igék: *περιμέν-ΕΤΕ*
2. hangsúlytalan, összevont személyragú igék: *τρώ-ΤΕ*
3. hangsúlyos személyragú, -α soros igék: *αγαπ-ΑΤΕ*
4. hangsúlyos személyragú, -ει soros igék: *αργ-ΕΙΤΕ*

27.2 A CSELEKVŐ SZEMÉLYRAGÚ IGÉK RAGOZÁSA

A különbség a négy csoport között nem jelentős. A táblázatokban több helyen két vagy akár három alakváltozatot is láthatunk. Az első helyen mindenhol azt vesszük, amelyik használata gyakoribb.

1. Hangsúlytalan, összevonatlan személyragú igék

A *ξέρω* ige ragozása:

	Egyes szám		Többes szám	
1. személy	<i>ξέρω</i>	<i>tudok</i>	<i>ξέρουμε</i>	<i>tudunk</i>
2. személy	<i>ξέρεις</i>	<i>tudsz</i>	<i>ξέρετε</i>	<i>tudtok</i>
3. személy	<i>ξέρει</i>	<i>tud</i>	<i>ξέρουν / ξέρουνε</i>	<i>tudnak</i>

A legtöbb ige ezt a ragozást követi. Az eddig tanultak többsége is ebbe a csoportba tartozik.

2. Hangsúlytalan, összevont személyragú igék

A *τρώω* ige ragozása:

	Egyes szám		Többes szám	
1. személy	<i>τρώω</i>	<i>eszem</i>	<i>τρώμε</i>	<i>eszünk</i>
2. személy	<i>τρώς</i>	<i>eszel</i>	<i>τρώτε</i>	<i>esztek</i>
3. személy	<i>τρώει</i>	<i>eszik</i>	<i>τρώνε / τρών</i>	<i>esznek</i>

Így ragozzuk még pl. az *ακούω*, *πάω*, *φταίω* és *λέω* igéket is.

3. Hangsúlyos személyragú, -α soros igék

A *μιλάω/μιλώ* ige ragozása:

	Egyes szám		Többes szám	
1. személy	<i>μιλάω / μιλώ</i>	<i>beszélek</i>	<i>μιλάμε / μιλούμε</i>	<i>beszélünk</i>
2. személy	<i>μιλάς</i>	<i>beszélsz</i>	<i>μιλάτε</i>	<i>beszéltek</i>
3. személy	<i>μιλάει / μιλά</i>	<i>beszél</i>	<i>μιλάνε / μιλάν / μιλούν</i>	<i>beszélnek</i>

Így ragozzuk többek között a következő igéket is: *ρωτάω/ρωτώ*, *απαντάω/απαντώ*, *αγαπάω/αγαπώ*, *ξυπνάω/ξυπνώ*, *σταματάω/σταματώ*.

Mivel beszédben az -άω-s alak használata elterjedtebb, példáinkban mi is ezt preferáljuk:

Nikosz beszél olaszul. = *Ο Νίκος μιλάει ιταλικά.* / *Ο Νίκος μιλά ιταλικά.*

4. Hangsúlyos személyragú, -ει soros igék

A *μπορώ* ige ragozása:

	Egyes szám		Többes szám	
1. személy	<i>μπορώ</i>	<i>tudok</i>	<i>μπορούμε</i>	<i>tudunk</i>
2. személy	<i>μπορείς</i>	<i>tudsz</i>	<i>μπορείτε</i>	<i>tudtok</i>
3. személy	<i>μπορεί</i>	<i>tud</i>	<i>μπορούν / μπορούνε</i>	<i>tudnak</i>

Így ragozzuk pl. a *τηλεφωνώ* és *χρησιμοποιώ* igéket is.

ΠΕΛΔΑΚ

Δε **θέλω** να **κάνω** τίποτα.

Πρέπει να **ξέρεις** ότι μου **αρέσεις**.

Σήμερα δεν **μπορώ** να **πάω** στο πανεπιστήμιο.

Πού **πας**;

Πού **πάτε**, παιδιά;

Σου **αρέσει** να **ακούς** ραδιόφωνο;

Γιατί δεν μας **ακούτε**;

Μας **αρέσει** να **τρώμε** σε ελληνικές ταβέρνες.

Τι **τρως** το πρωί;

Πώς σε **λένε**;

Συγγνώμη, αλλά δεν **ακούω** τι **λέτε**.

Τι **λέτε**, **φεύγουμε**;

Ποιος **φταίει**;

Σε **αγαπώ**.

Με **αγαπάς**;

Μου **αρέσεις**.

Μου **αρέσει** το τζατζίκι.

Μου **αρέσει** να **τρώω** τζατζίκι.

Δεν μου **αρέσει** να **μιλάω** για το σχολείο.

Εγώ σε **ρωτάω** κι εσύ μου **απαντάς**.

Συγγνώμη, **σταματάει** εδώ το λεωφορείο 21;

Μπορείς να με **περιμένεις**;

Μπορείτε να μας **περιμένετε**;

Ο Βασίλης κάθε μέρα **τηλεφωνεί** στη μητέρα του.

Χρησιμοποιείς το αυτοκίνητό σου κάθε μέρα;

Γιατί **χρησιμοποιεί** η Ελένη το τηλέφωνό μου;

Nem akarok semmit csinálni.

Tudnod kell, hogy tetszel.

Ma nem tudok egyetemre menni.

Hova mész?

Hova mentek, gyerekek?

Szeretsz rádiót hallgatni?

Miért nem hallgattok meg minket?

Szeretünk görög éttermekben enni.

Mit eszel reggel?

Hogy hívnak?

Bocsánat, de nem hallom, mit mondtok.

Mit szóltok hozzá, indulunk?

Ki tehet róla?

Szeretlek.

Szeretsz?

Tetszel.

Szeretem a tatzikit.

Szeretek tatzikit enni.

Nem szeretek az iskoláról beszélni.

Én kérdezlek, te meg válaszolsz.

Elnézést, megáll itt a 21-es autóbusz?

Meg tudsz várni?

Meg tudtok várni minket?

Vasizisz mindennap telefonál az anyukájának.

Mindennap használod az autód?

Miért használja Eleni a telefonomat?

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Θέλουμε να πάμε στο σπίτι σου.

Γιατί δε ρωτάς τη φίλη σου;

Γιατί δε μου απαντάτε;

Νομίζεις ότι εγώ φταίω για τα προβλήματά σου;

Θέλετε να πάμε στη θάλασσα αύριο μαζί;

Μπορείτε να είστε στην πλατεία στις τρεις παρά δέκα;

Εσύ φταις για τα προβλήματά μου.

Παιδιά, γιατί δεν μου λέτε την αλήθεια;

Το τρένο που πάει στη Βουδαπέστη σταματάει στο Κέτσκεμετ;

Στο Νίκο αρέσει να τρώει ελληνικά φαγητά.

Δεν μπορώ να τρώω κάθε μέρα σουβλάκι.

Έχω μία φίλη που μιλάει πολλές γλώσσες.

Δεν χρειάζεται να με περιμένεις.

Τηλεφωνείς κάθε μέρα στην Ελλάδα;

Όταν είμαι στην Ελλάδα, χρησιμοποιώ τα ελληνικά.

Hova mentek?

Kosztasz szeret nálam enni.

Szeretünk titeket.

Szeretitek a magyar ételeket?

Szerettek magyar éttermekben enni?

Miért nem válaszolsz, amikor kérdezlek?

Menjetek egyenesen!

Amikor görögül tanulsz, használsz szótárat?

Hány nyelvet beszélsz?

Nem szükséges mindennap munkába járnod.

Meg tud várni?

Beszélsz görögül?

Szeretek angolul beszélni.

Nem szükséges mindennap telefonálnotok nekünk.

A barátaim szeretnek görög zenét hallgatni az autóban.

28. A CÉLHATÁROZÓI ÉRTELEMBEN HASZNÁLT ΠΑΩ ΓΙΑ + FŐNÉV SZERKEZET

Célhatározói értelemben a *πάω* *va* + *ige* helyett gyakran találkozunk **πάω** **για** + **főnév** szerkezettel:

Πάω *va* κάνω μπάνιο. = Πάω *για* μπάνιο.

PÉLDÁK:

Πάμε <i>για ψώνια!</i>	<i>Menjünk vásárolni!</i>
Πάμε <i>για ύπνο!</i>	<i>Menjünk aludni!</i>
Πάμε <i>για φαγητό/φαϊ!</i>	<i>Menjünk enni!</i>
Πάμε <i>για μπάνιο!</i>	<i>Menjünk fürdeni!</i>
Πάμε <i>για κολύμπι!</i>	<i>Menjünk úszni!</i>
Πάμε <i>για καφέ!</i>	<i>Menjünk kávézni!</i>
Πάμε <i>για μπίρα!</i>	<i>Menjünk sörözni!</i>
Πάμε <i>για παγωτό!</i>	<i>Menjünk fagyizni!</i>

Olykor a *για* elhagyható:

Πάμε βόλτα!	<i>Menjünk sétálni!</i>
Πάμε διακοπές!	<i>Menjünk nyaralni!</i>

*Πάμε **για** παγωτό!*

Az előző fejezethez, valamint a fenti példamondatokhoz kapcsolódóan meg kell említeni, hogy a *πάω* az egyetlen olyan ige, amely többes szám 1. személyben (**πάμε**) önmagában (*va* nélkül) **felszólítást is kifejez**: *πάμε* (!) = *megyünk* / *menjünk*!

Úgyisintén a *πάω*-nál maradva: közvetlen, hétköznapi társalgáskor a helyhatározói vonzatából az elöljárószót gyakran elhagyják: *Πάμε στο σπίτι!* → *Πάμε σπίτι!*

Πάμε σπίτι!	<i>Menjünk haza!</i>
Πάμε θάλασσα!	<i>Menjünk a tengerre!</i>
Πάμε σινεμά!	<i>Menjünk moziba!</i>
Πάμε προπόνηση!	<i>Menjünk edzésre!</i>
Πάμε Αθήνα!	<i>Menjünk Athénba!</i>

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Θέλω να πάω σπίτι, γιατί με περιμένει η αδερφή μου.

Πού θα πάτε διακοπές;

Πότε θα πάμε για ψώνια;

Είναι αργά, πάμε για ύπνο!

Στην πλατεία έχει μια καλή καφετέρια. Πάμε για καφέ εκεί;

Θέλω να κάνω μπάνιο. Πάμε θάλασσα;

Τι λέτε, πάμε για μία μπίρα;

Nem szeretek suliba járni.

Sajnos nem megyünk majd nyaralni.

Gyerekek, menjünk fürödni a tengerre?

Menjünk focizni?

Menjünk enni Nikoszékhöz!

Menjünk sörözni egyet azokkal a lányokkal, akik a házukban laknak?

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

Ο Κώστας ξυπνάει κάθε μέρα στις εφτά και τέταρτο. Σηκώνεται (felkel), πάει στην τουαλέτα, πλένεται (megmosakszik), ντύνεται (felöltözik), τρώει το πρωινό του, πίνει έναν καφέ, και στις οχτώ και μισή φεύγει για το πανεπιστήμιο. Το πρώτο μάθημά του αρχίζει στις εννιά, και το τελευταίο τελειώνει στις τέσσερις. Το μεσημέρι τρώει μόνο ένα σάντουιτς, αλλά το βράδυ – όταν έχει λεφτά – πάει με την παρέα του σε μία ταβέρνα, και εκεί τρώει νόστιμα ελληνικά φαγητά. Του αρέσει πολύ να διαβάζει, είναι καλός μαθητής. Δεν του αρέσει να βλέπει τηλεόραση, αλλά η αλήθεια είναι ότι παίζει πολλή ώρα στον υπολογιστή. Κάθε μέρα δύο-τρεις ώρες. Τη νύχτα πάει για ύπνο μετά από τις δώδεκα.

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Τι κάνει ο Κώστας το πρωί;
- Τι ώρα φεύγει για το πανεπιστήμιο; Από τι ώρα, μέχρι τι ώρα είναι εκεί;
- Τι τρώει το μεσημέρι και τι τρώει το βράδυ;
- Τι αρέσει και τι δεν αρέσει στον Κώστα να κάνει;
- Τι ώρα πάει για ύπνο;
- Εσύ τι ώρα ξυπνάς το πρωί;
- Τρως πρωινό; Αν ναι, τι τρως;

- Τι ώρα φεύγεις από το σπίτι για το σχολείο ή για την δουλειά;
- Τι κάνεις το απόγευμα;
- Πηγαίνεις για προπόνηση;
- Τι σου αρέσει πιο πολύ: να διαβάζεις βιβλία ή να παίζεις στον υπολογιστή;
- Παίζεις και εσύ κάθε μέρα στον υπολογιστή; Αν ναι, πόση ώρα;
- Έχεις μεγάλη ή μικρή παρέα;
- Ποιο είναι το αγαπημένο ελληνικό φαγητό σου;
- Τι ώρα πας για ύπνο το βράδυ;

29. A VAN IGE GÖRÖG MEGFELELŐI

Tanulmányaink elején találkoztunk már az **έχω/έχεις/έχει/... nekem/neked/nek/... van** igével, amelyről elmondtuk, hogy tárgyesetet vonz, akárcsak a magyar *birtokol* szó. Ez azt jelenti, hogy az ilyen (**személyesen szerkesztett**) igei szerkezetnél a birtokos az alany, a birtok pedig a tárgy:

Nikosznak **van** kávéja.

Van kávéjuk?

Ο Νίκος έχει καφέ.

Έχετε καφέ;

Amint azt korábbi szövegeinkben már láthattuk, a létezés az **έχει személytelen szerkesztésével** (ang. *there is/are*) is ki tudjuk fejezni: **Στην πλατεία έχει** μια καλή καφετέρια. További példák:

Van az üzletben kávé?

Van a faluban posta?

Van a szobában hűtőszekrény?

Έχει καφέ στο μαγαζί;

Έχει ταχυδρομείο στο χωριό;

Έχει ψυγείο στο δωμάτιο;

Az **έχει** személytelen használatával kapcsolatban nem szabad elfelejteni, hogy az mindig **tárgyesetet vonz**, s hogy a vonatkoztatott szó számától (egyes vagy többes) függetlenül, **mindig egyes szám 3. személyben áll**:

A faluban **van** két jó pizzéria.

Sok görög **van** Magyarországon?

A téren sok ember **van**.

Στο χωριό **έχει** δύο καλές πιτσαρίες.

Έχει πολλούς Έλληνες στην Ουγγαρία;

Στην πλατεία **έχει** πολλούς ανθρώπους / πολύ κόσμο.

Természetesen mondhatjuk ugyanezt az έχω személyes szerkesztésével is: Το χωριό έχει δύο καλές πιτσερίες. Έχει πολλούς Έλληνες η Ουγγαρία.

Ugyancsak létezést kifejező ige az **υπάρχει** (van, létezik), amely az έχει-nél általánosabb értelemben, helytől független létezést is kifejezhet. Fontos különbség közöttük és az έχει között, hogy itt **a létező alanyesetben áll, s ha az többes számú, akkor az ige is többes számba kerül (υπάρχουν)**:

Van a faluban posta?

Vannak görögök Magyarországon?

Gond **van**?

Van élet a Marson?

Van Isten?

Van boldogság pénz nélkül?

Υπάρχει ταχυδρομείο στο χωριό;

Υπάρχουν Έλληνες στην Ουγγαρία;

Υπάρχει πρόβλημα;

Υπάρχει ζωή στον Άρη;

Υπάρχει Θεός;

Υπάρχει ευτυχία χωρίς λεφτά;

Mind az έχει, mind az υπάρχει a létezést nyomatékosítja. Ha nem ezt, hanem az alany helyét vagy milyenségét akarjuk kifejezni, akkor az **είναι** létigét használjuk:

Hol **van** a kávé?

Hol **van** a posta?

A hűtőszekrény a szobában **van**.

A szoba szép.

Πού **είναι** ο καφές;

Πού **είναι** το ταχυδρομείο;

Το ψυγείο **είναι** στο δωμάτιο.

Το δωμάτιο **είναι** ωραίο.

Στην πλατεία έχει μια ταβέρνα.

ΠΕΛΔΑΚ

Έχετε πορτοκαλάδα;

Έχουμε.

Έχει λεμονάδα;

Έχει.

Έχεις αδέρφια;

Πού **είναι** τα αδέρφια σου;

Έχει Ιταλούς στο Σέγκεντ;

Υπάρχουν Ιταλοί στο Σέγκεντ;

Πόσοι **είναι**;

Υπάρχει τζατζίκι στην Ουγγαρία;

Υπάρχει.

Σ' αυτό το μαγαζί **έχει**;

Έχει.

Πού **είναι**;

Εκεί **είναι**.

Έχει ψυγείο στο δωμάτιο;

Έχει.

Πού **είναι**;

Είναι στη θέση του.

Στην πλατεία **έχει** μια ταβέρνα.

Η ταβέρνα **είναι** στην πλατεία.

Van narancsléjük?

Van.

Van citromlé?

Van.

Van testvéred?

Hol **vannak** a testvérid?

Vannak olaszok Szegeden?

Vannak olaszok Szegeden?

Hányan **vannak**?

Van Magyarország tatziki?

Van.

Ebben az üzletben **van**?

Van.

Hol **van**?

Ott **van**.

Van a szobában hűtő?

Van.

Hol **van**?

A helyén **van**.

A téren **van** egy étterem.

Az étterem a téren **van**.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Έχω μία καλή ιδέα.

Δεν υπάρχει πρόβλημα.

Έχετε πολλούς φίλους;

Στη γωνία έχει μία στάση.

Η στάση είναι στη γωνία.

Στην πλατεία έχει δύο καλές ταβέρνες.

Η τάξη έχει τριάντα μαθητές.

Το γραφείο είναι στο ξενοδοχείο.

Υπάρχουν πολλοί Τούρκοι στην Κύπρο;

Στο χωριό μου υπάρχει μια γυναίκα που ξέρει ιταλικά.

Budapesten sok múzeum van.

Hol van az a múzeum, amelyik reggel nyolckor nyit?

Van egy jó szálloda az Akropolisznál.

Lesz reggel kenyér?

Van testvéred?

Mi van a táskádban?

Van Isten?

Van görög sör Magyarországon?

Van egy jó ötletem.

Hol van az a férfi, aki beszél görögül?

70.2

30. AZ ÖSSZETETT ELŐLJÁRÓSZÓK

Láthattuk korábban, a leggyakoribb négy elöljárószó (*σε, με, από, για*) milyen sok jelentéssel bír:

στο αυτοκίνητο = *az autóban / az autóba / az autón / az autóra / az autóhoz / az autónál / az autónak*

Gondolatunk árnyaltabb kifejezésében segítenek bennünket az összetett elöljárószók, amelyek rendszerint **egy határozószó és a σε, από vagy με elöljárószók kombinációjából** állnak össze, s ennek megfelelően vonzatuk a tárgyaset. A leggyakoribbak a következők:

μπροστά σε/από	vmi előtt, vmi elé
Θα σε περιμένω μπροστά στο σινεμά. Γιατί βάζεις το παιδί μπροστά στην τηλεόραση;	A mozi előtt foglak várni. Miért teszed a gyereket a tévé elé?
απέναντι σε/από	vmivel szembe(n)
Το γραφείο μου είναι απέναντι από το βενζινάδικο. Γιατί βάζεις την τηλεόραση απέναντι στην πόρτα;	Az irodám a benzinkúttal szemben van. Miért teszed a tévét az ajtóval szembe?
πίσω από	vmi mögött, vmi mögé
Το ταχυδρομείο είναι πίσω από το ξενοδοχείο. Γιατί πας πίσω από το σπίτι;	A posta a szálloda mögött van. Miért mész a ház mögé?
πάνω από	vmi fölött, vmi fölé
Το ιατρείο είναι πάνω από το διαμέρισμά μας. Γιατί βάζεις τη φωτογραφία πάνω από την πόρτα;	A rendelő a lakásunk fölött van. Miért teszed a fényképet az ajtó fölé?
πάνω σε	vmin (rajta) vmire (rá)
Το βιβλίο σου είναι πάνω στο τραπέζι. Γιατί βάζεις τα παπούτσια σου πάνω στο τραπέζι;	A könyved az asztalon van. Miért teszed a cipődet az asztalra?
κάτω από	vmi alatt, vmi alá
Η Βουλγαρία είναι κάτω από τη Ρουμανία. Γιατί βάζεις την εφημερίδα κάτω από τα βιβλία;	Bulgária Románia alatt van. Miért teszed az újságot a könyvek alá?
δίπλα σε	vmi mellett, vmi mellé
Έχει θέση δίπλα στο παράθυρο; Ένα εισιτήριο, παρακαλώ, δίπλα στο παράθυρο.	Van hely az ablak mellett? Egy jegyet, legyen szíves, az ablak mellé!
γύρω σε/από	vmi körül, vmi köré
Θα είσαι στο σπίτι γύρω στις οχτώ το βράδυ; Γύρω από την πόλη μας υπάρχουν χωριά.	Otthon leszel este nyolc körül? A városunk körül falvak vannak.
κοντά σε	vmihez közel
Η Πλάκα είναι κοντά στην Ακρόπολη. Μου αρέσει να είμαι κοντά στη μητέρα μου.	A Plaka közel van az Akropoliszhoz. Szeretek az anyukám közelében lenni.
μακριά από	vmitől távol
Μένω μακριά από το κέντρο. Η Αθήνα είναι μακριά από τη Θεσσαλονίκη.	Τάвол lakom a belvárostól. Athén messze van Thesszalonikitől.
μέσα σε	vmiben (bent), vmin belül, vmibe (be)
Το σκυλί είναι μέσα στο αυτοκίνητο. Μέσα σε μία ώρα θα είμαι πάλι εδώ.	A kutya bent van az autóban. Egy órán belül újból itt leszek.

ανάμεσα σε

vmi között, vmi közé

Η Ουγγαρία είναι **ανάμεσα στη** Δύση και Ανατολή.
Γιατί βάζεις το περιοδικό **ανάμεσα στις** εφημερίδες;

Magyarország Nyugat és Kelet között van.
Miért teszed a folyóiratot az újságok közé?

μαζί με

vmivel (együtt)

Θα πάω στο σινεμά **μαζί με** τους φίλους μου.
Μου αρέσει να είμαι **μαζί με** τον φίλο μου.

A barátaimmal moziba fogok menni.
Szeretek együtt lenni a barátommal.

πριν (από)

vmi előtt (főleg időre vonatkozóan)

Να είσαι στο σπίτι **πριν από** τις οχτώ!
Το τελευταίο τρένο φεύγει **πριν** τις έντεκα.

Legyél itthon nyolc óra előtt!
Az utolsó vonat tizenegy előtt indul.

μετά (από)

vmi után (főleg időre vonatkozóan)

Θα είναι κάποιος στο σπίτι **μετά** τις δέκα;
Μετά από τα φανάρια στρίβεις δεξιά.

Lesz valaki otthon tíz után?
A jelzőlámpák után jobbra fordulsz.

Ha az **összetett előljárószó után személyes névmás** következik, akkor két eset fordulhat elő:

1. Elhagyjuk az előljárószói utótagot (σε, από, με), s a személyes névmás (gyenge alakjának) birtokos esetét használjuk:

γύρω μου körülöttem
δίπλα σου melletted
απέναντί του vele szemben
μπροστά της előtte
πίσω μας mögöttünk
κοντά σας a közeletekben
μαζί τους velük

2. Többnyire nyomatékosabb jelentéssel a személyes névmás erős alakjának tárgyesetét használjuk: **δίπλα σε μένα** - énmellettem, **πάνω από σένα** - (te)fölöttem

Η μητέρα μου δε θέλει να πάω στο σινεμά μαζί με τους φίλους μου.

38.2

ΠΕΛΔΑΚ

Δεν ξέρω ποιοι είναι **γύρω μου**.
Θέλω να είμαι πάντα **δίπλα σου**.
Ποιος είναι **πίσω μας**;
Θα είμαστε πάντα **κοντά σας**.

Nem tudom, hogy kik vannak **körülöttem**.
Mindig **melletted** akarok lenni.
Ki van **mögöttünk**?
Mindig a **közeletekben** leszünk.

Να λες πάντα την αλήθεια **μπροστά μου**.
Παιδιά, **μπροστά σε μένα** μιλάτε;
Θα έρθεις αύριο **μαζί μου** στη θάλασσα;
Μαζί με σένα ναι, μαζί με τη Χριστίνα όχι. **Teveled** igen, Hrisztinával nem.

Mindig az igazat mondd **előttem**!
Gyerekek, **énelőttem** beszéltek?
Eljössz **velem** holnap a tengerre?
Teveled igen, Hrisztinával nem.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Το σπίτι μου είναι κοντά στο γραφείο του Κώστα.

Θέλω να είμαι πάντα κοντά σου.

Είναι μακριά η Βουδαπέστη από την Αθήνα;

Το γάλα είναι πάνω στο ψυγείο.

Ξέρεις εκείνη την οικογένεια που μένει απέναντί σας;

Η Μαρία είναι δίπλα σου. Δεν την βλέπεις;

Θα σας περιμένουμε μέσα στο σινεμά.

Η ζωή μαζί σου είναι όμορφη.

Η ταινία αρχίζει πριν από τις οχτώ και τελειώνει μετά από τις δέκα.

Είναι μαζί σας η κόρη του Κώστα;

Θα είστε στο σπίτι γύρω στις έξι το απόγευμα;

Szeretek együtt lenni a barátaimmal.

Nem tudom, mit gondol Janisz magában.

A repülőn az ablak mellett akarok lenni.

Ausztria Németország alatt van.

Messze laksz a belvárostól?

Otthon leszel kilenc óra után?

Az iskola előtt várlak.

A levél a könyv alatt van.

Nem szeretek távol lenni tőled.

Nikosz mögötted van. Látod?

Mit csináltok holnap este nyolc körül?

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Συγγνώμη, μήπως ξέρετε πού είναι η καφετέρια «Τα καλά αδέρφια»;
- Ξέρω περίπου πού είναι. Στην παραλία υπάρχουν πολλές καφετέριες. Η μία απ' αυτές θα είναι «Τα καλά αδέρφια».
- Είναι μεγάλη η παραλία. Με περιμένουν φίλοι εκεί. Μήπως ξέρετε πού ακριβώς είναι;
- Στη γωνία εκεί, έχει ένα βενζινάδικο. Το βλέπεις;
- Το βλέπω.

- Μετά από το βενζινάδικο στρίβεις δεξιά. Πας ευθεία. Μετά από το Ξενοδοχείο Μέγας Αλέξανδρος, στα φανάρια, στρίβεις αριστερά.
- Απέναντι από το ξενοδοχείο δεν έχει και ένα ταχυδρομείο;
- Έχει. Λοιπόν, στο ταχυδρομείο στρίβεις αριστερά. Κάπου εκεί, στην παραλία θα έχει μια πλατεία. Η καφετέρια, όπου σε περιμένουν οι φίλοι σου, είναι δίπλα σε μια πιτσαρία.
- Ευχαριστώ πολύ!

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Γιατί θέλει να πάει ο Κώστας στην καφετέρια;
- Πού τον περιμένουν οι φίλοι του;
- Μετά από το βενζινάδικο τι κάνει;
- Πού είναι το ταχυδρομείο;
- Τι έχει κοντά στην καφετέρια;
- Έχει ταχυδρομείο κοντά στο σπίτι σου; Πού είναι; Πώς μπορείς να πας εκεί;
- Από το σπίτι σου πώς πηγαίνεις στο σχολείο / στη δουλειά σου;
- Έχει καλές καφετέριες στην πόλη / στο χωριό σου; Πού κοντά είναι;
- Τώρα ποιος είναι δίπλα σου;
- Ποιοι μένουν δίπλα σας;
- Μετά τις οχτώ το πρωί είναι κάποιος στο σπίτι σας;

31. A SORSZÁMNEVEK

Mivel sorszámneveket 10 fölött egészen ritkán használunk, kezdő szinten bőven elegendő 24-ig megtanulni azokat:

1. πρώτος	7. έβδομος	13. δέκατος τρίτος	19. δέκατος ένατος
2. δεύτερος	8. όγδοος	14. δέκατος τέταρτος	20. εικοστός
3. τρίτος	9. ένατος	15. δέκατος πέμπτος	21. εικοστός πρώτος
4. τέταρτος	10. δέκατος	16. δέκατος έκτος	22. εικοστός δεύτερος
5. πέμπτος	11. ενδέκατος	17. δέκατος έβδομος	23. εικοστός τρίτος
6. έκτος	12. δωδέκατος	18. δέκατος όγδοος	24. εικοστός τέταρτος

A sorszámneveket ugyanúgy ragozzuk, mint az eddig tanult háromvégződésű mellékneveket: *πρώτος, πρώτη, πρώτο, δέκατος, τρίτος, δέκατη, τρίτη, δέκατο, τρίτο.*

A sorszámneveket a magyarral ellentétben nem számmal és ponttal, hanem számmal és a vonatkoztatott főnév neme szerinti végződéssel rövidítjük: 3. *emelet* – 3ος *όροφος*.

ΠΕΛΔΑΚ

Σε ποιον όροφο μένεις;

Μένω στο **δέκατο** όροφο.

Παρακαλώ ένα δίκλινο δωμάτιο στο **δεύτερο** όροφο.

Έχετε μονόκλινο δωμάτιο στον **πρώτο** όροφο;

Τι ώρα αρχίζει το **τέταρτο** μάθημα;

Εσύ είσαι ο **πρώτος** που το ρωτάει αυτό.

Πηγαίνω στη **δευτέρα** λυκείου.

Hányadik emeleten laksz?

A tizedik emeleten lakom.

Kérek egy kétágyas szobát a második emeleten.

Van egyágyas szobájuk az első emeleten?

Hánykor kezdődik a negyedik óra?

Te vagy a harmadik, aki ezt kérdezi.

Másodikos gimnazista vagyok.

34.1

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Έχουμε ένα μονόκλινο δωμάτιο στον τρίτο όροφο.

Το γραφείο είναι στο δεύτερο όροφο.

Εσύ είσαι ο πρώτος που το λέει αυτό.

Σε ποια τάξη πηγαίνεις;

Πηγαίνω στην τετάρτη τάξη.

Τι ώρα τελειώνει το δεύτερο μάθημα;

Hányadikon laktok?

Hányadikba jár a barátnőd bátyja?

Másodikos vagyok.

Te vagy a második nő, aki ezt kérdezi.

Az ötödiken lévő szoba nem tetszik.

Az első napom az iskolában nagyon jó volt (ήταν).

32. ΝΕΗΑΝΥ ΜΟΝΔΑΤ Α ΠΟΙΟΣ ΚΕΡΔΘ ΝΕΜΑΣ ΚΑΡΕΣΑΝ

Ki jelentésében sok példamondatban találkozhattunk már a melléknévi ragozású – egy szótagban ejtett, ezért hangsúlyjel nélkül írandó – **ποιος-α-ο** **κέρδθ νέμμάς**sal. Az alábbiakban főleg a magyar megfelelő ragozott alakjainak fordítására nézünk példákat:

Ποιος είναι στο τηλέφωνο;
Ποια είναι η γυναίκα του Νίκου;
Ποιοι θα είναι στο σπίτι σου;
Ποιον θέλετε, παρακαλώ;
Ποιανού είναι αυτό το αυτοκίνητο;
Σε ποιον πηγαίνετε;
Από ποιον είναι αυτό το δώρο;
Με ποιον θέλεις να πας στο σινεμά;
Για ποιον έφερές αυτό;

Ki van a telefonnál?
Ki Nikosz felesége?
Kik lesznek nálad?
Kit keres, kérem?
Kié ez az autó?
Kihez mentek?
Kitől van ez az ajándék?
Kivel akarsz moziba menni?
Kinek hoztad ezt?

Ποιο είναι το αγαπημένο φαγητό σου;

Kiválasztó jelentésben a **ποιος-α-ο** jellemzően a **melyik** **κέρδθ νέμμάς**sal fordítható, de olykor a **mi**, és mint ahogy az előző fejezetben láttuk, a **hánypadik** szavakkal is visszaadható a magyar jelentés:

Ποιο θέλεις; Αυτό ή εκείνο;
Ποια φούστα σου αρέσει;
Για ποιον άντρα μιλάτε;
Ποιο είναι το αγαπημένο χρώμα σου;
Ποιο είναι το αγαπημένο φαγητό σου;
Ποια είναι η πρωτεύουσα της Ουγγαρίας;
Σε ποιον όροφο μένετε;
Melyiket kéred? Ezt vagy azt?
Melyik szoknya tetszik?
Melyik férfiről beszéltek?
Mi a kedvenc színed?
Mi a kedvenc ételed?
Mi Magyarország fővárosa?
Hánypadik emeleten laktok?

Nézzünk még néhány, a **ποιος-βόλ** képzett νέμμάst:

ποιος	ki
κάποιος	valaki (határozatlan νέμμάs)
όποιος	aki (vonatkozó νέμμάs)

És még a fentihez hasonlóan:

τι	mi	πού	hol	πότε	mikor	πώς	hogy
κάτι	valami	κάπου	valahol	κάποτε	valamikor	κάπως	valahogy
ότι	ami	όπου	ahol	όποτε	amikor	όπως	ahogy

ΠΕΛΔΑΚ

Περιμένεις **κάποιον**;
 Μήπως ξέρει **κάποιος** πού μένει ο γιατρός;
 Νομίζω πως **κάποιο** βιβλίο είναι του Νίκου.
 Η Μαρία έχει **κάποιο** πρόβλημα.
Όποιος μπορεί, να πάει αύριο στο γραφείο.
 Ο Χρήστος ξέρει **κάτι** για το Σπύρο.
 Θα κάνεις **ό,τι** θέλεις.

Vársz **valakit**?
 Nem tudja véletlenül **valaki**, hogy hol lakik az orvos?
 Azt hiszem, hogy **valamelyik** könyv Nikoszé.
 Mariának van **valamilyen** problémája.
Aki tud, menjen holnap az irodába!
 Hrisztosz tud **valamit** Szpiroszról.
 Azt csinálsz majd, **amit** akarsz.

Κάπου θα πάμε, αλλά δεν ξέρω ακόμα πού.
 Να πάτε **κάποτε** και εσείς στην Αθήνα.
Όποτε θέλεις, μπορείς να έρθεις.
 Όχι ακριβώς, αλλά **κάπως** έτσι είναι.
 Θα κάνετε **όπως** θέλετε.

Valahova megyünk majd, csak még nem tudom, hova.
 Menjetek el **valamikor** ti is Athénba.
Amikor csak akarsz, jöhetsz.
 Nem pontosan, de **valahogy** így van.
 Úgy csináljátok majd, **ahogy** akarjátok.

Korábban feltűnhetett, hogy a *ποιος* hímnemének tárgyesetében megjelenik a **szónégi -v** (*ποιον*). Ez elsősorban a névmás önálló használatakor (*ki?*) jellemző, de jelzői helyzetében (*melyik?*) sem ritka. Ugyanez mondható még el – az eddig tanultak közül – az *αυτός-ή-ό, εκείνος-η-ο, κάποιος-α-ο, όποιος-α-ο* és *πόσος-η-ο* névmásokról is.

ΠΕΛΔΑΚ

Ποιον θέλετε, παρακαλώ;
Ποιον καθηγητή περιμένεις; **Αυτόν** που έρχεται τώρα
 ή **εκείνον** που διαβάζει την εφημερίδα;
 Συγγνώμη, περιμένετε **κάποιον**;
Πόσον καιρό μαθαίνετε ελληνικά;

Kit keres, kérem?
 Melyik tanárra vársz? Arra, aki most jön, vagy arra,
 aki az újságot olvassa?
 Elnézést, vár valakire?
 Mennyi ideje tanultok görögül?

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ποια εφημερίδα θέλετε;
 Με ποιες φίλες σου θα πας αύριο στο σινεμά;
 Οι κυρίες έχουν κάποια ερώτηση.
 Το ιατρείο είναι στην πλατεία όπου έχει και ένα βενζινάδικο.
 Μπορείτε να κάνετε μπάνιο όποτε θέλετε.
 Για ποιες φίλες σου μιλάς;
 Σε ποιο σχολείο πηγαίνεις;
 Σε ποια τάξη πηγαίνει η αδερφή σου;
 Η γυναίκα μου μαγειρεύει πάντα ό,τι της λέω εγώ.
 Όποιος ξέρει ελληνικά, θα έρθει μαζί μας.
 Ποιο λεξικό χρησιμοποιείτε;

Van valamilyen kérdés?
 Kitől van ez a könyv?
 Azt csinálhatsz, amit akarsz.
 Kik nem beszélnek itt angolul?
 Melyik barátaitokkal fogtok múzeumba menni?

Mi a kedvenc salátád?

Hányadik emeleten laksz?

Melyik múzeumba mész a baráti társasággal?

Melyik nadrágot kéred? Ezt vagy azt?

Valamelyik hely itt a barátnőmé.

Aki nem ért görögül, nem tudja, hogy mit mondok.

33. A MÍLYEN KÉRDŐ NÉVMÁS GÖRÖG MEGFELELŐI

A *milyen* az egyik leggyakrabban használt kérdő névmás. Fordításakor azonban nehézségekbe ütközhetünk, amit mutat, hogy görög megfelelője a következő három mondat mindegyikében más:

Milyen az autód?

Milyen autód van?

Milyen régi az autód?

Πώς είναι το αυτοκίνητό σου;

Τι αυτοκίνητο έχεις;

Πόσο παλιό είναι το αυτοκίνητό σου;

1. Πώς είναι;

Akkor tesszük fel ezt a kérdést, ha a jelzett dolog tulajdonsága, minősége felől érdeklődünk (pl. *kicsi, nagy*):

Milyen az autód? (*lassú-gyors*)

Milyen a szálloda? (*jó-rossz*)

Milyen Nikosz lakása? (*szép-csúnya*)

Πώς είναι το αυτοκίνητό σου; (*αργό-γρήγορο*)

Πώς είναι το ξενοδοχείο; (*καλό-κακό*)

Πώς είναι το σπίτι του Νίκου; (*όμορφο-άσχημο*)

2. Τι;

Főleg akkor kérdezünk a *τι* kérdő névmással, ha a jelzett dolog típusa, fajtája felől érdeklődünk:

Milyen autód van? (*Renault-Opel*)

Milyen lakása van Nikosznak?
(*garzon-kétszobás*)

Milyen nyelveken beszélsz?

Milyen színű a pulóvered?

Milyen márkájú a cipőd?

Τι αυτοκίνητο έχεις; (*Renault-Opel*)

Τι διαμέρισμα έχει ο Νίκος;
(*γκαρσονιέρα-δυάρι*)

Τι γλώσσες μιλάς;

Τι χρώμα είναι το πουλόβερ σου;

Τι μάρκα είναι τα παπούτσια σου;

3. Πόσο;

A kérdés valódi jelentése *mennyire*:

Milyen régi az autód?

Milyen messze van a város?

Milyen nagy a lakásod?

Πόσο παλιό είναι το αυτοκίνητό σου;

Πόσο μακριά είναι η πόλη;

Πόσο μεγάλο είναι το διαμέρισμά σου;

Ügyeljünk rá, hogy a határozói értelmű **πόσο** névmásra adott válaszban az *ilyen/olyan* fordítása **τόσο**:

*Nikosz autója nem **ilyen** régi.*

*Το αυτοκίνητο του Νίκου δεν είναι **τόσο** παλιό.*

*Én nem tudok **ilyen** jól görögül.*

*Εγώ δεν ξέρω **τόσο** καλά ελληνικά.*

Ezzel szemben a **τι** névmásra a melléknévi ragozású **τέτοιος-α-ο** válaszol:

*Nekem is **ilyen** autó van.*

*Και εγώ **τέτοιο** αυτοκίνητο έχω.*

*Maria pulóvere is **ilyen** színű.*

*Και το πουλόβερ της Μαρίας **τέτοιο** χρώμα είναι.*

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Τι μουσεία υπάρχουν στη Βουδαπέστη;

Πώς είναι το καινούργιο Μουσείο της Ακρόπολης;

Πώς είναι η καινούργια δασκάλα σας;

Πόσο μακριά είναι το ιατρείο από το ξενοδοχείο μας;

Τέτοιο αυτοκίνητο θέλω και εγώ.

Πώς είναι η Αθήνα τη νύχτα;

Ξέρετε πόσο όμορφη είναι η Ακρόπολη το βράδυ;

Με τι αυτοκίνητο θα πας στη γιαγιά σου;

Milyen színű a cipőd?

Milyen márkájú a telefonod?

Nikosz telefonja nem ilyen jó.

Milyen az új lakásotok? Tetszik a férjednek?

Milyen messze laksz az egyetemtől?

Ilyen autók van nektek is?

Gyerekek, milyen fagyit kértek?

Milyen szótárat használtok?

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Νίκο, πώς είναι το καινούργιο αυτοκίνητό σας;
- Πολύ καλό, αλλά δεν είναι καινούργιο. Είναι από τη Γερμανία.
- Τι μάρκα είναι;
- Opel.
- Χρώμα;
- Άσπρο. Και εσείς πόσα αυτοκίνητα έχετε, Κώστα;
- Έχουμε δύο. Και τα δύο (mindkettő) είναι ιταλικά. Και αυτά δεν είναι καινούργια, πέντε και επτά χρονών. Μου αρέσουν πολύ. Εσένα (neked) ποια είναι η αγαπημένη μάρκα σου;
- Δεν έχω αγαπημένη μάρκα. Μου αρέσουν όμως πολύ τα γιαπωνέζικα αυτοκίνητα.
- Και μένα (nekem is). ... Τα κορίτσια πού είναι;
- Μέσα στη θάλασσα. Πάμε για μπάνιο και εμείς! Τι λες;

Вálaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Πού είναι τα παιδιά τώρα; Τι κάνουν εκεί;
- Τι ξέρουμε για το αυτοκίνητο που έχει η οικογένεια του Νίκου;
- Τι αυτοκίνητα έχει η οικογένεια του Κώστα;
- Ποια είναι η αγαπημένη μάρκα των αγοριών;
- Ποιο είναι το αγαπημένο χρώμα σου;
- Ποιο είναι το αγαπημένο αυτοκίνητό σου;
- Ποιο είναι το αγαπημένο ουγγρικό φαγητό σου;
- Ποιο είναι το αγαπημένο ελληνικό φαγητό σου;
- Τι χρώμα είναι το παντελόνι / η φούστα σου;
- Τι χρώμα είναι το πουκάμισο / η μπλούζα σου;
- Από ποια χώρα είναι τα παπούτσια σου;

Gyakoroljuk az eddig vett nyelvtant és szókincset az alábbi kérdések megválaszolásával!

Σου αρέσει να ακούς ραδιόφωνο;

Τώρα ποιος είναι μπροστά σου, πίσω σου και δίπλα σου;

Πας για ύπνο αργά ή νωρίς;

Όταν πας στο σχολείο ή στη δουλειά, στην πρώτη γωνία στρίβεις δεξιά ή αριστερά, ή πας ευθεία;

Πόσα δωμάτια έχει ένα δωάρι;

Πόσα δωμάτια έχει το διαμέρισμά σας;

Πού θα πάτε διακοπές;

Τι κάνεις κάθε μέρα το πρωί;

Πες (mondj) μια καλή ιδέα!

Ξέρεις κολύμπι;

Ξέρεις να μαγειρεύεις; Αν ξέρεις, σου αρέσει;

Περίπου πόσα μουσεία έχει στην πόλη σου;

Πόσο μακριά μένεις από το κέντρο;

Χρησιμοποιείς λεξικά για τα μαθήματα ελληνικών;

Τι ώρα ξυπνάς κάθε μέρα;

Σου αρέσει να παίζεις ποδόσφαιρο (futballozni);

Ποια είναι η πατρίδα σου;

Το ιατρείο είναι κοντά ή μακριά από το σπίτι σου;

Τι λες, πληρώνουμε λίγο ή πολύ φόρο;

Όταν μαθαίνεις ελληνικά, χρησιμοποιείς υπολογιστή;

Στην οικογένειά σου ποιος πηγαίνει για ψώνια;

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ 5. ΚΕΦΑΛΑΙΑΣ

αλλάτι (το) *só*
 άλλος-η-ο *más(ik)*
 άνοιξη (η) *tavas*
 Απρίλιος (ο) *április*
 αρκετός-ή-ό *elég, elég sok*
 Αύγουστος (ο) *augusztus*
 βιβλιοθήκη (η) *könyvtár*
 βουλή (η) *parlament*
 Γαλλία (η) *Franciaország*
 γενέθλια (τα) *születésnap*
 γερμανικά *németül*
 γι' αυτό *ezért*
 γιορτάζω *ünnepel, névnapja van*
 γιορτή (η) *ünnep*: (ονομαστική) γιορτή *névnap*
 Δεκέμβριος (ο) *december*
 Δευτέρα (η) *hétfő*
 δίδυμοι (οι) *ikrek*
 (ο/η/το) δικός-ή-ό μου/σου/... (erős birtokos névmás)
az én/te/..., (az) enyém/tied/..., saját
 επειδή *mert, mivel*
 επόμενος-η-ο *következő*
 εποχή (η) *évszak, korszak*
 ζητάω *kér*
 ημέρα = μέρα
 ήμουν / ήσουν / ήταν *voltam / voltál / volt*
 θεία (η) *nagynéni*
 θείος (ο) *nagybácsi*
 Ιανουάριος (ο) *január*
 ίδιος-α-ο *ugyanolyan, ugyanaz*
 Ιούλιος (ο) *július*
 Ιούνιος (ο) *június*
 Ισπανία (η) *Spanyolország*
 ίσως *talán*
 καλοκαίρι (το) *nyár*
 καλύτερα *jobban, inkább*
 κάνει ζέστη *meleg van*
 κάνει κρύο *hideg van*
 κάρτα (η) *képeslap*
 κερνάω *megvendégek*
 κήπος (ο) *kert*
 κοντός-ή-ό *alacsony*
 Κυριακή (η) *vasárnap*
 μαθαίνω *tanít*
 Μάιος (ο) *május*
 Μάρτιος (ο) *március*
 μερικός-η-ο (többes számban) *néhány*
 μόνος-η-ο μου/σου/του/... *egyedül*
 μορφωμένος-η-ο *művelt*

Νοέμβριος (ο) *november*
 νοσοκομείο (το) *kórház*
 ξανθός-ή/ιά-ό *szőke*
 οδηγάω *vezet*
 Οκτώβριος (ο) *október*
 όλος-η-ο *minden(ki)*, (határozott névelővel) *egész*
 όνομα (το) *név*
 όσο *amennyire*
 παλτό (το) *kabát*
 παράδειγμα (το) *példa*: για παράδειγμα *például*
 Παρασκευή (η) *péntek*
 πάρτι (το) *parti, buli*
 Πάσχα (το) *húsvét*
 πεθερά (η) *anyós*
 πεθερός (ο) *após*
 Πέμπτη (η) *csütörtök*
 περασμένος-η-ο (el)múlt
 περισσότερο *jobban, inkább*
 πιο (a melléknévfokozás segédszava) *(leg)...bb*
 ποδοσφαιριστής (ο) *futballista*
 πουθενά *sehol, sehova*
 προηγούμενος-η-ο *előző*
 Σάββατο (το) *szombat*
 σαββατοκύριακο (το) *hétvége*
 σαν *mint*
 Σεπτέμβριος (ο) *szeptember*
 συνήθως *általában*
 σχεδόν *majdnem*
 Τετάρτη (η) *szerda*
 Τουρκία (η) *Törökország*
 τραγουδιστής (ο) *énekes*
 τραγουδίστρια (η) *énekesnő*
 Τρίτη (η) *kedd*
 υπουργός (ο/η) *miniszter*
 Φεβρουάριος (ο) *február*
 φθινόπωρο (το) *ősz*
 φορά *-szor/szer/ször, alkalom*
 φρέσκος-ια-ο *friss*
 φτωχός-ή/ιά-ό *szegény*
 χαμογελάω *mosolyog*
 χαρά (η) *öröm*
 χειμώνας (ο) *tél*
 χθες *tegnap*
 χρήσιμος-η-ο *hasznos*
 Χριστούγεννα (τα) *karácsony*
 χρόνια πολλά! (kb.) *sok boldogságot! Isten éltesen!*
 χωριάτικη (σαλάτα) (η) *görögсалáta*
 ψηλός-ή-ό *magas*

34. A GÖRÖG NYELV IDŐBEN ÉS TÉRBEN

A görög a legrégebbi írásbeliséggel rendelkező európai nyelv. Görögül beszélt Agamemnón népe közel három és fél évezreddel ezelőtt, akik még nem a mai betűket, hanem egy szótagírást, az úgynevezett lineáris B-t használták. A kiégett agyagtáblákon található jelek jelentését megfejtették, Görögország több múzeumában olvashatjuk azokat. Fontos adalékul szolgálnak a műkénéi civilizáció társadalmi viszonyainak megismeréséhez.

A ma is használt görög betűkkel több mint két és fél évezrede írnak. Az ógörögül lejegyzett irodalmi alkotások műveltségünk alapkövei, kultúrtörténeti jelentőségük, hatásuk a későbbi korokra megkérdőjelezhetetlen. Elég, ha csak az iskolai tanulmányainkra, vagy a különféle tudományágakban használt görög szavakra gondolunk, vagy éppen arra, hogy Szophoklész Antigonéjának mondanivalója bármikor aktuális lehet.

Az ógörög nyelv sosem volt egységes, különböző nyelvjárásokat különböztethetünk meg benne. Más dialektusban beszélt Leónidasz Spártában, mint Periklész Athénban, vagy a kisázsiai görögök az Égei-tenger partvidékén. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy pl. Platón attikai görög nyelvjárásának ismerete nem biztos, hogy elegendő lenne Pindarosz dóri dialektusban írt ódáinak megértéséhez.

A görög nyelv Nagy Sándor korától kezdett egységessé válni. A hellenizmus során világnyelvvé váló közös görög, a *koiné* – amelyen az Újszövetséget is írták – lett az újgörög nyelv alapja. Pontos évszámhoz kötni az ógörög nyelv végét vagy az újgörög kezdetét természetesen nem lehet, de biztosan mondhatjuk, hogy a görögök által az elmúlt fél évezredben – tehát a török korban, majd a felszabadulást követő időszakban – használt nyelv újgörögnek nevezhető, amely mind szókincsében, mind nyelvtanában számtalan szállal kötődik az ókoriak nyelvéhez.

Az idő múlása és a történelmi körülmények természetesen minden nyelvben nyomot hagynak. Ez alól a görög sem kivétel. Az évszázados velencei, majd török uralom emlékét a jövevényszavak őrzik. Ha azonban a görögöt a mai állapota szerint az ógöröghöz viszonyítjuk, megállapíthatjuk, hogy a nyelvtan ugyan sokat egyszerűsödött, a nyelv szerkezetét az idegen hatások nem befolyásolták jelentősen, s az újgörög szavak többsége is – azonos vagy módosult jelentéssel – az ógörögből származik. Tehát egy meglehetősen konzervatív nyelvvé váltunk.

Az alábbiakban két jelenséget szeretnénk vizsgálni. Egyrészt azt, hogy az ógörög milyen hatással volt a görög nyelv későbbi fejlődésre, másfelől, hogy az újgörögben milyen nyelvjárási sajátosságokkal találkozhatunk.

34.1 A TUDÓS HAGYOMÁNY HATÁSA AZ ÚJGÖRÖGRE

Kezdő szinten is felfigyelhettünk rá, hogy egy-egy szónak két alakja is van (*εφτά-επτά, εκατό-εκατόν*), vagy hogy ugyanarra a fogalomra a szövegkörnyezettől függően különböző szavakat találunk. Tudjuk például, hogy a *fehér* görögül *άσπρος-η-ο*, a *ház* az eddig tanultak szerint *σπίτι*, a washingtoni *Fehér Ház* görögül mégis *Λευκός Οίκος*, a boros palack címkéjén pedig az áll, hogy *λευκός οίνος*, noha tanultuk, hogy a *bor* görögül *κρασί*. De megfigyelhettük azt is, hogy a különböző nyelveken hasonló alakban meglévő nemzetközi elnevezések helyett a görögben valami teljesen más használatos: *hotel-ξενοδοχείο*, *parlament-βουλή*, *posta-ταχυδρομείο*, *miniszter-υπουργός* stb. Ezek a jelenségek többnyire az ógörög hatásának tudhatók be.

A görög nyelv művelői körében úgy a középkorban, mint az újkorban, változó intenzitással megvolt az a késztetés, hogy a hivatalos vagy írott, illetve az oktatásban használt nyelvet ne engedjék az ógörögtől, azon belül a művelt athéniai nyelvtől, az attikai dialektustól túlságosan eltávolodni. Ennek a tudós hagyománynak volt terméke a „tisztá nyelv”, az ún. *katharevusza*, amely a török uralom alól felszabadult független görög állam hivatalos nyelve lett. Másfél évszázadnak kellett eltelnie, amíg bebizonyosodott, hogy a nyelvújításban jelentős szerepet játszó, de olykor szélsőségesen archaizáló műnyelv nem alkalmas arra, hogy azt az emberek anyanyelvüknek tekintsék, és ennek megfelelően használják. Az írott és beszélt nyelv polémiaja az utóbbi győzelmével zárult, ami nem jelenti

azt, hogy a katharevuszát vesztésként kellene elkönyvelni. A ma egységes, választékos újjörög nyelv úgy szókincsében, mint alaktanában, sőt, hangtanában is nagyon sok olyan elemet tartalmaz, amely a tudós hagyománynak köszönhetően élvez teljes létjogosultságot. Különösen az alaktan vizsgálatánál, középhaladó és haladó szinten fogunk majd gyakran erre hivatkozni, legyen szó akár az igék és főnevek ragozásáról, az előjárósók vonzatáról, vagy éppen a hangsúlyozásról. Sőt, azokban az esetekben, amikor a magyarázat helyett megelégszünk majd azzal, hogy valami rendhagyó, nem árt, ha tudjuk, hogy az okok többnyire ide vezethetők.

Most csak egyetlen hangtani sajátosságra hívnánk fel a figyelmet. A **hangsúlytalan [i] hangok** a tudós hagyományból, tehát a katharevuszából származó szavaknál sosem viselkednek félhangzóként [j], úgy mint pl. az egy szótagban ejtett *ποιος, μια* szavaknál. Ellenkezőleg, azok **ejtése külön szótagban, mindig [i]**. Például: *πα-δι-ό-φω-vo* [paðiðfono], *οι-κο-γέ-νει-α* [ikog'ènia], *χρη-σι-μο-ποι-ώ* [hrisimopiò].

34.2 NYELVJÁRÁSI SAJÁTOSságOK AZ ÚJJÖRÖGBEN

Az ógörög nyelvjárási sokszínűsége az újjörögre már nem jellemző. A mai Görögország területén beszélt görög nyelv egységes, tehát egy peloponnészoszi, egy trákiai és egy krétai görög – ritka kivételektől eltekintve – még akkor is gond nélkül megérteti magát a másikkal, ha a beszédüket tájnyelvi jellegzetességek tarkítják. Az alábbiakban kettő-kettő olyan különbséget említünk meg, amelyekkel az Észak-, illetve Dél-Görögországba látogatók találkozhatnak:

- **Να σε φτιάξω καφέ;** *Elkészítselek (téged) kávénak?* – érthetnénk a kérdést, holott arról van szó, hogy Észak-Görögországban, pl. Makedóniában a személyes névmás birtokos esete (pl. σου) helyett – részeshatározói értelemben – tárgyesetet (σε) használnak. Tehát a mondat jelentése ott: *Készíts nekem kávé!*
- **Είκοσι ευρώ,** jóllehet a *hús* a tanulmányaink szerint *είκοσι*. Arról van szó, hogy úgyszintén Görögország északi felében, főleg vidéken, a hangsúlytalan [o]-ból [u] lesz, az [e]-ből [i], míg a hangsúlytalan [u] és [i] hangok kiesnek, tehát igazi tájszóval a szó kiejtve: [ikus].
- Ha **πού είναι το τσέντρο** [tséndro]; kérdéssel fordulnánk hozzánk *πού είναι το κέντρο*; helyett, akkor felmerülhet bennünk a gyanú, hogy a kérdező krétai. A déli szigeteken ugyanis az [e] és [i] hangok előtt a torokhangok nemcsak hogy meglágyulnak, de sziszegővé válnak. Ezért tűnhet a krétai tájszócsicsergősnek.
- **Αρέσκει σου;** - kérdezik Cipruson, hogy tetszik-e (*Σου αρέσει;*). Cipruson jellegzetesen, de akár más égei-tengeri szigeten is, a személyes névmás az ige előtti megszokott helyéről az ige mögé kerül.

35. A TÁRGYESET IDŐHATÁROZÓI JELENTÉSE

A *μιότα? mennyi ideje?* kérdésnél találkoztunk már a tárgyeset használatával: *Πόσον καιρό μένεις στην Ουγγαρία; Πόση ώρα με περιμένεις;*

A tárgyeset leggyakoribb időhatározói jelentésében a **mikor? (πότε;)** kérdésre ad választ:

Napszakoknál

το πρωί	reggel, délelőtt
το μεσημέρι	délben
το απόγευμα	délután
το βράδυ	este
την νύχτα	éjjel

A *mikor?* kérdésre adott válasznál a tárgyesetben álló **főnév elé ki kell tenni a határozott névelőt**, s ez érvényes a lenti példákra is.

Korábban már láthattuk, hogy ha a napszakot időponttal párosítjuk, akkor a magyarral ellentétben először az órát mondjuk, s csak utána a napszakot: *στις 7 το πρωί - reggel 7-kor, στις 8 το βράδυ – este 8-kor.*

Napoknál

την Δευτέρα	hétfőn
την Τρίτη	kedden
την Τετάρτη	szerdán
την Πέμπτη	csütörtökön
την Παρασκευή	pénteken
το Σάββατο	szombaton
την Κυριακή	vasárnap
το σαββατοκύριακο	hétvégén

A napok, hónapok és általában az ünnepek neveit nagy kezdőbetűvel kell írni.

Ηρόηαηοκνάλ

τον Ιανουάριο	januárban
τον Φεβρουάριο	februárban
τον Μάρτιο	márciusban
τον Απρίλιο	áprilisban
τον Μάιο	májusban
τον Ιούνιο	júniusban
τον Ιούλιο	júliusban
τον Αύγουστο	augusztusban
τον Σεπτέμβριο	szeptemberben
τον Οκτώβριο	októberben
τον Νοέμβριο	novemberben
τον Δεκέμβριο	decemberben

A hónapok tudós hagyományból származó fenti elnevezéseinél ügyelni kell arra, hogy az azokban szereplő *ι* (γιώτα) betűket nem [j] félhangzónak ejtjük, hanem önálló szótagot alkotó [i]-nek: *Ιούνιος* [i-ù-ni-os] ↔ *παιδιά* [peðjà].

Δάτομνάλ a napot – akár csak az órát – **σε ελöljáróσζόβαλ** fejezzük ki, a hónap birtokos esetben kerül, az évszám pedig névelő nélkül, semlegesnemenben változatlan marad. Szemléltetésül nézzük meg a *πότε γεννήθηκες; (mikor születtél?)* kérdésre adott válaszokat. *Γεννήθηκα (születtem)* ...

στις 19 Μαρτίου 2012 (δύο χιλιάδες δώδεκα)	2012. március 19-én
στις 17 Ιουλίου 2005 (δύο χιλιάδες πέντε)	2005. július 17-én
στις 23 (είκοσι τρεις) Μαρτίου 2001 (δύο χιλιάδες ένα)	2001. március 23-án
στις 8 Ιανουαρίου 1996 (χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι)	1996. január 8-án

Figyelem! Az *elsején*-t sorszámménvvel mondjuk: *την πρώτη Μαΐου május elsején.*

Évszakoknál

την άνοιξη
το καλοκαίρι
το φθινόπωρο
τον χειμώνα

tavasszal
nyáron
ősszel
télen

Évszámoknál

Το + évszám semlegesnemben: το 2003 (δύο χιλιάδες τρία) 2003-ban

Ünnepeknél

το Πάσχα
τα Χριστούγεννα

húsvétkor
karácsonykor

Jelzős szerkezeteknél

αυτό τον μήνα
αυτή την εβδομάδα

τον περασμένο μήνα
την περασμένη εβδομάδα
τον προηγούμενο μήνα
την προηγούμενη εβδομάδα

τον επόμενο μήνα
την επόμενη εβδομάδα

τον άλλο μήνα
την άλλη εβδομάδα

όλο τον μήνα
όλη την εβδομάδα

ebben a hónapban
ezen a héten

az elmúlt hónapban
az elmúlt héten
az előző hónapban
az előző héten

a következő hónapban
a következő héten

a jövő hónapban
a jövő héten

egész hónapban
egész héten

Τα επόμενα δύο χρόνια θα είμαι στην Αθήνα.

ΕΓΥΕΒ ΚΕΡΔΕΣΕΚΡΕ ΑΔΟΤΤ ΒΆΛΑΣΖΟΚΝΆΛ

Milyen sokáig? Mennyi ideig? Πόσον καιρό; Πόση ώρα; / Για πόσον καιρό; Για πόση ώρα;

Μία μέρα δε θα κάνω τίποτα.
Για μια μέρα δε θα κάνω τίποτα.

Egy napig (egy napon keresztül) nem fogok semmit csinálni.

Hányszor? Πόσες φορές;

μια φορά την ημέρα
τρεις φορές την εβδομάδα
τέσσερις φορές το μήνα
πολλές φορές
αρκετές φορές
μερικές φορές
λίγες φορές

naponta egyszer
hetente háromszor
havonta négyszer
sokszor
elég sokszor, elégszer
néhányszor, néha
kevészer

Milyen gyakran? Κάθε πόσο;

A κάθε jelentése minden (egyes). Egyes számot vonz, és időhatározói szerkezetben tárgyesettel áll:

κάθε μέρα	mindennap
κάθε εβδομάδα	minden héten
κάθε μήνα	minden hónapban
κάθε χρόνο	minden évben

Megjegyzendő, hogy a **mennyi időre?** és **mikorra?** kérdésekre a görögben a **για + tárgyeset** válaszol:

Θα πάω στην Αθήνα για τρεις μέρες .	Megyek Athénba három napra.
Παρακαλώ ένα εισιτήριο για την Τρίτη .	Kérek egy jegyet keddre.

ΠΕΛΔΑΚ

Τι ώρα φεύγει το τελευταίο τρένο **τη νύχτα**;
Ο Νίκος τελειώνει τη δουλειά του **στις έξι το πρωί**.
Υπάρχουν μουσεία που δεν ανοίγουν **τη Δευτέρα**.
Το τρένο φεύγει για την Αθήνα **την Παρασκευή**.
Πού θα πάτε **το σαββατοκύριακο**;
Τον Ιούλιο και **τον Αύγουστο** δεν έχει σχολείο.
Το νέο σούπερ-μάρκετ ανοίγει **στις 2 Ιουνίου**.
Γεννήθηκα **στις τρεις Μαΐου δύο χιλιάδες ένα**.
Η αδερφή μου γεννήθηκε **την πρώτη Ιανουαρίου**.
Ο αδερφός μου γεννήθηκε **στις πέντε Απριλίου**.
Πού θα πάτε διακοπές **το καλοκαίρι**;
Την άνοιξη θα έχουμε πολλή δουλειά στον κήπο.
Ξέρεις πού θα είσαι **το δύο χιλιάδες είκοσι ένα**;
Τα Χριστούγεννα θα πάω στο θείο μου.
Αυτή την εβδομάδα θα είμαι ακόμα στο σπίτι.
Πού ήσουν **τον προηγούμενο μήνα**;
Τις περασμένες μέρες δεν ήμουν στην Ουγγαρία.
Τα επόμενα δύο χρόνια θα είμαι στην Αθήνα.
Την άλλη εβδομάδα δεν θα έχει σχολείο.
Όλη την εβδομάδα θα είμαστε στην Ελλάδα.
Δύο μέρες δεν θα πάω στο σχολείο.
Για πόση ώρα δεν θα έχει νερό;
Για την Αθήνα έχει τρένα **τρεις φορές την ημέρα**.
Έχω προπόνηση **τέσσερις φορές την εβδομάδα**.
Πολλές φορές δεν καταλαβαίνω τι λες.
Είναι **πολλοί** που πάνε στην Ελλάδα **κάθε χρόνο**.
Είναι **αρκετοί** που τρώνε **πέντε φορές την ημέρα**.
Υπάρχουν **μερικοί** που δεν τρώνε **το βράδυ**.
Υπάρχουν μόνο **λίγοι** που δεν τρώνε **το πρωί**.
Κάθε μήνα πηγαίνω στην Ελλάδα.
Για πόσον καιρό θα πας στην Αθήνα;

Hánykor indul az utolsó vonat éjszaka?
Nikosz reggel hatkor fejezi be a munkáját.
Vannak olyan múzeumok, amelyek nem nyitnak ki hétfőn.
A vonat pénteken indul Athénba.
Hova mentek a hétvégén?
Júliusban és augusztusban nincs iskola.
Az új szupermarket június 2-án nyit.
2001. május 3-án születtem.
A lánytestvérem január 1-jén született.
A fiútestvérem április 5-én született.
Hova mentek nyáron nyaralni?
Tavasszal sok dolgunk lesz a kertben.
Tudod, hol leszel 2021-ben?
Karácsonykor elmegyek a nagybátyámhoz.
Ezen a héten még otthon leszek.
Hol voltál az előző hónapban?
Az elmúlt napokban nem voltam Magyarországon.
A következő két évben Athénban leszek.
A jövő héten nem lesz iskola.
Egész héten Görögországban leszünk.
Két napig nem megyek iskolába.
Mennyi ideig nem lesz víz?
Athénba naponta háromszor van vonat.
Hetente négyszer van edzésem.
Sokszor nem értem, hogy mit mondasz.
Sokan vannak, akik minden évben mennek Görögországba.
Élég sokan vannak, akik naponta ötször esznek.
Vannak néhányan, akik este nem esznek.
Csak kevesen vannak, akik reggel nem esznek.
Minden hónapban járok Görögországba.
Mennyi időre mész Athénba?

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Τι θα κάνεις την Κυριακή;

Μου αρέσει να βλέπω τηλεόραση το βράδυ.

Θα είστε στο σπίτι το απόγευμα;

Πού θα είστε το Σάββατο το πρωί;

Η ταινία αρχίζει στις εννιά το βράδυ.

Δεν πρέπει να βλέπεις τηλεόραση κάθε μέρα.

Δουλεύω όλη την ημέρα από το πρωί μέχρι το βράδυ.

Πού θα είσαι τον άλλο μήνα;

Για πόσες μέρες θα πάτε στη θάλασσα;

Ο πατέρας μου γεννήθηκε την πρώτη Μαρτίου, εγώ στις είκοσι μία Απριλίου.

Ο Χρήστος παίζει στον υπολογιστή τρεις-τέσσερις ώρες κάθε μέρα.

Όλο το χειμώνα θα είμαστε στη Γαλλία.

Δεν μου αρέσει να πηγαίνω στη βιβλιοθήκη το καλοκαίρι.

Τα Χριστούγεννα θα είμαι μαζί με την οικογένειά μου.

Πηγαίνουμε στη βιβλιοθήκη δύο φορές την εβδομάδα.

Τον Αύγουστο θα πάμε στην Ισπανία.

Mindennap olvasol újságot?

Hétfőn nem tudok iskolába menni.

Hány órakor indulsz el otthonról reggel?

Délben otthon eszünk.

Az iskola ősszel kezdődik, ezért nem szeretem a szeptembert.

Tavasszal megyek Törökországba négy napra.

A születésnapom június 26-án van.

Hetente hányszor van edzésed?

Két jegyet, legyen szíves, vasárnapra!

Egész nap nem látlak.

Hol voltál (ήσουν) az előző héten?

Miért nem voltál edzésen az előző alkalommal?

Évente hányszor jársz Spanyolországba?

Hol leszel 2020-ban?

Mit csináltok a jövő héten?

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Παιδιά, σήμερα κερνάω εγώ.
- Γιορτάζουμε κάτι;
- Τα γενέθλιά μου.
- Χρόνια πολλά, Κώστα, να τα εκατοστήσεις (kb. élő száz évig)! Πόσων χρονών είσαι;
- Είκοσι. Γεννήθηκα στις είκοσι μία Μαΐου χίλια εννιακόσια ενενήντα εφτά.
- Δίδυμοι! Ξέρεις και ώρα;
- Τέσσερις και δέκα το πρωί. Κάθε φορά όταν γιορτάζουμε, η μητέρα μου μας λέει πώς γεννήθηκα στο νοσοκομείο. Ο πατέρας μου και εγώ το ακούμε με χαρά. Μου αρέσουν πολύ αυτές οι ιστορίες. Όλοι μια φορά το χρόνο έχουμε γενέθλια! Νομίζω ότι τα γενέθλια είναι γιορτή της μητέρας. Αλλά και εσύ, Ελένη, σήμερα δεν γιορτάζεις το όνομά σου;
- Ναι. Σήμερα γιορτάζουν η Ελένη ... και ο Κώστας. Κώστα, και πάλι, χρόνια πολλά!
- Χρόνια πολλά, Ελένη!

Βάλεσζολζυλκ α φετλ σζοβεγ αλπζάν αζ αλάββλ κέρδεσεκρε!

- Τλ γλορτάζελ ο Κώστας; Γλορτάζελ μόνο τα γενέθλλλά του;
- Πότε γεννήθηκε ο Κώστας;
- Όταν γλορτάζελ ο Κώστας τα γενέθλλλά του με τους γονείς του, τλ ιστορία ακούελ κάθε φορά;
- Ποιος γλορτάζελ την ίδλα μέρα και τλ;

- Εσύ πότε γεννήθηκες;
- Πότε γεννήθηκε ο πατέρας σου και η μητέρα σου;
- Πώς σε λένε;
- Πότε γιορτάζεις το όνομά σου;
- Με ποιους και πώς γιορτάζεις;
- Τι λένε στην Ελλάδα όταν γιορτάζουν κάτι;
- Ξέρεις στην Ελλάδα τι γιορτάζουν πιο πολύ (jobban): τα γενέθλια ή το όνομα;
- Εσύ τι γιορτάζεις πιο πολύ, το όνομά σου ή τα γενέθλιά σου;

36. MELLÉKNÉVFOKOZÁS A ΠΙΟ SEGÉDSZÓVAL

A melléknévnek három fokáról szokás beszélni. **Alap-, közép- és felsőfokról:** *szép – szebb – legszebb*

A görögben a közép- és felsőfok kifejezése roppant egyszerű: ehhez a **πιο** **szócska** van segítségünkre, valamint felsőfokban a **határozott névelő**:

όμορφος *szép*
πιο όμορφος *sebb*
ο πιο όμορφος *a legszebb*

A **πιο** szócskát nem ragozzuk. A határozott névelő és a melléknév végződése természetesen a vonatkoztatott szó nemétől, számától és esetétől függ:

Ο Αλέξανδρος είναι **κοντός**. Alexandrosz **alacsony**.
 Ο Αλέξανδρος είναι **πιο κοντός**. Alexandrosz **alacsonyabb**.
 Ο Αλέξανδρος είναι **ο πιο κοντός**. Alexandrosz **a legalacsonyabb**.

Η Κατερίνα είναι **ψηλή**. Katerina **magas**.
 Η Κατερίνα είναι **πιο ψηλή**. Katerina **magasabb**.
 Η Κατερίνα είναι **η πιο ψηλή**. Katerina **a legmagasabb**.

Τα παιδιά είναι **έξυπνα**. A gyerekek **okosak**.
 Τα παιδιά είναι **πιο έξυπνα**. A gyerekek **okosabbak**.
 Τα παιδιά είναι **τα πιο έξυπνα**. A gyerekek **a legokosabbak**.

A **felsőfok** mellett sokszor birtokos esettel vagy elöljárós szerkezettel találkozunk:

Εσύ είσαι **ο πιο καλός ποδοσφαιριστής του κόσμου**. Te vagy a világ legjobb futballistája.
 Εσύ είσαι **ο πιο καλός ποδοσφαιριστής στον κόσμο**. Te vagy a legjobb futballista a világon.
 Εσύ είσαι **ο πιο καλός ποδοσφαιριστής απ' όλους**. Te vagy a legjobb futballista mindenki között.

58.

A melléknév fokozás egy másik, kissé nagyobb odafigyelést igénylő módja a **-τερος** **képző** alkalmazása. Ezzel középfaladó szinten ismerkedünk meg, addig nézzünk példát néhány melléknév fokozására:

όμορφος → ομορφότερος
 μικρός → μικρότερος
 καλός → καλύτερος
 πολύς → περισσότερος

A **határozószót** a melléknévhez hasonlóan a **πιο** szócskával fokozzuk, a felsőfokról viszont csak a szövegkörnyezet árulkodik, hiszen ott határozott névelőt nem használunk:

Ποιο φαγητό σου αρέσει **πιο πολύ**;

Ποια γλώσσα ξέρεις **πιο καλά**;

Melyik étel ízlik **jobban / a legjobban**?

Melyik nyelvet tudod **jobban / a legjobban**?

Fokozott melléknévvel és határozószóval többnyire hasonlító szerkezetekben találkozunk, ahol a **hasonlítást** legtöbbször az **από** elöljárószóval fejezzük ki:

Η Κατερίνα είναι **πιο ψηλή από** την Εύα.

Η Κατερίνα είναι **πιο ψηλή από** όλα τα κορίτσια.

Το τζατζίκι μου αρέσει **πιο πολύ από** την χωριάτικη.

Το τζατζίκι μου αρέσει **πιο πολύ από** όλες τις σαλάτες.

Katerina magasabb Évánál.

Katerina magasabb minden lánynál.

A tzatzikit jobban szeretem a görögsalátánál.

A tzatzikit jobban szeretem minden salátánál.

Görögre fordításkor ügyeljünk arra, hogy a magyar **jobban** szó két különböző határozószó középfoka:

jól → **jobban**: καλά → **πιο καλά** (καλύτερα):

nagyon → **jobban**: πολύ → **πιο πολύ** (περισσότερο):

Εγώ το ξέρω **πιο καλά** (καλύτερα).

Αυτό μου αρέσει **πιο πολύ** (περισσότερο).

ΠΕΛΔΑΚ

Αυτό το τηλέφωνο είναι **πιο ακριβό**.

Αυτό το τηλέφωνο είναι **πιο ακριβό από** το άλλο.

Αυτό το τηλέφωνο είναι **το πιο ακριβό**.

Αυτό είναι **το πιο ακριβό** τηλέφωνο στο μαγαζί.

Η χωριάτικη είναι **πιο νόστιμη**.

Η χωριάτικη είναι **πιο νόστιμη από** το τζατζίκι.

Η χωριάτικη είναι **η πιο νόστιμη** σαλάτα.

Ο Κώστας ξέρει **πιο καλά** αγγλικά.

Ο Κώστας ξέρει **πιο καλά** αγγλικά από τον Νίκο.

Ο Κώστας ξέρει **καλύτερα** αγγλικά από όλους μας.

Ποιος ξέρει **καλύτερα** αγγλικά στην τάξη;

Τα ελληνικά φαγητά μου αρέσουν **πιο πολύ**.

Τα ελληνικά φαγητά μου αρέσουν **πιο πολύ από** τα ουγγρικά.

Τα ελληνικά φαγητά μου αρέσουν **περισσότερο**
από όλα τα φαγητά.

Ποια φαγητά σου αρέσουν **περισσότερο**;

Ez a telefon drágább.

Ez a telefon drágább a másikinál.

Ez a legdrágább telefon.

Ez a legdrágább telefon az üzletben.

A görögsaláta finomabb.

A görögsaláta finomabb a tzatzikinél.

A görögsaláta a legfinomabb saláta.

Kosztasz jobban tud angolul.

Kosztasz jobban tud angolul Nikosznál.

Kosztasz jobban tud angolul mindannyiunknál.

Ki tud a legjobban angolul az osztályban?

A görög ételek jobban ízlenek.

A görög ételek jobban ízlenek a magyaroknál.

A görög ételek minden ételnél jobban ízlenek.

Melyik ételek ízlenek a legjobban?

37. HASONLÍTÓ SZERKEZETEK (I.)

Az előző fejezetben megismerkedtünk a leggyakrabban használt hasonlító szerkezettel (**πιο ... από** + tárgyeset). Az alábbiakban azt nézzük át, hogyan fejezhetjük ki legegyszerűbben – alapfokkal – a **hasonlóságot** és az **azonosságot**, valamint – középfokkal – a **különbözőséget**.

A példamondatoknál látni fogjuk azt, amit korábban már többször megtapasztaltunk, nevezetesen, hogy a görög összetett mondatban a főmondatból sokszor hiányzik az **utalószó**, továbbá, hogy a tagmondatok közötti **vesszőhasználat** nem annyira következetes, mint a magyarban: *Είσαι έξυπνος σαν την κόρη μου.* – **Olyan** okos vagy, mint a lányom.

37.1 HASONLÓSÁG

– (...) **σαν + tárgyeset**

olyan (+ melléknév/határozószó), **mint**
úgy + ige, **mint**

Είσαι **σαν** τον αδερφό σου.

Είσαι όμορφη **σαν** τη μητέρα σου.

Γράφεις όμορφα **σαν** τον πατέρα σου.

Μιλάς **σαν** τον φίλο σου.

Olyan vagy, **mint** a testvéred.

Olyan szép vagy, **mint** az anyukád.

Olyan szépen írsz, **mint** az apukád.

Úgy beszélsz, **mint** a barátod.

– **τόσο ... όσο**

olyan/annyira + melléknév/határozószó, **mint** (amennyire)

Δεν είσαι **τόσο** έξυπνος **όσο** ο αδερφός σου.

Δεν γράφεις **τόσο** όμορφα **όσο** ο πατέρας σου.

Nem vagy **annyira** okos, **mint** a testvéred.

Nem írsz **olyan** szépen, **mint** az apukád.

A **τόσο ... όσο** párt akkor használjuk, ha a **hasonlóság mértékét** hangsúlyozzuk.

37.2 AZONOSSÁG

– **το ίδιο ... με + tárgyeset / όπως**

ugyanolyan/ugyanannyira + melléknév/határozószó, **mint**

Είσαι **το ίδιο** όμορφη **με** τη μητέρα σου.

Γράφεις **το ίδιο** όμορφα **με** τον πατέρα σου.

Μιλάς **το ίδιο** καλά ελληνικά **όπως** η φίλη σου.

Ugyanolyan szép vagy, **mint** az anyukád.

Ugyanolyan szépen írsz, **mint** az apukád.

Ugyanolyan jól beszélsz görögül, **mint** a barátnőd.

Είσαι **το ίδιο** όμορφη **με** τη μητέρα σου.

37.3 KÜLÖNBÖZŐSÉG

– **πιο ... από + tárgyeset**

...-bb(an/en) ...-nál/nél, mint

Η Μαρία είναι **πιο όμορφη από** την Ελένη.

Η Μαρία διαβάζει **πιο όμορφα από** την Ελένη.

Maria sze**bb** Eleninél.

Maria sze**bben** olvas Eleninél.

– **πιο ... απ' ό,τι**...-bb(an/en), **mint**

Τα ελληνικά είναι **πιο εύκολα απ' ό,τι** νομίζεις.
 Ξέρεις **πιο καλά αγγλικά απ' ό,τι** ο Νίκος γερμανικά.
 Σήμερα κάνει **πιο πολύ κρύο απ' ό,τι** χθες.
 Αύριο θα **κάνει πιο πολλή ζέστη απ' ό,τι** σήμερα.
 Σε αγαπώ **πιο πολύ απ' ό,τι** η Μαρία.

A görög nyelv könnye**bb, mint** gondolod.
 Job**ban** tudsz angolul, **mint** Nikosz németül.
 Ma hidege**bb** van, **mint** tegnap.
 Holnap melege**bb** lesz, **mint** ma.
 Job**ban** szeretlek, **mint** (ahogy) Maria (szeret).

Az **απ' ό,τι** főleg **tagmondatok**, illetve **határozók összehasonlítására** szolgál. Jól látszik ez az utolsó példamondatnál. Nézzük meg, hogyan értelmezhetnénk ugyanezt a mondatot, ha a hasonlítást az *από* elöljárószóval végeznénk:

Σε αγαπώ πιο πολύ από τη Μαρία.

Jobban szeretlek Mariánál. / Jobban szeretlek, mint Maria.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Η Βουδαπέστη μου αρέσει πιο πολύ από την Αθήνα.

Η Βουδαπέστη μου αρέσει πιο πολύ απ' ό,τι η Αθήνα στον Νίκο.

Μιλάς πιο καλά ελληνικά από τον Κώστα.

Είσαι σαν όλους τους άντρες.

Σε αγαπώ το ίδιο όπως τον αδερφό σου.

Τι σ' αρέσει περισσότερο: το γάλα ή το τσάι;

Η Αθήνα είναι πιο μακριά από τη Λαμία απ' ό,τι η Κατερίνη από τη Θεσσαλονίκη.

Σήμερα κάνει πιο πολύ κρύο απ' ό,τι χθες.

Σε αγαπώ πιο πολύ απ' όλους.

Γράφεις ελληνικά σαν το δάσκαλό σου.

Μιλάς το ίδιο άσχημα με τον αδερφό σου.

Makó közelebb van Szegedhez, mint Katerini Lamiához.

Fáradtabb vagyok, mint tegnap.

Athén nagyobb Budapestnél.

Nikosz ugyanolyan jó tanuló, mint a bátyja.

A német nyelv nem olyan, mint a görög.

Úgy csinálsz, mint a testvéred: nem hallasz semmit.

Olyan sokat beszélsz, mint a feleséged.

Ez a szín jobban tetszik a másiknál.

Jobban beszélsz görögül, mint egy éve.

Görögország nagyobb Magyarországnál.

Maria olyan, mint az anyja: szép és művelt.

Olyan messze van Szeged Budapesttől, mint Larisza (η Λάρισα) Thesszalonikitől.

Olyan vagy, mint a többiek.

A görögsaláta jobban ízlik a tatzikinél.

38. A SZEMÉLYES NÉVMÁS TÁRGY- ÉS BIRTOKOS ESETÉNEK ERŐS ALAKJAI

A személyes névmás tárgy- és birtokos esetének tanulásakor megfigyelhettük, hogy a névmás hangsúlytalan alakjait – ezt gyenge alaknak neveztük (pl. *με, σε, μου, σου*) – a magyar többnyire tárgyas igei személyraggal fejezi ki (*várlak [téged]* – *σε περιμένω, látom [valamit]* – *το βλέπω*), vagy egyszerűen nem is jelöli (*ízlik [nekem]* – *μου αρέσει*). Tárgy- és birtokos esetben a személyes névmás hangsúlyos, tehát erős alakjait **nyomatékosítás** kifejezésére, valamint **elöljárószók után** használjuk.

38.1 KÉPZÉSÜK

Tárgyeset Gyenge alak	Tárgyeset Erős alak	Birtokos eset Erős alak	Birtokos eset Gyenge alak
με →	(ε)μένα		← μου
σε →	(ε)σένα		← σου
τον →	αυτόν	αυτού	← του
την →	αυτήν	αυτής	← της
το →	αυτό	αυτού	← του
μας →	(ε)μάς		← μας
σας →	(ε)σάς		← σας
τους →	αυτούς	αυτών	← τους
τις →	αυτές		
τα →	αυτά		

A fenti táblázatból látható, hogy a személyes névmás erős alakjának tárgy- és birtokos esete a 3. személy kivételével megegyezik.

1. és 2. személyben a **szókezdő ε-elhagyható**, ha a szó előtt vele egybeejtett, magánhangzóra végződő előljárószó áll: σε εμένα → σε μένα (vagy σ' εμένα), από εσένα → από σένα, με εμάς → με μας (vagy μ' εμάς), για εσάς → για σας.

A birtokos eset 3. személyét hallhatjuk így is: αυτού – αυτουνού, αυτής – αυτηνής, αυτού – αυτουνού, αυτών – αυτωνών.

38.2 HASZNÁLATUK

1. Nyomatékosításnál

Ποιον περιμένεις;

Εσένα.

Εμένα περιμένεις; / Περιμένεις **εμένα**;

Όχι **εσένα**, **αυτόν**.

Το αγαπημένο χρώμα μου είναι το μπλε. **Εσένα**;

Εμένα το πράσινο.

Kit vársz?

Téged.

Engem vársz?

Nem **téged**, **őt**.

A kedvenc színem a kék. **Neked**?

Nekem a zöld.

Gyakori jelenség a közvetlen (kit?) vagy közvetett (jellemzően kinek?) **tárgy megkettőzése** a rá vonatkozó személyes névmás gyenge alakjával: pl. εμένα με, εσένα σε, τον Νίκο τον, της Μαρίας της. Ezzel egy kis színt kap a mondat, hiszen valamelyik mondatrész – érdekes módon pont nem az, amelyiket megkettőzzük – enyhe nyomatékot kap:

Εμένα με λένε Νίκο. **Εσένα** πώς σε λένε;

Εμένα δε μου αρέσει η Αθήνα. Εσένα;

Τον Νίκο τον βλέπεις;

Της Μαρίας της το είπες;

Engem Nikosznak hívnak. Téged hogy hívnak?

Nekem nem tetszik Athén. Neked?

Látod Nikoszt?

Mariának mondtad?

Αυτό είναι για σένα.

2. Elöljárószók után (a tárgyeset)

Είμαι πιο μεγάλος **από σένα**.

Είσαι πιο όμορφη **από μένα**.

Αυτό είναι **για σένα**.

Δεν ξέρεις πολλά **για μένα**.

Χωρίς εσάς δε θα πάμε πουθενά.

Οι Έλληνες δεν είναι **σαν εμάς**.

Nagyobb vagyok nálad.

Szebb vagy nálam.

Ez a tied.

Nem tudsz sokat rólam.

Nélkületek nem megyünk sehova.

A görögök nem olyanok, mint mi.

Az **összetett elöljárószók**nál láttuk, hogy ha azokat személyes névmás követi, akkor elmarad az elöljárószói utótag, a névmás gyenge alakja pedig birtokos esetben kerül: *κοντά σου, μπροστά σου*. Az összetett elöljárószó és a személyes névmás kombinációjának másik lehetősége az, ha a teljes összetett elöljárós szerkezet után a személyes névmás erős alakjának tárgyesetét használjuk. Ilyenkor az elöljárós szerkezet többnyire **nyomatékos hordoz**:

Μαρία, είναι δίπλα σου η τσάντα;

Όχι, είναι **δίπλα σε σένα**.

Είναι πίσω μου ο Νίκος;

Όχι, είναι πίσω **από μένα**.

Maria, melletted van a táska?

Nem, **temelletted** van.

Mögöttem van Nikosz?

Nem, **énmögöttem** van.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ποιον αγαπάς, εμένα ή τον Κώστα;

Σε ξέρω πιο καλά από αυτόν.

Τι ξέρετε για μας;

Είναι από μένα αυτή η κάρτα;

Δε μ' αρέσει να μιλάω για σένα.

Χωρίς εσάς δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα.

Δεν βλέπεις τον Κώστα; Είναι ακριβώς δίπλα σου, όχι μπροστά σε μένα.

Εσένα σου αρέσει να μαθαίνεις ελληνικά;

Ο Νίκος δεν είναι σαν εσένα.

Με σένα θέλω να πάω στο σινεμά, όχι με τον αδερφό σου.

Tessék, ez a tiéd!

Maria jobban tud angolul, mint te.

Olyan vagy, mint én.

Én nem szeretek iskolába járni. És te?

Engem Vaszilisznek hívnak. Téged?

Téged várlak, nem a barátnődet.

Nélküled nem szép az élet.

Nem tudok sokat rólad.

A testvéred ugyanolyan csúnyán beszél, mint te.

39. AZ „ERŐS” BIRTOKOS NÉVMÁS

A „gyenge birtokos névmásról” azt tanultuk, hogy az a birtok után álló személyes névmás birtokos esetével egyezik meg (pl. *μου, σου*), s a magyar megfelelője a birtokos személyjel: *az autóm* = *το αυτοκίνητό μου*. A „gyenge birtokos névmás” használatára akkor kerül sor, ha nem a birtoklást hangsúlyozzuk. Ezzel szemben **„erős” birtokos névmást** használunk akkor, ha a birtoklásra – tulajdonképpen a birtokosra – nyomaték kerül:

ez az autóm ↔ *ez az én autóm*
ez az autó az enyém

A nyomatékos birtoklást az **(ο/η/το) δικός-ή-ό μου/σου/...** összetett névmással fejezzük ki, amelyből a melléknévi ragozású **δικός a birtok nemét, számát és esetét fejezi ki:**

το δικό μου αυτοκίνητο	<i>az én autóm</i>
τα δικά μου αυτοκίνητα	<i>az én autóim</i>

A birtokos esetben álló személyes névmás, azaz az „erős” birtokos névmás utótagja **(μου/σου/...) a birtokosra utal:**

το δικό μου αυτοκίνητο	<i>az én autóm</i>
το δικό του αυτοκίνητο	<i>az ő autója (hímneműé)</i>
το δικό της αυτοκίνητο	<i>az ő autója (nőneműé)</i>

PÉLDÁK

Το δικό μου αυτοκίνητο είναι κόκκινο.	<i>Az én autóm piros.</i>
Το δικό σου τι χρώμα είναι;	<i>A tied milyen színű?</i>
Το δικό μου είναι κίτρινο.	<i>Az enyém sárga.</i>
Η δική μου τσάντα είναι από την Ιταλία.	<i>Az én táskám Olaszországból van.</i>
Η δική σου από πού είναι;	<i>A tied honnan van?</i>
Η δική μου είναι από την Ουγγαρία.	<i>Az enyém Magyarországról van.</i>
Η δικιά μου θεία είναι πλούσια.	<i>Az én nagynénim gazdag.</i>
Η δικιά σου πώς είναι;	<i>A tied milyen?</i>
Η δικιά μου είναι φτωχιά αλλά καλή.	<i>Az enyém szegény, de jószagos.</i>
Η δικιά μου κόρη είναι ξανθιά.	<i>Az én lányom szőke.</i>
Οι δικές σου;	<i>A tieid?</i>
Και οι δικές μου είναι ξανθές.	<i>Az enyéme is szőkék.</i>

40.3

*Η δική μου τσάντα είναι από την Ιταλία.
Η δική σου από πού είναι;*

Elhagyjuk a határozott névelőt (ο/η/το), ha a δικός-ή-ό μου/σου/... szerkezet az állítmány része (kié?), illetve ha azt *saját* jelentésben használjuk:

Ποιανού είναι αυτό το παντελόνι;

Δεν ξέρω, **δεν είναι δικό μου**.

Μήπως **είναι δικά σας** αυτά τα βιβλία;

Ναι, **είναι δικά μας**.

Δεν έχω **δικό μου αυτοκίνητο**.

Ο Νίκος έχει **δικό του σπίτι**.

Κιέ ez a nadrág?

Nem tudom, nem az enyém.

A tieitek esetleg ezek a könyvek?

Igen, a mieink.

Nincs saját autóm.

Nikosznak van saját lakása.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Είναι δικά σου αυτά τα μπλουζάκια; - Ναι, είναι δικά μου.

Η δική σου φούστα μου αρέσει πιο πολύ από τη δική μου.

Η δική μου γυναίκα είναι ωραία. - Η δικιά μου είναι ωραία και έξυπνη.

Ο δικός σου άντρας μιλάει αγγλικά;

Νομίζω ότι αυτές οι κάλτσες είναι δικές σου.

Παιδιά, είναι δικά σας αυτά τα παπούτσια;

Το δικό μας αυτοκίνητο είναι από τη Γερμανία. Το δικό σας από πού είναι;

Είναι δικό σου αυτό το αυτοκίνητο; - Ναι, αλλά δεν το χρησιμοποιώ.

Η ξανθιά κοπέλα δεν έχει ακόμα δικό της σπίτι.

Az én ingem kék. A tied milyen színű? - Az enyém zöld.

A te férjed jobban vezet, mint az enyém.

A lakásunk a tettek fölött van.

Nekem tetszik a ti autótok. Neked a mienk?

A te cipőd szebb az enyémnél.

Maria, tied ez a fehér blúz?

Nem az enyém a telefon, de én használok.

Van saját lakásod?

A mi autónk nagyobb a tieteknél.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Νίκο, μήπως είναι δικό σου αυτό το ελληνοουγγρικό λεξικό πάνω στο τραπέζι;
- Όχι, δεν είναι δικό μου. Έχω και εγώ το ίδιο, αλλά το δικό μου είναι πιο καινούργιο. Είναι πολύ καλό λεξικό, το χρησιμοποιώ πολύ.
- Πόσον καιρό μαθαίνεις ουγγρικά; Και πώς είναι; Είναι δύσκολα;
- Ουγγρικά με μαθαίνει η Μαρία, ξέρεις, περίπου ένα χρόνο. Ναι, είναι δύσκολα. Νομίζω πολύ πιο δύσκολα από τα αγγλικά. Αλλά εμένα μου αρέσουν πολύ. Ίσως επειδή είναι τόσο δύσκολα. Εσένα, Κώστα, ποια γλώσσα σου αρέσει πιο πολύ;
- Μου αρέσουν όλες οι γλώσσες, επειδή όμως τα αγγλικά τα χρησιμοποιώ σχεδόν κάθε μέρα, για μένα η πιο χρήσιμη γλώσσα είναι αυτή.
- Κώστα, ούτε η Μαρία ούτε η Ελένη δεν ξέρουν καλά αγγλικά. Λες να τους κάνουμε μαθήματα αγγλικών (tartsunk nekik angolórakat);

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Είναι του Νίκου το ελληνοουγγρικό λεξικό πάνω στο τραπέζι;
- Τι λέει ο Νίκος για το λεξικό;
- Ποιος μαθαίνει τον Νίκο ουγγρικά;
- Τι λέει ο Νίκος για τα ουγγρικά και τι λέει ο Κώστας για τα αγγλικά;
- Εσύ χρησιμοποιείς πολλά λεξικά για τα ελληνικά;
- Ουγγροελληνικό λεξικό έχεις;
- Κοντά στο σπίτι σου έχει βιβλιοθήκη; Εσύ πηγαίνεις;
- Πόσες γλώσσες ξέρεις ή πόσες γλώσσες μαθαίνεις;
- Εσένα ποια γλώσσα σου αρέσει περισσότερο;
- Ποια γλώσσα είναι πιο δύσκολη για σένα: η αγγλική ή η ελληνική;
- Στην πόλη / Στο χωριό σου ξέρουν πολλοί ελληνικά;
- Πότε και πού χρησιμοποιείς τα ελληνικά;

40. EZ-AZ RÖVIDEN

40.1 A „GYENGE BIRTOKOS NÉVMÁS” HELYE A JELZŐS SZERKEZETBEN

A „gyenge birtokos névmás” (pl. *μου, σου, του*) állhat a jelzős szerkezet végén, tehát a jelzett szó után, illetve a **jelző és a jelzett szó között is**:

το αγαπημένο φαγητό μου = *το αγαπημένο μου φαγητό*
το όμορφο σπίτι μας = *το όμορφό μας σπίτι*

PÉLDÁK

Ποιο είναι **το αγαπημένο σου φαγητό**;

Melyik a kedvenc ételed?

Ποιο είναι **το αγαπημένο σας χρώμα**;

Melyik a kedvenc színetek?

Ο Νίκος είναι **ο πιο καλός μου φίλος**.

Nikosz a legjobb barátom.

Σου αρέσει **το καινούργιο μας αυτοκίνητο**;

Tetszik az új autónk?

40.2 A SOKAT ÉS KEVESET FORDÍTÁSA TÁRGYATLAN ÉS TÁRGYAS IGÉK UTÁN

A *sokat/keveset* fordítása tárgyatlan igék után általában **πολύ/λίγο**, tárgyas (kötelező tárgyi bővítménnyel álló) igék után **πολλά/λίγα**.

PÉLDÁK

Δεν μου αρέσει να μιλάω **πολύ**.

Nem szeretek sokat beszélni.

Η δασκάλα μας χαμογελάει **λίγο**.

A tanárnénink keveset mosolyog.

Ξέρετε **πολλά** για μας.

Sokat tudtok rólunk.

Καταλαβαίνω **λίγα** από αυτά που λες.

Keveset értek abból, amit mondasz.

72.1

40.3 A NŐNEMBEN -IA VÉGŰ MELLÉKNEVEK

Néhány „mássalhangzótövé”, hímnemben -os végű melléknévnek **nőnemben** két végződése is lehet: **-η vagy -ια**: δικός-δική/δικιά-δικό, κακός-κακή/κακιά-κακό, φτωχός-φτωχή/φτωχιά-φτωχή, ξανθός-ξανθή/ξανθιά-ξανθή. Továbbá van még néhány, amelyeknek nőnemben csak -ia végű alakja van: γλυκός-γλυκιά-γλυκό, φρέσκος-φρέσκια-φρέσκο.

Többes számuk, mint a többi nőnemű melléknévnek: -ες (δικές, κακές).

ΠΕΛΔΑΚ

Η δικιά σου φούστα από πού είναι;
Ο Χρήστος έχει πολύ κακιά πεθερά.
Η Χριστίνα είναι φτωχιά άλλα όμορφη.
Σου αρέσουν οι ξανθές γυναίκες;
Σε αγαπώ, γλυκιά μου.

A te szoknyád honnan van?
Hrisztosznak nagyon rossz anyósa van.
Hrisztina szegény, de szép.
Szereted a szőke nőket?
Szeretlek, édesem!

40.4 A ΜΟΝΟΣ-Η-Ο ΜΟΥ/ΣΟΥ/ΤΟΥ/... ÖSSZETETT ΝΕΥΜΑΣ

Az egyedül jelentésű **μόνος-η-ο μου/σου/του/...** összetett névmás első tagja (μόνος-η-ο) a nemet, számot és esetet fejezi ki, a második (μου/σου/του/...) a személyt.

60.

ΠΕΛΔΑΚ

Δεν θέλω να πάω σινεμά **μόνος μου**.
Ο Βασίλης είναι **μόνος του** στο σπίτι.
Η Αθηνά θα πάει **μόνη της** στην Αθήνα.
Είστε **μόνοι σας**, χωρίς γονείς;

Nem akarok egyedül moziba menni.
Vasizisz egyedül van otthon.
Athina egyedül fog Athénba menni.
Egyedül vagytok, szülők nélkül?

40.5 A ΜΙΝΔ(-) ÉRTELEMBEN HASZNÁLT KAI SZÁΜNEVEK ELŐTT

A **και + határozott névelő** (pl. οι, τα) + **számnév** (+ „gyenge birtokos névmás” [μας, σας, τους]) szerkezetben a névelő a vonatkoztatott főnév nemére és esetére utal, a névmás pedig a vonatkoztatottak csoportjára:

60.

ΠΕΛΔΑΚ:

Και οι δύο καθηγητές ξέρουν πολύ καλά αγγλικά.
Ξέρεις και τις τρεις γυναίκες;
Και τα τρία βιβλία είναι δικά σου;
Και οι τρεις μας είμαστε στο σπίτι.
Και οι πέντε τους πηγαίνουν στο ίδιο σχολείο.

Mindkét tanár nagyon jól tud angolul.
Mind a három nőt ismered?
Mind a három könyv a tied?
Mind a hárman otthon vagyunk.
Mind az öten ugyanabba az iskolába járnak.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

60.

Μαρία, είναι δικιά σου αυτή η κάλτσα;

Τι θα κάνουμε πέντε μέρες μόνοι μας στη θάλασσα;

Γιατί ξέρεις τόσο πολλά για την οικογένειά μου;

Η καινούργια καθηγήτρια ελληνικών είναι μια όμορφη, ξανθιά Ουγγαρέζα.

Είναι μόνη της η Μαρία στο δωμάτιό της;

Είναι πολύ γλυκιά αυτή η πορτοκαλάδα.

Η φτωχιά μου θεία δεν έχει πολλά λεφτά.

Ευτυχώς τα παιδιά μου διαβάζουν πολύ.

Πόσο κάνει το καινούργιο σου τηλέφωνο;

Ζητάτε πολλά από μας.

Ξέρω μόνο λίγα ελληνικά.

Και οι δύο σας είστε έξυπνα κορίτσια.

Édesem, van itthon kenyér?

Sajnos nem tudunk sokat Magyarországról.

Melyik a kedvenc üdítőitalod?

Maria, egyedül vagy otthon?

Lányok, a tietek ez a friss paradicsom?

Ki a legjobb barátnőtök?

A lányom nem akar egyedül edzésre járni.

Sokat beszéltek az órán.

Sokat hallunk Görögországról.

Gazdag vagy szegény Kosztasz családja?

Miért eszed meg mindkét fagyit?

Gyakoroljuk az eddig vett nyelvtant és szókincset az alábbi kérdések megválaszolásával!

Βάζεις πολύ αλάτι στη χωριάτικη σαλάτα;
 Στο σπίτι σου ποιος μαγειρεύει; Εσύ ή κάποιος άλλος;
 Ποια εποχή του χρόνου σου αρέσει περισσότερο;
 Έχεις αρκετό χρόνο για τα ελληνικά;
 Είναι αρκετά τα λεφτά που έχεις τώρα μαζί σου για ένα βιβλίο;
 Συνήθως τι κάνεις τον Αύγουστο;
 Πόσους θείους και θείες έχεις; Πού μένουν;
 Πώς είναι ο καιρός το καλοκαίρι;
 Όταν είσαι σε μια καφετέρια, κερνάς εσύ τους άλλους, ή αυτοί εσένα;
 Έχετε κήπο;
 Στο δωμάτιο σου μένεις μόνος/μόνη σου;
 Είσαι μορφωμένος άνθρωπος;

Είναι σύγχρονα τα νοσοκομεία στην Ουγγαρία;
 Οδηγάς αυτοκίνητο; Αν ναι, σου αρέσει;
 Έχεις μαθήματα ελληνικών όλο το χρόνο; Κάθε μήνα;
 Ποια ονόματα σου αρέσουν περισσότερο; Έχεις αγαπημένο όνομα;
 Πού σου αρέσει να είσαι πιο πολύ το Πάσχα: στην Ουγγαρία ή στην Ελλάδα;
 Ποιος είναι ο αγαπημένος σου ποδοσφαιριστής;
 Έχεις αγαπημένο τραγουδιστή ή τραγουδίστρια;
 Πόσες φορές την εβδομάδα τρως σούπα;
 Πόσες φορές το μήνα μιλάς ελληνικά;
 Πόσες φορές το χρόνο πηγαίνεις στο σινεμά;
 Ποια είναι η πιο χρήσιμη γλώσσα για σένα;
 Πού είσαι τα Χριστούγεννα;

TUDÁSFELMÉRŐ TESZT

Az alábbi feladatok szótár nélküli megoldásával letesztelheted a tudásodat. A javítást értelemszerűen, magad is elvégezheted. A megszerezhető maximális pontszám 100. Amennyiben az eredményességed 60% alatt van, az egész eddig tanult anyagot alaposan át kell nézned, még nem jött el a továbbhaladás ideje. 60% és 80% között érdemes egyszer még átfutni a tanultakat. 80% fölött lehet bátran továbblapozni, és elgondolkodni azon, hogy további 5–10 lépés megtétele után van-e kedved alapfokú (B1) nyelvvizsgára jelentkezni.

Válaszd ki a kipontozott helyre illő helyes szövegrészt! (30 pont)

1. Το μάθημα ... δεν είναι δύσκολο.

A. ιταλικά	B. ιταλικό
C. ιταλικού	D. ιταλικών

8. Δεν θέλεις μπίρα; ... θέλω.

A. Και εγώ	B. Ούτε εγώ
C. Δεν εγώ	D. Και εγώ ούτε

2. Παρακαλώ ... χωριάτικες σαλάτες.

A. μία	B. τέσσερις
C. τρία	D. ένα

9. ... στη Βουδαπέστη;

A. Έχει Έλληνας	B. Υπάρχει Έλληνα
C. Υπάρχουν Έλληνες	D. Είναι Έλληνα

3. Όλοι οι φίλοι μου

A. Ούγγροι	B. είναι Ούγγροι
C. ουγγρικοί	D. είναι ουγγρικοί

10. Ο Κώστας είναι εκεί. ... βλέπεις;

A. Τον	B. Την
C. Το	D. Των

4. Συγνώμη, κύριε! Μήπως ... πού είναι το νοσοκομείο;

A. ξέρεις	B. ξέρει
C. ξέρετε	D. ξέρουν

11. Η Μαρία μαθαίνει ελληνικά

A. τρεις μήνες	B. τέσσερα μήνα
C. από δύο εβδομάδες	D. ένας χρόνος

5. Η θεία ... μου μένει στην Αθήνα.

A. του άντρα	B. τον αντρών
C. τον άντρα	D. τον άντρες

12. Η Ελλάδα είναι ... Ουγγαρία.

A. πιο μεγάλη απ' ό,τι την	B. ποιο μεγάλη από την
C. πιο μεγάλη από τη	D. πιο μεγάλη από την

6. ... καφέ θέλεις; Λίγο ή πολύ;

A. Πόση	B. Πόσον
C. Πόσους	D. Πόσων

13. Είσαι ... στο σπίτι, Μαρία;

A. μόνο σου	B. μόνη της
C. μόνη σου	D. μόνος του

7. Έχεις ...;

A. αδερφός	B. αδέρφια
C. αδερφό σου	D. αδέρφια σου

14. Δεν θέλω

A. να με περιμένεις	B. σε να περιμένω
C. να σε περιμένεις	D. σε περιμένω

15. ... τι ώρα είναι;

A. Ίσως μήπως ξέρετε	B. Μήπως ξέρετε
C. Μήπως δεν ξέρετε	D. Δεν ξέρετε μήπως

16. Από πού είναι ... ;

A. το τηλέφωνο σου	B. ο τηλεφώνω σου
C. το τηλέφωνό σου	D. τα τηλέφωνα σας

17. Τον φίλο σου ... λένε;

A. πώς την	B. πως
C. πώς τον	D. πως τον

18. Και εσύ είσαι Ξανθιά και όμορφη.

A. σαν με	B. σαν εμένα
C. σαν εγώ	D. από εμένα

19. Ο Νίκος έχει ... προβλήματα.

A. πολύ	B. πολλές
C. πολλή	D. πολλά

20. Την μητέρα ... μου την λένε Χριστίνα.

A. της γυναίκας	B. τις γυναίκας
C. τις γυναίκες	D. τη γυναίκα

21. Παιδιά, είναι ... αυτές οι κάλτσες;

A. δικά σας	B. δικιά σας
C. δικές σας	D. δικοί σας

22. Αυτό το μπλουζάκι κάνει ... φιορίνια.

A. δύο εκατό	B. διακόσιες τριάντα
C. τέσσερις χιλιάδες διακόσια	D. χίλιες πεντακόσιες

23. Πηγαίνω στο σινεμά

A. τρία φορά την εβδομάδα	B. τέσσερις φορές τη μήνα
C. δύο φορά το χρόνο	D. δύο φορές την εβδομάδα

24. Θέλω να είμαι κοντά σου

A. κάθε την ημέρα	B. κάθε μέρες
C. όλη την ημέρα	D. άλλη την μέρα

25. Είναι ... που δεν ξέρουν ελληνικά.

A. πολύ	B. πολλή
C. πολύς	D. πολλοί

26. Μπορείς να πας στο πανεπιστήμιο ... θέλεις.

A. όποτε	B. κάποτε
C. πότε	D. πως

27. ... μακριά μένεις από το ταχυδρομείο;

A. Τι	B. Πόσο
C. Πώς	D. Πως

28. Η χωριάτικη σαλάτα μου αρέσει ... από το τζατζίκι.

A. πιο	B. πιο πολλά
C. καλύτερο	D. περισσότερο

29. Ο Νίκος γεννήθηκε ... 2010.

A. στις πέντε Μαΐου	B. στις τρία Οκτωβρίου
C. τις δέκα Αύγουστο	D. στις εννιά Απρίλιο

30. Δεν ξέρω ελληνικά

A. τόσο καλά σαν εσύ	B. τόσο καλά όσο εσένα
C. τόσο καλά όσο εσύ	D. όσο καλά τόσο εσύ

Fordítsd le a mondatokat görögrol magyarra! (20 pont)

1. Πόσον καιρό μαθαίνεις ελληνικά;
2. Έχω ένα δώρο για σένα.
3. Θέλω να είμαι πάντα μαζί σου.
4. Αυτό που μου αρέσει πολύ στην Ελλάδα, είναι η θάλασσα και η χωριάτικη σαλάτα.
5. Πόσο μακριά μένεις από το κέντρο της πόλης;
6. Ποιος ξέρει πιο καλά ελληνικά στην τάξη;
7. Ο Βασίλης πηγαίνει στην προπόνηση τέσσερις φορές την εβδομάδα.
8. Η Κατερίνα περιμένει κάποιο φίλο της μπροστά στο σινεμά.
9. Νομίζω ότι ξέρουμε το ίδιο καλά ιταλικά.
10. Έχεις δικό σου αυτοκίνητο;

Fordítsd le a mondatokat magyarról görögre! (20 pont)

1. Van három nagyon jó barátom Athénban.
2. Hány éves a barátnőd anyukája?
3. Milyen fagyit kértek?
4. Honnan van ez a blúz?
5. Kivel fogsz moziba menni?
6. Meg tudsz várni az iskolánál az óra után?
7. Van Magyarországon tenger?
8. Hányadik osztályba jársz?
9. Hány órakor ér véget az első óra?
10. Kik lesznek holnap a buliban?

Hallgasd meg a szöveget kétszer, majd válaszolj a feltett kérdésekre magyarul! (20 pont)

1. Hány éves Vaszilisz? (1)
2. Mit lehet tudni a gyerekeiről? (4)
3. Mi a foglalkozása Vaszilisznek, és hol dolgozik? (4)
4. Mikor szokott fáradt lenni? (2)
5. Miért szeret a felesége olasztanár lenni? (5)
6. Mit csinálnak Vasziliszék Olaszországban? (4)

Hallgasd meg a szöveget kétszer, majd válaszolj a feltett kérdésekre görögül! (10 pont)

1. Τι δωμάτιο θέλει ο άνθρωπος; (2)
2. Πόσο κάνει το δωμάτιο για μια μέρα; (3)
3. Γιατί πληρώνουν πιο λίγα λεφτά; (3)
4. Γιατί είναι πιο καλό το δωμάτιο στον τέταρτο όροφο; (2)